

Udskriftsdato: 20. december 2025

2022/2 LSF 18 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af lov om menighedsråd, lov om folkekirkens økonomi og lov om forsøg i folkekirken (Udvidelse og forenkling af samarbejdsmuligheder, øget transparens og fleksibilitet i den lokale økonomistyring m.v. og ophævelse af lov om forsøg i folkekirken)

Ministerium: By-, Land- og Kirkeministeriet

Journalnummer: Kirkemin., j.nr. 2022-5115

Forslag

til

Lov om ændring af lov om menighedsråd, lov om folkekirkens økonomi og lov om forsøg i folkekirken

(Udvidelse og forenkling af samarbejdsmuligheder, øget transparens og fleksibilitet i den lokale økonomistyring m.v. og ophævelse af lov om forsøg i folkekirken)

§ 1

I lov om menighedsråd, jf. lovbekendtgørelse nr. 771 af 24. juni 2013, foretages følgende ændringer:

1. I § 42 a, stk. 1, indsættes som 2. og 3. pkt.:

»Samarbejderne kan oprettes som en selvstændig juridisk enhed, hvis de opfylder betingelserne i § 1, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi. Selvstændige juridiske enheder kan ikke benytte en fællesbestyrelse, jf. kapitel 8 a.«

2. Efter § 42 a indsættes:

»§ 42 b. Et eller flere menighedsråd og provstiudvalg i samme provsti kan indgå aftale om samarbejde om løsning af opgaver vedrørende følgende:

- 1) Fælles administration, herunder personregistrering og regnskabsopgaver.
- 2) Fælles personaleadministration, herunder rekrutteringstiltag og HR-rådgivning.
- 3) Bygningsvedligeholdelse og drift, herunder præsteboliger.
- 4) Bygningsteknisk rådgivning.
- 5) Skole-kirke-samarbejde.
- 6) Kommunikation.

Stk. 2. Samarbejdet organiseres ved en bestyrelse med repræsentanter fra både menighedsråd og provstiudvalg.

Stk. 3. De nærmere bestemmelser om samarbejdet optages i en vedtægt, der offentliggøres på stiftets hjemmeside.

Stk. 4. Vedtægten skal indeholde oplysninger om, hvilke menighedsråd og hvilket provstiudvalg der deltager i samarbejdet, hvad samarbejdet vedrører, finansieringen af samarbejdet, tilsyn, vilkår for andre menighedsråds optagelse i samarbejdet, afgørelse om uenighed om vedtægtens fortolkning, vilkår for ophævelse af samarbejdet og om, hvor vedtægten er offentliggjort, og hvorfra den kan rekvireres.

§ 42 c. Et eller flere menighedsråd og provstiudvalg i samme provsti kan indgå aftale om samarbejde om at delegerer kompetence, opgaver og finansiering til provstiudvalget, når samarbejdet omfatter følgende:

- 1) Fælles personaleadministration, herunder rekrutteringstiltag og HR-rådgivning.
- 2) Bygningsvedligeholdelse og drift, herunder præsteboliger.
- 3) Bygningsteknisk rådgivning.
- 4) Skole-kirke-samarbejde.
- 5) Kommunikation.

Stk. 2. De nærmere bestemmelser om samarbejdet optages i en vedtægt, der offentliggøres på stiftets hjemmeside.

Stk. 3. Vedtægten skal indeholde oplysninger om, hvilke menighedsråd og hvilket provstiudvalg der deltager i samarbejdet, hvad samarbejdet vedrører, finansieringen af samarbejdet, tilsyn, vilkår for andre menighedsråds optagelse i samarbejdet, afgørelse om uenighed om vedtægtens fortolkning, vilkår for ophævelse af samarbejdet og om, hvor vedtægten er offentliggjort, og hvorfra den kan rekvireres.«

3. I § 43, *stk. 1*, indsættes efter 1. pkt. som nye punktummer:

»Samarbejderne kan oprettes som selvstændige juridiske enheder, hvis de opfylder betingelserne i § 1, *stk. 2*, i lov om folkekirkens økonomi. Selvstændige juridiske enheder kan ikke benytte en fællesbestyrelse, jf. kapitel 8 a.«

4. I § 43 a, *1. pkt.* ændres »etablere« til: »oprette« og i *2. pkt.* ændres »§ 5, *stk. 6-7*« til: »§ 5, *stk. 7 og 9*«.

5. I § 43 b, *stk. 1*, indsættes efter »stiftsøvrighed«: », stiftsråd«, efter »mellem to eller flere stiftsøvrigheder« indsættes: », mellem to eller flere stiftsråd« og efter »en eller flere stiftsøvrigheder« indsættes: », stiftsråd«.

6. I § 43 b, *stk. 2*, indsættes efter »provstiudvalg«: », et stiftsråd«.

7. Efter § 43 b indsættes:

»§ 43 c. Kravet om godkendelse efter § 43 b gælder ikke, hvis der anvendes standardmodeller for samarbejdskonstruktioner, som er godkendt af kirkeministeren og offentliggjort som en standardmodel på Kirkeministeriets hjemmeside.«

8. Efter kapitel 8 indsættes:

»Kapitel 8 a

Fællesbestyrelse

§ 44 a. Menighedsrådene i et provsti kan nedsætte en fællesbestyrelse. Hvis provstiet dækker flere ligningsområder, kan der nedsættes en fællesbestyrelse for hvert ligningsområde. Hvis der i ligningsområdet er flere provstier, kan der nedsættes en fællesbestyrelse for ligningsområdet.

Stk. 2. Fællesbestyrelsen kan tildeles kompetence til at træffe beslutninger og administrere alle samarbejder inden for provsti eller ligningsområde, som anført i *stk. 1*.

Stk. 3. Fællesbestyrelsen skal varetage de opgaver, som er optaget i vedtægten for et samarbejde.

Stk. 4. Fællesbestyrelsen fastsætter selv sin forretningsorden.

§ 44 b. Samarbejder mellem menighedsråd eller mellem menighedsråd og provstiudvalg efter §§ 42 a, 42 b, 43 eller 43 b kan tilslutte sig fællesbestyrelsen. Hvis et samarbejde tilslutter sig en fællesbestyrelse, skal der ikke være en særskilt bestyrelse for samarbejdet.

Stk. 2. Tilslutning til fællesbestyrelsen skal fremgå af vedtægten for samarbejdet. Er der oprettet flere fællesbestyrelser, jf. § 44 a, *stk. 1*, skal tilslutningen ske til en fællesbestyrelse ud fra følgende prioriterede rækkefølge:

- 1) En fællesbestyrelse, som dækker et ligningsområde i et provsti.
- 2) En fællesbestyrelse som dækker et provsti.
- 3) En fællesbestyrelse som dækker et ligningsområde med flere provstier.

Stk. 3. Det skal fremgå af vedtægten for samarbejdet, at samarbejdet til enhver tid kan udtræde af fællesbestyrelsen. En beslutning herom skal træffes af de samarbejdende parter og meddeles fællesbestyrelsen.

Stk. 4. Udtræder et samarbejde af fællesbestyrelsen, jf. *stk. 3*, skal der nedsættes en selvstændig bestyrelse for det pågældende samarbejde, som skal fremgå af en revideret vedtægt for samarbejdet.

§ 44 c. Provstiudvalget skal sikre, at der afholdes valg til fællesbestyrelsen. Valget afholdes i forbindelse med et budgetsamråd, jf. § 5, stk. 8, 1. pkt., i lov om folkekirkens økonomi.

Stk. 2. Er der nedsat en fællesbestyrelse, der dækker flere provstier inden for et ligningsområde, skal budgetudvalgets forretningsførende provst sikre, at der afholdes valg til fællesbestyrelsen. Valget afholdes i forbindelse med et budgetudvalgsmøde, jf. § 5, stk. 8, 2. pkt., i lov om folkekirkens økonomi.

Stk. 3. Valg til fællesbestyrelsen sker ved simpelt flertal blandt de fremmødte til de i stk. 1 og 2 nævnte møder. Repræsentanterne på budgetsamrådet eller budgetudvalgsmødet har hver én stemme.

§ 44 d. Fællesbestyrelsen skal bestå af mindst 5 medlemmer, som er valgbare til et menighedsråd og ikke undtaget fra valgbarhed i nogen menighedsråd i det område, som fællesbestyrelsen dækker, jf. § 3 i lov om valg til menighedsråd, eller som er født medlem af et menighedsråd i samme område, jf. § 2 i lov om menighedsråd.

Stk. 2. Flertallet i fællesbestyrelsen skal være læge medlemmer.

Stk. 3. Fællesbestyrelsens medlemmer vælges for to år og således, at halvdelen af fællesbestyrelsens medlemmer er på valg hvert år.«

§ 2

I lov om folkekirkens økonomi, jf. lovbekendtgørelse nr. 95 af 29. januar 2020, som ændret ved lov nr. 2068 af 21. december 2020, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes som *stk. 2* og *3*:

»*Stk. 2.* Et samarbejde mellem flere menighedsråd efter §§ 42 a og 43 i lov om menighedsråd kan oprettes som en selvstændig juridisk enhed med eget regnskab, såfremt samarbejdets omfang udgør

- 1) minimum 3 årsværk eller
- 2) en omsætning på mindst 2 millioner kr. om året.

Stk. 3. Stk. 2 finder tilsvarende anvendelse for en kirkegård, som bestyres efter § 1, stk. 4, eller § 3 i lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m.«

2. § 4 ophæves.

3. I § 5, *stk. 4, nr. 2*, ændres »§ 7, stk. 1-2« til: »§ 7, stk. 1«.

4. I § 5, *stk. 4, nr. 3*, ændres »§ 7 a, stk. 1-2« til: »§ 7, stk. 2«, og »stk. 5, 2. pkt.« ændres til: »stk. 7, 2. pkt.« og » til kommunens kirkekasser« udgår.

5. I § 5, *stk. 4*, indsættes efter nr. 3 som nyt nummer:

»4) Fastsætte størrelse og udmøntning af reserven, jf. § 7, stk. 3 og 4.«

6. I § 5 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»*Stk. 6.* Budgetsamrådet kan hvert år beslutte, om der i forbindelse med budgetprocessen skal fastsættes en reserve, der overstiger 5 % af ligningsbeløbet, jf. § 7, stk. 3.«

Stk. 6 bliver herefter stk. 7.

7. I § 5 indsættes efter stk. 6, som bliver stk. 7, som nyt stykke:

»*Stk. 8.* Budgetsamrådet nedsætter på menighedsrådenes foranledning en fællesbestyrelse til administration af samarbejder, jf. § 44 c i lov om menighedsråd. Er der nedsat et budgetudvalg, jf. § 17 c, stk. 1, træffes beslutningen i budgetudvalget.«

Stk. 7 og 8 bliver herefter stk. 9 og 10.

8. To steder i § 5, *stk. 7*, som bliver stk. 9, ændres »stk. 6« til: »stk. 7«.

9. § 6, stk. 1, 3. pkt., ophæves.

10. § 7 affattes således:

»§ 7. Provstiudvalget fastsætter efter budgetsamrådet driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger for

- 1) kirkekasser, jf. § 1, stk. 1,
- 2) selvstændige juridiske enheder, jf. § 1, stk. 2 og 3, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger til provstiudvalget, og
- 3) præsteembedernes faste ejendomme, hvor flere menighedsråd er fælles om de faste ejendomme.

Stk. 2. Provstiudvalget fastsætter på baggrund af stk. 1 det ligningsbeløb, som skal opkræves af kommunen, jf. dog § 5, stk. 4, og §§ 17 c-17 d.

Stk. 3. Provstiudvalget har ved ligningsbeløbets fastsættelse adgang til at afsætte midler til en reserve på op til 5 % af ligningsbeløbet. Ved forbrug af reserven har provstiudvalget det følgende år mulighed for at forhøje ligningen med henblik på reservens reetablering. Provstiudvalget kan afsætte en reserve, der overstiger 5 % af ligningsbeløbet, hvis det besluttet af budgetsamrådet, jf. § 5, stk. 6.

Stk. 4. Provstiudvalget kan efter ansøgning fra menighedsrådene bevilge anvendelse af reserven til dækning af de i § 2 anførte formål, herunder til uforudsete udgifter. Provstiudvalget kan af reserven yde et likviditetslån til menighedsråd med en løbetid på maksimalt 12 måneder. Provstiudvalget fastsætter betingelserne for likviditetslånet.

Stk. 5. Provstiudvalget kan efter høring af menighedsrådene anvende reserven til dækning af de i § 17 g anførte formål, herunder til uforudsete udgifter.

Stk. 6. Kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler om fastsættelse og udmelding af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger, jf. stk. 1, og om fastsættelse og udmøntning af en reserve, jf. stk. 3-5. Kirkeministeren kan ikke fastsætte regler om størrelsen af kirkekassernes udgifter eller om kirkeskattens størrelse.«

11. § 7 a affattes således:

»§ 7 a. Menighedsrådet fastsætter og disponerer sit budget inden for den driftsramme og de anlægsbevillinger og projektbevillinger, som provstiudvalget har fastsat, jf. § 7, stk. 1, nr. 1.

Stk. 2. Menighedsrådet udarbejder målsætninger, som indarbejdes i budgettet, jf. stk. 1.

Stk. 3. Bestyrelsen for selvstændige juridiske enheder fastsætter og disponerer sit budget inden for den driftsramme og de anlægsbevillinger og projektbevillinger, som provstiudvalget har fastsat, jf. § 7, stk. 1, nr. 2, eller som er fastsat af menighedsrådene i henhold til samarbejdsvedtægten, jf. §§ 42 a, stk. 2, og 43, stk. 2, i lov om menighedsråd.

Stk. 4. Menighedsråd, som er fælles om præsteembeders faste ejendomme, fastsætter budgettet for de faste ejendomme inden for den driftsramme og de anlægsbevillinger og projektbevillinger, som provstiudvalget har fastsat, jf. § 7, stk. 1, nr. 3. Menighedsrådene træffer beslutning om budgettet ved stemmeflertal på et fællesmøde. Til brug for fællesmødet indhentes en udtalelse fra præstegårdsudvalget. Budgettet disponeres af det menighedsråd, som administrerer budgettet på vegne af præstegårdsudvalget.

Stk. 5. Kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler om budgettets fastsættelse, herunder opbygning, udarbejdelse, indsendelse til provstiudvalget og offentliggørelse, samt tilsyn og forhold vedrørende præsteembedets faste ejendomme.

Stk. 6. Kirkeministeren kan fastsætte regler om disponering af budgettet, herunder omdisponering inden for budgettet og til provstiudvalgskassen.«

12. I § 7 b, stk. 1, ændres »§ 7, stk. 1 og 2« til: »§ 7, stk. 1«.

13. I § 7 b indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse for selvstændige juridiske enheder efter § 1, stk. 2 og 3, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger til provstiudvalget.«

14. I § 8, indsættes som *stk. 2*:

»Stk. 2. Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse for selvstændige juridiske enheder, jf. § 1, stk. 2 og 3.«

15. I § 9, *stk. 1*, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Tilsvarende aflægges selvstændige juridiske enheder, jf. § 1, stk. 2 og 3, årligt særskilt regnskab for enheden.«

16. I § 9, *stk. 1, 2. pkt.*, der bliver 3. pkt., ændres », om revision og om provstiudvalgets godkendelse« til: »og frister herfor, om revision og om offentliggørelse«.

17. I § 9, *stk. 2*, ændres »kirkekassens regnskab« til: »regnskaber efter stk. 1«.

18. § 17 c, *stk. 8*, affattes således:

»Stk. 8. Budgetudvalget fastsætter det samlede ligningsbeløb, som skal opkræves af kommunen, samt fordelingen mellem provstierne for

- 1) kommunens kirkekasser,
- 2) selvstændige juridiske enheder, jf. § 1, stk. 2 og 3, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger til provstiudvalget,
- 3) præsteembedernes faste ejendomme, hvor flere menighedsråd er fælles om de faste ejendomme, og
- 4) provstiudvalgskasserne.«

19. § 17 d, *stk. 1*, affattes således:

»I kommuner, der omfatter flere provstier eller dele af flere provstier, og hvor der ikke skal nedsættes budgetudvalg i medfør af § 17 c, fastsætter provstiudvalget for det provsti, hvor flest af kommunens folkekirkemedlemmer bor, det samlede ligningsbeløb, som skal opkræves af kommunen, samt fordelingen mellem kasserne for

- 1) kommunens kirkekasser, jf. § 1, stk. 1,
- 2) selvstændige juridiske enheder, jf. § 1, stk. 2 og 3, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger til provstiudvalget, og
- 3) præsteembedernes faste ejendomme, hvor flere menighedsråd er fælles om de faste ejendomme.«

20. I § 17 d, *stk. 2., 1. pkt.*, ændres »ligger i ligningsprovstiet« til: »ligger i provstiet, hvor flest af kommunens folkekirkemedlemmer bor« og »budgetsamrådet i ligningsprovstiet« ændres til: »budgetsamrådet i dette provsti«.

21. I § 17 d, *stk. 2, 2. pkt.*, indsættes efter »anlægsbevillinger«: », projektbevillinger«, og »ligningsprovstiets« ændres til: »provstiets«.

22. I § 17 f indsættes efter »virksomhed«: », herunder regler om beslutningsprotokol og offentliggørelse m.v.«.

23. I § 17 g, *stk. 2*, ændres »disses« til: »udvalgenes og provstens« og », kontorartikler m.v.« ændres til: »og kontorhold«.

24. I § 17 g, *stk. 4*, indsættes efter »samarbejde, jf.«: » § 42 c eller«.

25. I § 17 g, stk. 4, indsættes som 2. pkt.:

»Udgifter til samarbejde, jf. § 42 b i lov om menighedsråd, kan udredes af provstiudvalgskassen.«

26. § 17 h, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Provstiudvalget fastsætter som led i den årlige budgetproces driftsramme, anlægsbevillinger og projektbevillinger for provstiudvalgskassen og udarbejder budgettet på baggrund heraf.«

27. § 17 h, stk. 4 affattes således:

»Stk. 4. Kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler om budgettets fastsættelse, herunder opbygning, udarbejdelse og offentliggørelse, samt tilsyn.«

28. Efter § 17 h, stk. 4, indsættes som nyt stk. 5 og 6:

»Stk. 5. Provstiudvalget disponerer i løbet af året budgettet inden for den driftsramme og de anlægsbevillinger og projektbevillinger, som er fastsat som led i den årlige budgetproces, jf. stk. 2.

Stk. 6. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler om provstiudvalgenes disponeringsmuligheder inden for de fastsatte rammer og bevillinger, jf. stk. 5.«

Stk. 5 og 6 bliver herefter stk. 7 og 8.

29. I § 17 h, stk. 6, 2. pkt., der bliver til stk. 8, 2. pkt., ændres »om revision og om stiftsøvrighedens godkendelse af regnskaberne« til: »om frister herfor, om revision og om offentliggørelse af regnskaberne«.

30. I § 19, stk. 1, 2. pkt. udgår »bortset fra beløb til imødegåelse af uforudsete udgifter, jf. § 7 a, stk. 2,«.

31. I § 19, stk. 1, 3. pkt. ændres »til imødegåelse af uforudsete udgifter, jf. § 7 a, stk. 2« til: »afsat til reserven, jf. § 7, stk. 3«, og »vedkommende provstiudvalg« ændres til: »provstiudvalget«.

32. I § 19, stk. 1, indsættes efter 3. pkt. som nyt punktum:

»Ligningsbeløb til selvstændige juridiske enheder, jf. § 1, stk. 2 og 3, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger til provstiudvalget, udbetales direkte til enheden.«

33. I § 23 a, stk. 2, indsættes som nr. 4:

»4) Mødeudgifter.«

§ 3

Lov nr. 460 af 15. maj 2017 om forsøg i folkekirken ophæves.

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. maj 2023, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 2, nr. 33 og § 3, træder i kraft den 1. januar 2024.

Stk. 3. Samarbejder oprettet som selvstændige juridiske enheder i medfør af lov om forsøg i folkekirken, følger fortsat lovens regler indtil dennes ophævelse den 1. januar 2024.

Stk. 4. Regler fastsat i medfør af §§ 7, stk. 5, og 17 h, stk. 4, i lov om folkekirkens økonomi, jf. lovekendtgørelse nr. 95 af 29. januar 2020, som ændret ved lov nr. 2068 af 21. december 2020, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af §§ 7, stk. 6, 7 a, stk. 5 og 6, og 17 h, stk. 4 og 6, i lov om folkekirkens økonomi, som affattet ved denne lovs § 2, nr. 10, 11, 27 og 28.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets baggrund
 - 2.1. Udvidelse og forenkling af samarbejdsmuligheder i folkekirken på tværs af niveauer og geografi
 - 2.2. Øget transparens og fleksibilitet i den lokale økonomistyring
3. Lovforslagets hovedpunkter
 - 3.1. Udvidelse og forenkling af muligheden for samarbejder mellem folkekirkelige myndigheder på tværs af niveauer og geografi
 - 3.1.1. Gældende ret
 - 3.1.2. Kirkeministeriets overvejelser
 - 3.1.3. Den foreslåede ordning
 - 3.2. Mulighed for at samle administrationen af flere samarbejder inden for et provsti eller et ligningsområde i en fællesbestyrelse
 - 3.2.1. Gældende ret
 - 3.2.2. Kirkeministeriets overvejelser
 - 3.2.3. Den foreslåede ordning
 - 3.3. Mulighed for at oprette visse samarbejder mellem menighedsråd som en selvstændig juridisk enhed
 - 3.3.1. Gældende ret
 - 3.3.2. Kirkeministeriets overvejelser
 - 3.3.3. Den foreslåede ordning
 - 3.4. Større fleksibilitet i den lokale budgetproces
 - 3.4.1. Gældende ret
 - 3.4.2. Kirkeministeriets overvejelser
 - 3.4.3. Den foreslåede ordning
 - 3.5. Mulighed for etablering af en reserve i provstiudvalgskassen til brug for tillægsbevillinger
 - 3.5.1. Gældende ret
 - 3.5.2. Kirkeministeriets overvejelser
 - 3.5.3. Den foreslåede ordning
 - 3.6. Mulighed for at tilbageføre ubrugte anlægs- og projektmidler og for at foretage central opsparring af anlægsmidler
 - 3.6.1. Gældende ret
 - 3.6.2. Kirkeministeriets overvejelser
 - 3.6.3. Den foreslåede ordning
 - 3.7. Afholdelse af mødeudgifter samt overvejelse vedrørende forhøjelse af det maksimale stiftsbidrag
 - 3.7.1. Gældende ret
 - 3.7.2. Kirkeministeriets overvejelser
 - 3.7.3. Den foreslåede ordning
 - 3.8. Ophævelse af krav om tilsynsmyndighedens godkendelse af menighedsråds og provstiudvalgets regnskaber

- 3.8.1. Gældende ret
- 3.8.2. Kirkeministeriets overvejelser
- 3.8.3. Den foreslåede ordning
- 3.9. Krav om offentliggørelse af dagsorden, beslutningsprotokol m.v.
 - 3.9.1. Gældende ret
 - 3.9.2. Kirkeministeriets overvejelser
 - 3.9.3. Den foreslåede ordning
- 3.10. Ophævelse af lov om forsøg i folkekirken
 - 3.10.1. Gældende ret
 - 3.10.2. Kirkeministeriets overvejelser
 - 3.10.3. Den foreslåede ordning
- 4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
- 5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
- 6. Administrative konsekvenser for borgerne
- 7. Klimamæssige konsekvenser
- 8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
- 9. Forholdet til EU-retten
- 10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
- 11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Bestemmelserne om de lokale kasser (kirkekasser og provstiudvalgskasser) i lov om folkekirkens økonomi var sidst genstand for væsentlige ændringer i 2009.

Med henblik på at afdække, om bestemmelserne om de lokale kasser i lov om folkekirkens økonomi med fordel kunne opdateres i lyset af erfaringerne siden 2009, herunder i lyset af de igangværende forsøg i folkekirken, som udløber med udgangen af 2023, nedsatte Kirkeministeriet i 2022 en arbejdsgruppe bestående af folkekirkelige repræsentanter fra Landsforeningen af Menighedsråd, Provsteforeningen, biskopperne og stiftskontorcheferne og med Kirkeministeriet som formand.

Arbejdsgruppens anbefalinger fremgår af “Afsluttende rapport vedr. Gode rammer for folkekirkens lokale kasser” (juni 2022), som blev offentliggjort på Kirkeministeriets hjemmeside den 22. juni 2022. Anbefalingerne omfatter 15 konkrete forslag, som Kirkeministeriet med enkelte tilpasninger generelt kan tilslutte sig, og som danner grundlag for store dele af dette lovforslag.

Med lovforslaget udvides og forenkles mulighederne for samarbejde på tværs af niveauer og geografi i folkekirken, og reglerne om folkekirkens lokale kasser moderniseres med henblik på øget transparens og fleksibilitet i den lokale økonomistyring. Flere ændringer bygger på erfaringerne fra lov om forsøg i folkekirken, som i lyset heraf ophæves.

2. Lovforslagets baggrund

2.1. Udvidelse og forenkling af samarbejdsmuligheder i folkekirken på tværs af niveauer og geografi

Der ses i stigende grad en interesse for at samarbejde mellem de kirkelige myndigheder på alle niveauer i folkekirken. Samarbejdet sker ofte på tværs af geografiske enheder – for eksempel mellem sogne, provstier eller stifter. Men der samarbejdes også på tværs af de folkekirkelige myndighedsniveauer – for eksempel mellem menighedsråd, provstiudvalg og stiftsadministration inden for det enkelte stift.

Med lov om forsøg i folkekirken blev det muligt i en afgrænset periode at samarbejde om en række

opgaver på nye måder og med en anden kompetencefordeling end efter den gældende folkekirkelige lovgivning. Der har været udbudt i alt 11 forskellige forsøgsrammer, og interessen har været særlig stor ved samarbejder inden for provstiet, hvor der for eksempel ønskes en forankring af visse opgaver i provstiudvalget, herunder med henblik på ansættelse af specialiserede kompetencer.

Ud over interessen for særligt nogle forsøgsrammer har der i de senere år været udvist interesse for at kunne samarbejde om nye eller eksisterende opgaver på tværs af stifter, herunder mellem stiftsråd.

De senere års stadigt øgede engagement i tværgående samarbejde i folkekirken hænger ikke mindst sammen med demografiske og økonomiske forhold, hvor samarbejde blandt andet gør det muligt at gennemføre aktiviteter, som menighederne ikke har økonomiske eller administrative ressourcer til at gennemføre alene. Udviklingen hænger også sammen med strukturelle forhold, som gør forankring af samarbejde på andre niveauer end mellem menighedsråd hensigtsmæssigt, for eksempel forventninger til en mere ensartet og effektiv administration, herunder brug af it-systemer, samt krav om åbenhed og transparens i forhold til økonomiske dispositioner.

Den gældende folkekirkelige lovgivning tager udgangspunkt i, at menighedsrådet som altovervejende hovedregel har ansvaret for og beslutningskompetencen til at løse langt de fleste kirkelige og administrative opgaver, mens provstiudvalg og stiftsøvrigheden som udgangspunkt alene varetager en tilsynsforpligtelse i forhold til menighedsrådenes opgavevaretagelse.

De eksisterende regler for etablering og forvaltning af samarbejder mellem folkekirkelige myndigheder omfatter derfor krav om Kirkeministeriets godkendelse af samarbejdsvedtægter, hvis der flyttes beslutningskompetence fra menighedsråd til andre folkekirkelige myndigheder, eller hvis samarbejdet indebærer fravigelse af reglerne i lov om valg til menighedsråd, lov om folkekirkens økonomi, lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde og lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.fl.

Arbejdsgruppen, hvis anbefalinger ligger til grund for lovforslaget, anfører på den baggrund i sin afsluttende rapport, at forankringen af det lokale kirkelige liv i menighedsrådene bør fastholdes, men at muligheden for samarbejde på tværs af myndighedsniveauer og geografiske grænser bør udvides og forenkles, samt at der kan være særlig grund til at lempe reglerne for samarbejder mellem menighedsråd inden for et provsti, hvor provstiudvalget deltager.

2.2. Øget transparens og fleksibilitet i den lokale økonomistyring

Bestemmelserne om de lokale kasser i lov om folkekirkens økonomi var i 2009 genstand for væsentlige ændringer, som implementerede en række anbefalinger fra et omfattende udvalgsarbejde, jf. betænkning 1491 – Folkekirkens lokale økonomi (august 2007).

Lovændringen i 2009 indebar en række konkrete budget- og regnskabsregler og krav til budget- og regnskabsprocessen for alle menighedsråd og provstiudvalg. Den overordnede hensigt med lovændringen var at sikre oplyste, ansvarlige, transparente og inddragende økonomiske beslutninger på folkekirkens lokale niveauer, som samlet tegner langt størstedelen af den folkekirkelige økonomi.

Kirkeministeriet har siden 2009 ved flere lejligheder og i dialog med folkekirkens interessenter gennemført undersøgelser af, hvordan menighedsrådene oplever de gældende regler.

Som led i projektet ”Menighedsråd på jeres måde” kortlagde Kirkeministeriet således fra maj 2014 til oktober 2015, hvilke administrative arbejdsopgaver menighedsrådene fandt udfordrende, hvilke muligheder de aktuelt benyttede sig af for at få opgaverne løst, samt hvor og hvordan de gældende rammer kunne forbedres. Fra november 2015 til sommeren 2016 gennemførte Kirkeministeriet tilsvarende kampagnen ”Bort med bøvet” og modtog 67 henvendelser fra alle dele af folkekirken med eksempler på besværlige regler, unødigt bureaukrati eller andre tilfælde af uforståelig administration i det kirkelige system. Resultaterne af både kortlægningen og kampagnen indgik i det arbejde, som mandede ud i lov om forsøg i folkekirken i 2017.

Statens Analyser og Implementering (SAI) har i marts 2022 i rapporten ”Analyse af de lokale niveauers (menighedsråd og provstier) oplevelse af rammerne for økonomistyring af de lokale kasser i folkekirken” analyseret, hvordan rammerne for økonomistyring af de lokale kasser i folkekirken fungerer, og om rammerne understøtter menighedsråd og provstiudvalg i at træffe velunderbyggede, oplyste beslutninger om økonomien i de lokale kasser. Analysen bygger blandt andet på fokusgruppeinterviews og strukturerede telefoninterviews med et bredt udsnit af menighedsråds- og provstiudvalgsmedlemmer, udvalgt fra sogne og provstier, som deltog og ikke deltog i forsøgsordninger, fra by og land, samt med og uden ansvar for kirkegårdsdrift.

Et gennemgående resultat af de gennemførte undersøgelser og kampagner i forhold til menighedsrådenes oplevelse af reglerne er, at en del menighedsrådsmedlemmer finder de administrative opgaver vedr. økonomi udfordrende og tidskrævende. Halvdelen af de adspurgte menighedsrådsmedlemmer i SAI's seneste undersøgelse vurderer dog, at de har et tilstrækkeligt kendskab til økonomireglerne, og en tredjedel finder det nemt at indgå i budget- og regnskabsprocesserne. Udfordringerne forekommer særligt udtalte blandt nye menighedsrådsmedlemmer. Selv om både budget- og regnskabsprocessen af mange opleves som langtrukken, er der omvendt i en positiv anerkendelse af betydningen af grundig og inddragende budgetlægning. Det fremhæves generelt, at samarbejde og relationer mellem menighedsråd og provstiudvalg er blevet stadig bedre, herunder som følge af en høj grad af inddragelse og større gennemsækelighed ift. fordeling af rammerne.

Arbejdsgruppen, hvis anbefalinger ligger til grund for det aktuelle lovforslag, anfører på den baggrund i sin afsluttende rapport, at arbejdsgruppen finder, at det grundlæggende regelsæt for økonomistyringen af de lokale kasser, som blev indført i 2009, bør fastholdes af hensyn til fortsat at sikre oplyste, ansvarlige, transparente og inddragende økonomiske beslutninger på folkekirkens lokale niveauer.

Arbejdsgruppen har dog på baggrund af evalueringen af forsøgene under forsøgslovgivningen og den seneste analyse af menighedsråds og provstiudvalgs oplevelse af regelsættet vurderet, at der kan være grund til at foreslå en række justeringer, som kan bidrage til øget transparens, større fleksibilitet i budgetlægningen og større frihedsgrader for menighedsråd, som ønsker at fravige de centralt fastsatte krav til budget- og regnskabsprocesserne.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Udvidelse og forenkling af muligheden for samarbejder mellem folkekirkelige myndigheder på tværs af niveauer og geografi

3.1.1. Gældende ret

Lov om menighedsråds kapitel 8 indeholder bestemmelser, der gør det muligt for menighedsråd at samarbejde både med hinanden og på tværs af niveauer.

Det fremgår af § 42 a i lov om menighedsråd, at to eller flere menighedsråd kan indgå en aftale om samarbejde om løsning af de opgaver, der finansieres af kirkekassen i medfør af § 2 i lov om folkekirkens økonomi.

Der kan således samarbejdes om sognets kirkelige virksomhed, sognets begravelsesvæsen, indtægtsdækket virksomhed, som udøves i tilknytning til sognets kirkelige virksomhed og begravelsesvæsen, fremme af det kirkelige liv i provstiet, kirkelige formål af betydning for stiftet som helhed, den kirkelig betjening af folkekirkens medlemmer i udlandet og personregistrering.

Et sådant samarbejde skal optages i en vedtægt, der offentliggøres på stiftets hjemmeside. Menighedsrådslovens § 42 a, stk. 3, fastsætter de nærmere krav til vedtægtens indhold, som omfatter oplysninger om, hvilke menighedsråd der deltager i samarbejdet, hvad samarbejdet vedrører, finansiering af samarbejdet, tilsyn, vilkår for andre menighedsråds optagelse i samarbejdet, afgørelse af uenighed om vedtægtens

fortolkning, vilkår for ophævelse af samarbejdet og om, hvor vedtægten er offentliggjort, og hvorfra den kan rekvireres.

Det fremgår af § 43 i lov om menighedsråd, at ud over de i § 42 a nævnte tilfælde kan to eller flere menighedsråd indgå aftale om samarbejde, der kræver dispensation fra reglerne i menighedsrådslovens kapitel 1-7 og kapitel 9 samt regler i lov om valg til menighedsråd, lov om folkekirkens økonomi, lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde og lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m. De nærmere bestemmelser om samarbejdet, herunder om tilsyn, optages i en vedtægt, der skal godkendes af kirkeministeren og offentliggøres på Kirkeministeriets hjemmeside.

Det fremgår af § 43 a i lov om menighedsråd, at flere menighedsråd i ét provsti kan beslutte at etablere de i § 42 a og 43 nævnte former for samarbejde med provstiet som ramme. Beslutning derom skal træffes på budgetsamråd, og udgifterne til samarbejder finansieres af provstiudvalgskassen.

Ved et samarbejde efter § 43 a, er der tale om, at finansieringen, modsat et samarbejde efter § 42 a, flyttes til provstiudvalgskassen. Samarbejdet er geografisk afgrænset til kun at omfatte menighedsråd i et provsti, og finder derfor ikke anvendelse på tværs af provstigrænser. Ved et samarbejde efter § 43 a udgør provstiet den økonomiske ramme for samarbejdet.

Bestemmelsen i § 43 a i lov om menighedsråd skal ses i sammenhæng med § 17 g, stk. 4, i lov om folkekirkens økonomi, hvorefter udgifter til samarbejde, jf. § 43 a i lov om menighedsråd, udredes af provstiudvalgskassen. Denne bestemmelse giver mulighed for, at provstiudvalget kan finansiere udgifter til samarbejder efter § 43 a i lov om menighedsråd, herunder udgifter til specialiseret arbejdskraft.

Herudover giver lov om folkekirkens økonomi ikke mulighed for, at provstiudvalgskassen kan finansiere ansættelse af medarbejdere, bortset fra adgangen i § 17 g, stk. 2, til at finansiere provstiudvalgenes udgifter til medhjælp, kontorartikler m.v. efter kirkeministerens nærmere bestemmelse. Denne bestemmelse er udmøntet restriktivt, således, at der til understøttelse af provstiudvalgets og provstens arbejde i dag alene – uden dispensation - kan antages kontormedhjælp i form af en provstisekretær. Kirkeministeriet har dog i en del samarbejdssager konkret dispenseret fra bestemmelsen, således at det har været muligt for provstiudvalget at afholde sådanne samarbejders udgift ved ansættelse af personale, der ikke falder ind under den hidtidige traditionelle forståelse af begrebet ”medhjælp”.

Hvis provstiudvalget skal ansætte andet personale end, hvad der falder ind under betegnelsen ”medhjælp”, består proceduren af flere led. En ansættelse ved provstiudvalget, som ikke kan karakteriseres som medhjælp, kræver Kirkeministeriets dispensation fra § 17 g, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi. Herudover skal stillingsoprettelsen godkendes af Kirkeministeriet da der ikke er fri stillingsoprettelse for stillinger, som ikke kan betegnes som klassiske kirkefunktionærstillinger. Er der tale om stillinger som fælles konsulent, skal ansættelsesforhold og lønniveau skal endvidere behandles af HR-gruppen (tidl. koordinationsudvalget) vedrørende kirkefunktionærer, jf. cirkulære af 12. januar 2012 om fælles konsulenter ansat af flere menighedsråd i fællesskab. HR-gruppen vedrørende kirkefunktionærer består af repræsentanter for Landsforeningen af Menighedsråd, stifternes løncentre, biskopperne, Provsteforeningen og Kirkeministeriet og har til opgave at koordinere og styrke den generelle indsats på HR-området for kirkefunktionærer, herunder at drøfte spørgsmål vedr. løn og vilkår for fælleskonsulenter ansat af flere menighedsråd i fællesskab.

Det fremgår endelig af § 43 b i lov om menighedsråd, at de i § 43, stk. 1-5 nævnte regler om samarbejde mellem menighedsråd finder tilsvarende anvendelse på samarbejde mellem stiftsøvrighed og provstiudvalg, mellem to eller flere stiftsøvrigheder, mellem to eller flere provstiudvalg og mellem menighedsråd og en eller flere stiftsøvrigheder eller provstiudvalg.

Ved et samarbejde efter § 43 b, er der tale om, at der samarbejdes på tværs af niveauer, som ikke er reguleret i den kirkelige lovgivning, hvorfor et samarbejde efter denne bestemmelse kræver dispensation fra kirkeministeren. Samarbejdet er ikke geografisk afgrænset.

Stiftsrådene er i dag som de eneste kirkelige myndigheder ikke reguleret i samarbejdsreglerne i kapitel 8 i lov om menighedsråd, og har derfor ikke mulighed for at indgå i samarbejder.

I alle samarbejder, der kræver Kirkeministeriets godkendelse og dispensation, udarbejdes der en vedtægt, der via tjenestevejen (dvs. det lokale stift) sendes til Kirkeministeriet, som behandler vedtægten for samarbejdet. Kirkeministeriet sikrer gyldigheden af vedtægtens indhold, ligesom ministeriet inden for lovgivningens rammer giver de fornødne dispensationer, hvis der samarbejdes ud over, hvad der er reguleret i den kirkelige lovgivning.

3.1.2. Kirkeministeriets overvejelser

Arbejdsgruppen anfører, at forankringen af det lokale kirkelige liv i menighedsrådene bør fastholdes. Særligt for samarbejder inden for rammerne af et provsti, herunder med forankring i provstiudvalgene, bemærker arbejdsgruppen dog, at provstiudvalgene i stigende grad engagerer sig i at facilitere det fælles arbejde med udvikling inden for hele provstiet og dermed også i stigende grad bliver engageret i den opgaveløsning, som følger af drøftelserne. Arbejdsgruppen betragter i vidt omfang denne udvikling, hvor menighedsråd og provstiudvalg i fællesskab engagerer sig i samarbejder, som positiv, så længe det grundlæggende sker på frivillig basis og efter menighedsrådenes eget ønske. Arbejdsgruppen finder derfor, at der kan være særlig grund til at lempe reglerne for samarbejder mellem menighedsråd inden for et provsti, hvor provstiudvalget deltager.

Arbejdsgruppen vurderer som udgangspunkt, at der ved en lempelse af reglerne for samarbejde eller delegering af kompetencer inden for rammerne af et provsti ikke er behov for at fastsætte særlige regler om tilsyn. Arbejdsgruppen anfører dog, både af hensyn til biskoppens og stiftsøvrighedens tilsyn med menighedsrådenes og provstiudvalgenes virksomhed samt for at sikre et tværgående fokus på at undgå unødigt udgiftspres, at der kan være grund til at indføre en pligt til at orientere stiftet om samarbejder, hvor provstiudvalget indgår, eller hvor kompetencer delegeres til provstiudvalget.

Arbejdsgruppen foreslår på den baggrund at ophæve kravet om dispensation ved samarbejder mellem menighedsråd og provstiudvalg, der organiseres med en bestyrelse, når samarbejdet omfatter:

- Fælles administration, herunder personregistrering, regnskabsopgaver m.v.
- Fælles personaleadministration, rekrutteringstiltag og HR-rådgivning m.v.
- Bygningsvedligeholdelse og -drift, herunder præsteboliger
- Bygningsteknisk rådgivning
- Skole-kirke-samarbejde
- Kommunikation.

Arbejdsgruppen foreslår desuden at gøre det muligt for menighedsrådene uden dispensation at delegerer kompetence, opgaver og finansiering til provstiudvalget, når samarbejdet omfatter:

- Fælles personaleadministration, rekrutteringstiltag og HR-rådgivning m.v.
- Bygningsvedligeholdelse og -drift, herunder præsteboliger
- Bygningsteknisk rådgivning
- Skole-kirke-samarbejde
- Kommunikation

Arbejdsgruppen foreslår endvidere, at det gøres muligt for stiftsrådet, efter dispensation fra Kirkeministeriet, at indgå i samarbejder med menighedsråd, provstiudvalg og stiftsøvrigheder. Den gældende kirkelige lovgivning giver således, som beskrevet i lovforslagets punkt 3.1.1., mulighed for samarbejde på tværs af niveauer efter dispensation fra Kirkeministeriet, men bestemmelsen giver ikke mulighed for, at stiftsråd kan indgå i samarbejder med øvrige folkekirkelige myndigheder.

Arbejdsgruppen anfører som begrundelse for forslaget, at det i forskellige sammenhænge i forbindelse med konkrete sager inden for de senere år har været drøftet mellem Kirkeministeriets departement og bl.a. biskopperne, om der med fordel kunne etableres samarbejder, hvor også stiftsrådet indgår. Der kan såle-

des være fordele forbundet med, at flere stiftsråd går sammen om fælles projekter inden for stiftsrådernes kompetencer, herunder undervisning, formidling og kommunikation. Det ville være en forudsætning for samarbejdet, at alle indtræder i samarbejdet efter eget ønske, og at samarbejdet ligger inden for de formål, som stiftsrådet har kompetencen til at agere inden for i forvejen. Stiftsrådets kompetence omfatter bestyrelse af kirkernes og præsteembedernes kapitaler, herunder at fastsætte indlåns- og udlånsrenter, behandle låneansøgninger, samt at iværksætte aktiviteter vedrørende kommunikation, formidling af kristendom og udviklingsprojekter inden for blandt andet undervisning, diakoni og kirkemusik.

Endelig anfører arbejdsgruppen, at den løbende udvikling i folkekirkens ønsker om at udvikle samarbejder, som løser problemstillinger relevante for større geografiske områder, giver anledning til at overveje, om og hvordan sådanne ønsker bedst håndteres inden for den eksisterende folkekirkelige lovgivning.

Arbejdsgruppen foreslår derfor, at der i lov om folkekirkens økonomi indføres en bemyndigelsesbestemmelse, som giver mulighed for, at kirkeministeren kan fastlægge standardmodeller for samarbejds-konstruktioner, der involverer flere provstiudvalg, stiftsråd og/eller stiftsøvrigheder, eller der involverer et eller flere menighedsråd, samt stiftsråd og/eller stiftsøvrigheder. Anvendelse af en sådan standardmodel vil herefter kunne ske uden ansøgning om dispensation fra Kirkeministeriet.

Konkret nævner arbejdsgruppen modeller for samarbejder om initiativer vedrørende grøn omstilling. Arbejdsgruppen bemærker, at der ikke på nuværende tidspunkt foreligger konkrete forslag til standardmodeller.

Det foreslås, at Kirkeministeriet, hvis der indsendes udkast til vedtægter, som kræver dispensation, vil være opmærksom på, om indsendte modeller kunne være relevante at godkende som standardmodel med henblik på fremtidig brug i andre tilfælde.

Endelig foreslår arbejdsgruppen at udvide provstiudvalgskassens mulighed for at afholde udgiften ved ansættelse af specialiserede kompetencer, når et samarbejde indebærer kompetence- eller opgavedelegation til provstiudvalget. I takt med at flere samarbejder mellem menighedsråd og mellem menighedsråd og provstiudvalg ønskes forankret i provstiudvalget, herunder samarbejder om ansættelse af specialiserede kompetencer som for eksempel HR-konsulenter, byggetekniske rådgivere og kommunikationsmedarbejdere, vurderer arbejdsgruppen således, at begrænsningen i lov om folkekirkens økonomi til kun at kunne afholde udgiften ved ansættelse af sekretærkompetence på provstiniveauet er uhensigtsmæssig.

Arbejdsgruppen foreslår konkret, at der foretages en ændring af bestemmelsen i lov om folkekirkens økonomi vedrørende afholdelse af udgifter i provstiudvalgskassen, så den også omfatter afholdelse af udgifter ved ansættelsen af medarbejdere til løsning af opgaver delegeret fra menighedsrådene.

Arbejdsgruppen er opmærksom på risikoen for, at en udvidet mulighed for ansættelser på provstiniveauet isoleret set kan medføre et stigende udgiftspres i folkekirken, uanset at specialiserede kompetencer samtidig vurderes at kunne indebære besparelser gennem samling af tidligere spredte opgaver m.v. Arbejdsgruppen foreslår derfor, at proceduren for ansættelse af konsulenter m.v. i provstierne omfatter en obligatorisk høring af biskoppen inden ansættelse for at undgå overlappende ansættelser af konsulenter på forskellige niveauer til understøttelse af den samme opgave. Efter høring af biskoppen foreslås en procedure, hvor HR-gruppen orienteres om ansættelsen. Høringen af biskoppen og orienteringen af HR-gruppen vil gøre det muligt for biskoppen og HR-gruppen at have overblik over antallet og udviklingen i ansættelser på provstiniveau, samt evt. formidle overordnede drøftelser i forhold til en koordineret indsats på konsulentområdet i provstierne.

Med henblik på at nyttiggøre den foreslåede finansieringsbestemmelse i praksis, foreslår arbejdsgruppen desuden, at Kirkeministeriet indleder en proces med henblik på at lette adgangen til at ansætte konsulenter m.v. i provstierne mest mulig, herunder særligt i forhold til ansættelse af HR-konsulenter og/eller byggesagkyndige, som p.t. vurderes at være de mest efterspurgte stillingskategorier på provstiniveau.

Kirkeministeriet kan tilslutte sig arbejdsgruppens overvejelser og forslag om lettere adgang til samar-

bejde mellem menighedsråd og provstiudvalg, ligesom Kirkeministeriet kan tilslutte sig muligheden for, at stiftsråd kan indgå i samarbejder med dispensation fra Kirkeministeriet. Kirkeministeriet bemærker dog, at den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse vedrørende standardmodeller ikke som foreslået bør indsættes i lov om folkekirkens økonomi, men i lov om menighedsråd, som allerede regulerer samarbejder, jf. punkt 3.1.1. om gældende ret.

Kirkeministeriet kan herudover tilslutte sig arbejdsgruppens forslag om en udvidelse af muligheden for at ansætte specialiserede kompetencer på provstiniveau, når et samarbejde indebærer kompetence- eller opgavedelegation fra menighedsudvalg til provstiudvalg, i.

Kirkeministeriet vil i forlængelse af lovforslaget og under inddragelse af HR-gruppen og relevante arbejdsmarkedsparter tage initiativ til at gennemgå den nærmere procedure for ansættelse af konsulenter af flere menighedsråd i fællesskab, herunder i provstiudvalget, med henblik på at lette adgangen til at ansætte konsulenter så meget som muligt og med henblik på at gøre processen så enkel og decentral som mulig.

3.1.3. Den foreslåede ordning

Med forslag til ny § 42 b i lov om menighedsråd, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, foreslås det, at der fastsættes en bestemmelse, der giver mulighed for samarbejder mellem menighedsråd og provstiudvalg, der organiseres med en bestyrelse. Sådanne samarbejder vil ikke som hidtil kræve en dispensation og godkendelse af Kirkeministeriet, så længe der alene samarbejdes om fælles administration, herunder personregistrering og regnskabsopgaver, fælles personaleadministration, herunder rekrutteringstiltag og HR-rådgivning, bygningsvedligeholdelse og drift, herunder præsteboliger, bygningsteknisk rådgivning, skole-kirke-samarbejde og kommunikation.

Den foreslåede bestemmelse skal i lighed med gældende regler om samarbejder i kapitel 8 i lov om menighedsråd indeholde krav til udarbejdelse af en samarbejdsvedtægt indeholdende oplysninger om deltagere i samarbejdet, samarbejdets indhold, finansieringen af samarbejdet, tilsyn, vilkår for optagelse af andre deltagere i samarbejdet, afgørelse af uenigheder om vedtægtens fortolkning, vilkår for ophævelse af samarbejdet samt offentliggørelse.

Med den foreslåede bestemmelse indføres der et krav om, at disse samarbejder organiseres ved en bestyrelse med repræsentanter fra både menighedsråd og provstiudvalg. Dette er en udvidelse af de krav, der følger af de allerede gældende bestemmelser om samarbejde i kapitel 8 i lov om menighedsråd. Kravet følger imidlertid den praksis, der er på området, hvor Kirkeministeriet gennemgår samarbejdsvedtægter, når der samarbejdes på tværs af niveauer i folkekirken. Kirkeministeriet påser således, at der i vedtægten er nedsat en bestyrelse og sammensætningen heraf forud for en godkendelse af en samarbejdsvedtægt. Et krav om en bestyrelse skal fastholde de samarbejdende parter rolle og engagement på begge niveauer.

Når menighedsråd og provstiudvalg opretter samarbejder, hvor der nedsættes en bestyrelse, fastholdes provstiudvalgets tilsynsforpligtelser uændret. Ved sammensætningen af bestyrelsen skal menighedsråd og provstiudvalg dog være opmærksomme på, at provstiudvalgsmedlemmer kan blive inhabile i provstiudvalget. I tilfælde af inhabilitet skal de almindelige forvaltningsretlige regler iagttages. For at sikre, at provstiudvalget under alle omstændigheder forbliver beslutningsdygtigt, må mindre end halvdelen af provstiudvalgets medlemmer indgå i en bestemt bestyrelse.

Med forslaget fastsættes der desuden et krav om, at samarbejdsvedtægten skal offentliggøres på stiftets hjemmeside, modsat i dag, hvor vedtægterne offentliggøres på Kirkeministeriets hjemmeside efter godkendelse. Det svarer til det krav, der allerede i dag gælder for offentliggørelse af vedtægten for samarbejder mellem menighedsråd, jf. § 42 a i lov om menighedsråd, som ikke kræver Kirkeministeriets godkendelse. Den udvidede mulighed for, at menighedsråd og provstiudvalg kan samarbejde uden godkendelse og dispensation, er afgrænset til de specifikke områder, som nævnes i den foreslåede § 42 b, og som derfor ikke kræver godkendelse.

Den foreslåede ordning indebærer således en mindre udvidelse af stiftsadministrationens eksisterende screeningsopgave i forbindelse med offentliggørelse af vedtægter om samarbejder mellem menighedsråd, jf. § 42 a lov om menighedsråd. Når stiftsadministrationen modtager samarbejdsvedtægter efter den foreslåede nye § 42 b til offentliggørelse på stiftets hjemmeside, skal stiftet således sikre, at samarbejdets aktiviteter er omfattet af § 42 b. Såfremt en vedtægt falder uden for de områder, som der kan samarbejdes om uden Kirkeministeriets godkendelse, skal denne videresendes til Kirkeministeriet via tjenestevejen med henblik på godkendelse og offentliggørelse på ministeriets hjemmeside, jf. § 43 b i lov om menighedsråd. Ligeledes skal stiftsadministrationerne også screene vedtægterne for, om disse opfylder de krav, der er fastsat til indholdet af en vedtægt.

Med forslag til ny § 42 c i lov om menighedsråd, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, foreslås det endvidere, at der fastsættes en bestemmelse vedrørende mulighed for, at menighedsrådene uden dispensation kan flytte kompetence, opgaver og finansiering til provstiudvalget, så længe samarbejdet vedrører fælles personaleadministration, herunder rekrutteringstiltag og HR-rådgivning, bygningsvedligeholdelse og drift, herunder præsteboliger, bygningsteknisk rådgivning, skole-kirke-samarbejde og kommunikation.

Den foreslåede bestemmelse indeholder i lighed med gældende regler om samarbejder i kapitel 8 i lov om menighedsråd krav til udarbejdelse af en samarbejdsvedtægt indeholdende oplysninger om deltagere i samarbejdet, samarbejdets indhold, finansieringen af samarbejdet, tilsyn, vilkår for optagelse af andre deltagere i samarbejdet, afgørelse af uenigheder om vedtægtens fortolkning, vilkår for ophævelse af samarbejdet samt offentliggørelse.

Med forslaget til nye §§ 42 b og 42 c lægges der op til, at alle samarbejder mellem menighedsråd og provstier, ligesom i dag, foregår på frivilligt grundlag. Det er ikke hensigten med de foreslåede ændringer at ændre ved den eksisterende sognestruktur, men alene at tilbyde menighedsrådene friere rammer for, hvorledes de organiserer sig lokalt også i forhold til at samarbejde med provstiet. Samarbejderne sker således fortsat inden for de eksisterende beslutningsstrukturer, hvor de enkelte menighedsråd og provstiudvalgene selv skal vælge at tilslutte sig. Provstiudvalget eller øvrige menighedsråd kan ikke tvinge et enkelt udenforstående menighedsråd med i et samarbejde, ligesom et eller flere samarbejdende menighedsråd ikke kan pålægge et provstiudvalg at deltage i samarbejdet.

I forlængelse af forslaget til nye §§ 42 b og 42 c i lov om menighedsråd lægges der ligeledes op til, at der sker en tilføjelse i § 17 g, stk. 4, i lov om folkekirkens økonomi, jf. lovforslagets § 2, nr. 24 og 25, således at udgifter til samarbejder, jf. § 42 c i lov om menighedsråd udredes af provstiudvalgskassen, og at udgifter til samarbejde, jf. § 42 b i lov om menighedsråd, kan udredes af provstiudvalgskassen.

Hjemlen udvides dermed til, at provstiudvalgskassen kan afholde udgifter til samarbejder mellem menighedsråd og mellem menighedsråd og provstiudvalg i samme udstrækning, som muligheden for at etablere sådanne samarbejder uden godkendelse eller dispensation fra Kirkeministeriet. Ved samarbejder efter den foreslåede § 42 c delegeres kompetence, opgaver og finansiering således til provstiudvalget, og ansvaret for samarbejdets udgifter overgår dermed til provstiudvalgskassen. Ved samarbejder efter den foreslåede § 42 b kan samarbejdsparterne vælge, om ansvaret for at afholde udgifter i henhold til samarbejdsvedtægten skal placeres hos et af de deltagende menighedsråd eller hos provstiudvalget. Herefter vil provstiudvalget kunne afholde alle udgifter i relation til samarbejder efter § 42 b og § 42 c i lov om menighedsråd, herunder lønudgifter til ansættelse af specialiseret arbejdskraft.

Når der samarbejdes på tværs af niveauer efter § 43 b i lov om menighedsråd, er der ikke hjemmel til, at udgifterne afholdes af provstiudvalgskassen, hvorfor Kirkeministeriet i disse tilfælde fortsat vil skulle dispensere fra § 17 g, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi, som en del af godkendelsesprocessen.

Med forslag til ændringer i den gældende § 43 b i lov om menighedsråd, jf. lovforslagets § 1, nr. 5 og 6, foreslås det desuden, at der tilføjes en mulighed for, at stiftsråd kan arbejde sammen enten med andre stiftsråd eller andre kirkelige myndigheder. Med tilføjjelsen gives der mulighed for at samarbejde efter de

samme vilkår og krav til godkendelse og dispensation som for andre samarbejder mellem andre kirkelige myndigheder.

Med forslag til en ny § 43 c, jf. lovforslagets § 1, nr. 7, foreslås det endelig at indføre en bestemmelse, der bemyndiger kirkeministeren til at fastsætte standardmodeller for samarbejdskonstruktioner, der er omfattet af § 43 b.

Bemyndigelsen tænkes anvendt til, at kirkeministeren kan fastsætte standardmodeller for samarbejdskonstruktioner på baggrund af konkret godkendte samarbejdsvedtægter, som forventes at kunne være relevante og anvendelige for andre. Såfremt Kirkeministeriet har godkendt en samarbejdsvedtægt som standardmodel, vil denne fremover kunne anvendes til tilsvarende samarbejdskonstruktioner uden Kirkeministeriets forudgående godkendelse. Når Kirkeministeriet har godkendt en samarbejdsvedtægt som standardmodel, skal dette offentliggøres på Kirkeministeriets hjemmeside. Det er dog en forudsætning, at den til samarbejdet tilhørende vedtægt af Kirkeministeriet vurderes at være så standardiseret, at den med fordel kan danne grundlag for andre samarbejder, som vedrører samme tema og konstruktion.

3.2. Mulighed for at samle administrationen af flere samarbejder inden for et provsti eller et ligningsområde i en fællesbestyrelse

3.2.1. Gældende ret

Lov om menighedsråds kapitel 8 indeholder bestemmelser, der gør det muligt for menighedsråd at samarbejde både med hinanden og på tværs af niveauer, jf. nærmere om §§ 42 a, 43 og 43 b i punkt 3.1.1.

Både i samarbejder mellem menighedsråd og i samarbejder mellem menighedsråd og provstiudvalg indebærer kravene til samarbejdsvedtægterne – uanset om samarbejdet kræver godkendelse af Kirkeministeriet eller ej – i praksis, at der nedsættes en bestyrelse for hvert enkelt samarbejde.

I samarbejder på tværs af menighedsråd og provstiudvalg nedsættes der i praksis en bestyrelse, hvor der efter dispensation fra Kirkeministeriet enten ansættes medarbejdere ved provstiudvalget, hvor provsten udpeges som kontaktperson, eller hvor samarbejdet finansieres af provstiudvalgskassen.

Bestyrelsens sammensætning fremgår af vedtægten for samarbejdet, og Kirkeministeriet har i en årrække gjort godkendelsen af samarbejdsvedtægter efter § 43 b betinget af, at bestyrelsen for et samarbejde, hvori der indgår menighedsråd, består af et flertal af læge medlemmer med henblik på at fastholde forankringen i det lokale liv i menighedsrådene. I samarbejder mellem menighedsråd og provstiudvalg har de samarbejdende parter ved sammensætningen af bestyrelsen skullet være opmærksomme på, at provstiudvalgenes tilsynsforpligtelse forblev uændret, og at der derved kunne opstå habilitetsspørgsmål i forhold til behandling af sager på provstiudvalgs møder.

3.2.2. Kirkeministeriets overvejelser

Arbejdsgruppen, hvis anbefalinger danner grundlag for lovforslaget, anfører i sin afsluttende rapport, at menighedsråds- og provstiudvalgsmedlemmer bruger megen tid på deres hverv i menighedsråd og provstiudvalg. En udfordring med etablering af flere samarbejder mellem menighedsråd eller mellem menighedsråd og provstiudvalg er på den baggrund, at det kan være svært at besætte posterne i alle samarbejdernes bestyrelser.

Arbejdsgruppen foreslår derfor, at der i stedet for at oprette særskilte bestyrelser for hvert enkelt samarbejde kan etableres en fællesbestyrelse inden for et provsti, inden for et ligningsområde (hvis der er flere provstier i et ligningsområde) eller inden for hvert ligningsområde i et provsti (hvis der er flere ligningsområder i et provsti). Menighedsråd, eller menighedsråd og provstiudvalg, der opretter et samarbejde, vil således kunne vælge at tilslutte sig fællesbestyrelsen, uden at det er et krav, at fællesbestyrelsen omfatter repræsentanter for alle deltagende menighedsråd i alle samarbejder. Fællesbestyrelsen vil herefter have kompetence til at træffe beslutninger og administrere alle samarbejder svarende til den funktion, som flere særskilte bestyrelser ville have.

Arbejdsgruppen lægger vægt på, at deltagerne i en konkret samarbejdskonstruktion selv beslutter, om de ønsker at oprette eller tilslutte sig en fællesbestyrelse, og at de frit kan beslutte at trække samarbejdets administration fra fællesbestyrelsen eller trække sig fra samarbejdet. Beslutning om tilslutning af et samarbejde til en fællesbestyrelse skal fremgå af det pågældende samarbejdes vedtægt, og der skal foreligge en procedure for, at samarbejdet kan trække sig fra en fællesbestyrelse. Alle samarbejder, som træffer beslutning herom, kan tilslutte sig fællesbestyrelsen.

Arbejdsgruppen peger endvidere på, at menighedsråd og provstiudvalg ved sammensætningen af en fællesbestyrelse skal være opmærksomme på, at provstiudvalgsmedlemmer efter de almindelige regler for habilitet kan blive inhabile i provstiudvalget. For at sikre, at provstiudvalget under alle omstændigheder forbliver beslutningsdygtigt, må mindre end halvdelen af provstiudvalgets medlemmer derfor indgå i en fællesbestyrelse.

Kirkeministeriet kan tilslutte sig arbejdsgruppens overvejelser og forslag, men bemærker, at samarbejder, som delegerer kompetence, opgaver og finansiering til provstiudvalget, jf. punkt 3.1., samt selvstændige juridiske enheder, jf. punkt 3.3., ikke samtidig kan administreres af en fællesbestyrelse. I samarbejder hvor opgaver er delegeret til provstiudvalget, overtager provstiudvalget samtidig administrationen hermed. I forhold til de selvstændige juridiske enheder sidestilles disse administrativt med menighedsråd i forhold til udarbejdelse af bl.a. budget og regnskab, hvorfor bestyrelserne for disse enheder selvstændigt bør tage beslutninger vedrørende administrationen.

3.2.3. Den foreslåede ordning

Med lovforslagets § 1, nr. 8, foreslås indsat et nyt kapitel 8 a i lov om menighedsråd. Dette kapitel omhandler fællesbestyrelsen og medfører, at der indsættes nye §§ 44 a-44 d i lov om menighedsråd.

Efter forslaget til den nye § 44 a i lov om menighedsråd kan menighedsrådene inden for et provsti nedsætte en fællesbestyrelse. Hvis provstiet dækker flere ligningsområder, kan der nedsættes en fællesbestyrelse for hvert ligningsområde. Hvis der i ligningsområdet er flere provstier, kan der nedsættes en fællesbestyrelse for hvert ligningsområde. Fællesbestyrelsen kan tildeles kompetence til at træffe beslutninger og administrere alle samarbejder inden for disse områder. Det er hensigten, at fællesbestyrelsen skal varetage de opgaver, som bestyrelsen for et samarbejde er tildelt, og som er optaget i vedtægten for et samarbejde.

Inden for ligningsområdet deler alle menighedsråd det økonomiske grundlag for opkrævning af kirkeskat. Når der organiseres samarbejder, kan samarbejderne derfor med fordel organiseres inden for netop ligningsområdet, da menighedsrådene inden for dette deler det grundlag, økonomien hviler på. Ofte vil samarbejder være organiseret inden for et provsti, men i særlige tilfælde ville det være relevant at organisere samarbejder, som dækker et helt ligningsområde, således at flere provstier indgår. Tilsvarende kan der inden for et provsti være flere ligningsområder, hvor der er væsentlig forskel på det økonomiske grundlag, og hvor det kan være relevant at nedsætte en fællesbestyrelse for hvert ligningsområde for sig.

Fællesbestyrelsen fastsætter selv sin forretningsorden. I forretningsordenen kan mødefrekvens, konstituering m.v. fastsættes, ligesom der kan tages stilling til øvrige forhold som for eksempel deltagelse af observatører, hvis det vurderes at være relevant. Af hensyn til menighedsråds og folkekirkemedlemmers indsigt i arbejdet i fællesbestyrelsen, bør det tilstræbes, at dagsordener, referater og øvrigt materiale fra fællesbestyrelsens møder offentliggøres.

Med forslaget til den nye § 44 b i lov om menighedsråd reguleres muligheden for tilslutningen af et samarbejde til fællesbestyrelsen.

Muligheden for tilslutning til fællesbestyrelsen er ikke begrænset til samarbejder efter den foreslåede § 42 b i lov om menighedsråd, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, men gælder alle samarbejder mellem menighedsråd eller mellem menighedsråd og provstiudvalg, der kan oprettes i medfør af kapitel 8 lov om menighedsråd. Dette gælder dog ikke samarbejder efter § 42 c om delegation af kompetence, opgaver

og finansiering til provstiudvalget, ligesom samarbejder efter § 42 a i lov om menighedsråd oprettet som selvstændig juridisk enhed ikke kan tilslutte sig fællesbestyrelsen. For så vidt angår samarbejder efter § 43 b, som kræver Kirkeministeriets godkendelse, er disse ligeledes omfattet af muligheden for tilslutning til fællesbestyrelsen, så længe der er tale om et samarbejde mellem menighedsråd og provstiudvalg. Samarbejder på tværs af niveauer mellem andre kirkelige myndigheder vil ikke være omfattet af muligheden for at nedsætte eller tilslutte sig en fællesbestyrelse efter det foreslåede nye kapitel 8 a i lov om menighedsråd.

Hvis der efter den foreslåede bestemmelse i § 44 a træffes beslutning om oprettelse af flere fællesbestyrelser inden for et provsti med flere ligningsområder eller inden for et ligningsområde med flere provstier, skal tilslutning ske til den fællesbestyrelse på lavest mulige niveau, som dækker samarbejdets deltagere geografisk. Samarbejder som ønsker at tilslutte sig en fællesbestyrelse skal således, hvis der er taget beslutning om oprettelse af flere sådanne fællesbestyrelser, i prioriteret rækkefølge vælge en fællesbestyrelse, som dækker et ligningsområde i et provsti, en fællesbestyrelse, som dækker et provsti, eller en fællesbestyrelse, som dækker et ligningsområde med flere provstier.

Den folkekirkelige provstiinddeling gør, at det ikke alle steder er muligt at oprette fællesbestyrelser på alle niveauer.

Såfremt et samarbejde, der oprettes enten mellem menighedsråd eller mellem menighedsråd og provstiudvalg, ønsker, at samarbejdet skal administreres af en fællesbestyrelse, skal dette fremgå af vedtægten for samarbejdet. Det er hensigten med bestemmelsen, at både nye og eksisterende samarbejder kan tilslutte sig en fællesbestyrelse. For allerede eksisterende samarbejder vil tilslutning til en fællesbestyrelse kræve en vedtægtsændring eller et tillæg til den eksisterende vedtægt. En tilslutning til en fællesbestyrelse for allerede godkendte samarbejder kræver ikke en fornyet godkendelse af Kirkeministeriet, men blot et tillæg til den godkendte vedtægt. Tillægget indsendes til Kirkeministeriets orientering og offentliggørelse til den allerede godkendte vedtægt. For så vidt angår allerede eksisterende samarbejder efter § 42 a i lov om menighedsråd, som er offentliggjort på stiftets hjemmeside, fremsendes vedtægtsændring eller tillæg til den eksisterende vedtægt til stiftet med henblik på offentliggørelse.

Nedsættelse af og tilslutning til en fællesbestyrelse er frivillig og skal alene skabe mulighed for at samle kompetence og administration et sted, i stedet for i mange små bestyrelser. Dette ændrer ikke ved den eksisterende ordning, hvor der for hvert enkelt samarbejde fortsat kan nedsættes en bestyrelse, hvis man ikke ønsker at anvende muligheden med en fællesbestyrelse. Det vil desuden altid være muligt for et samarbejde at trække sig fra fællesbestyrelsen ved, at de samarbejdende parter meddeler fællesbestyrelsen, at de trækker sig. Såfremt et samarbejde trækker sig fra fællesbestyrelsen, skal de samarbejdende parter i stedet udarbejde en vedtægtsændring eller et tillæg, hvor det fremgår, at der nedsættes en særskilt bestyrelse for samarbejdet.

Med forslaget til den nye § 44 c reguleres valget til fællesbestyrelsen.

Det foreslås, at provstiudvalget sikrer, at der afholdes valg, og at dette sker i forbindelse med et budgetsamråd. Herved sikres det, at valget sker på et fastsat møde.

Er der flere provstier inden for et ligningsområde, der har nedsat en fællesbestyrelse inden for ligningsområdet, skal den forretningsførende provst i budgetudvalget sikre, at der afholdes valg til fællesbestyrelsen. Valget afholdes i så fald i forbindelse med et budgetudvalgsmøde. Det bemærkes, at der kun nedsættes et budgetudvalg i de tilfælde, hvor kommunen omfatter to eller flere provstier, der hver har 50 procent eller mere af deres folkekirkemedlemmer inden for kommunen, eller hvis kommunen omfatter to eller flere provstier, hvoraf mindst en har mere end 20 procent, men mindre end 50 procent af deres folkekirkemedlemmer inden for kommunen. I praksis vil valg til fællesbestyrelsen således langt de fleste steder ske på et budgetsamråd og ikke på et budgetudvalgsmøde.

Med den foreslåede ordning sker valget til fællesbestyrelsen ved simpelt flertal blandt de fremmødte

deltagere på et lovligt indkaldt møde, og repræsentanterne på møderne har hver én stemme. I overensstemmelse med lovforslagets overordnede hensigt om at forenkle muligheden for samarbejder på tværs af folkekirkens niveauer, foreslår Kirkeministeriet, at det enkelte budgetsamråd eller budgetudvalg selv fastsætter proceduren for valg til en fællesbestyrelse. Med den foreslåede ordning er det således et lokalt anliggende at sikre en smidig procedure til valg til en fællesbestyrelse. Valgproceduren bør indarbejdes i fællesbestyrelsens forretningsorden.

Der indsættes i § 5 i lov om folkekirkens økonomi en henvisning til den nye § 44 c i lov om menighedsråd, idet budgetsamråd og budgetudvalg og deres råderum er reguleret i denne bestemmelse. Såfremt der er nedsat et budgetudvalg, træffes beslutningen om nedsættelse af en fællesbestyrelse i udvalget.

Med forslaget til den nye § 44 d i lov om menighedsråd reguleres sammensætningen af fællesbestyrelsen.

Det foreslås, at fællesbestyrelsen skal bestå af mindst 5 medlemmer, som er valgbare til et menighedsråd og ikke undtaget fra valgbarhed i nogen menighedsråd i det område, som fællesbestyrelsen dækker, jf. § 3 i lov om valg til menighedsråd, eller som er født medlem af et menighedsråd i samme område, jf. § 2 i lov om menighedsråd.

Afgrænsningen af mulige medlemmer af en fællesbestyrelse tager således udgangspunkt i de samme regler, som gælder for valgbarhed og medlemskab af de menighedsråd, som indgår i samarbejder, der kan administreres af fællesbestyrelsen. Præster ansat i folkekirken er ikke valgbare, jf. § 3, stk. 2, i lov om valg til menighedsråd, men sognepræster og præster, hvis ansættelse i pastoratet har en varighed af et år eller mere, er fødte medlemmer af et menighedsråd, jf. § 2, stk. 1, i lov om menighedsråd, og vil således kunne indgå i en fællesbestyrelse for samarbejder, hvori det pågældende menighedsråd indgår. Kirkefunktionærer, der ikke er valgbare til menighedsrådet i den menighedsrådsreds, hvor de har tjenestested efter reglerne i lov om valg til menighedsråd, vil således heller ikke kunne indgå i en fællesbestyrelse for samarbejder, hvori det pågældende menighedsråd indgår. Selv om medarbejderen ikke bor i et sogn som det ansættende menighedsråd administrerer, vil det alligevel ikke være muligt at vælges til fællesbestyrelsen, da man ikke må være ansat ved nogen af de menighedsråd som indgår i fællesbestyrelsens dækningsområde.

Det bemærkes, at lov om menighedsråd fastlægger, at andre præster end de ovenfor nævnte, der er ansat i pastoratet, og præster, som uden at være ansat i pastoratet yder bistand ved pastoratets betjening, har ret til at deltage uden stemmeret i menighedsrådets møder, jf. § 2, stk. 2, i lov om menighedsråd. Tilsvarende har en repræsentant for de kirkefunktionærer, der er ansat eller konstitueret i den eller de menighedsrådsredse, menighedsrådet omfatter, ret til at deltage uden stemmeret i menighedsrådets møder, jf. § 3 i lov om menighedsråd. I forbindelse med valg til en fællesbestyrelse, jf. § 44 c, kan det på den baggrund efter omstændighederne beslutes at give en repræsentant for disse to grupper observatørstatus i fællesbestyrelsen. Af hensyn til menighedsråds og medlemmers indsigt i arbejdet i fællesbestyrelsen, bør det under alle omstændigheder tilstræbes, at dagsordener, referater og øvrigt materiale fra fællesbestyrelsens møder offentliggøres.

Det foreslås desuden, at der altid skal være et flertal af læge medlemmer i fællesbestyrelsen, samt at fællesbestyrelsen vælges for to år ad gangen, og at det sker med overlappende valgperioder, således at halvdelen af fællesbestyrelsens medlemmer er på valg hvert år.

3.3. Mulighed for at oprette visse samarbejder mellem menighedsråd som en selvstændig juridisk enhed

3.3.1. Gældende ret

Det følger af § 1 i lov om folkekirkens økonomi, at der ved hvert menighedsråd oprettes en kirkekasse, der bestyres af menighedsrådet. Når der i dag samarbejdes mellem menighedsråd med hjemmel i §§ 42

a og 43 i lov om menighedsråd, finansieres samarbejdet via kirkekassen, og et eventuelt regnskab for samarbejdet føres som en del af regnskabet hos kirkekassen. I forbindelse med regnskabsaflæggelsen vedlægges typisk bilag med et biregnskab for samarbejdet for at give indblik i dette. Samarbejder mellem menighedsråd agerer endvidere juridisk på vegne af de deltagende menighedsråd på grundlag af samarbejdsvedtægten og er ikke selvstændige myndigheder. Der er således ikke i dag hjemmel i den kirkelige lovgivning til, at samarbejder mellem menighedsråd kan oprettes som selvstændige juridiske enheder og heller ikke til at oprette selvstændige regnskaber og kasser.

Med hjemmel i lov om forsøg i folkekirken har der været udbudt to specifikke forsøg med mulighed for at oprette visse samarbejder mellem menighedsråd som selvstændige juridiske enheder. Forsøg nr. 2 ”Ændret organisering af samarbejder som selvstændig juridisk enhed – bevillingssamarbejde” og forsøg nr. 3 ”Ændret organisering af samarbejder som selvstændig juridisk enhed – budgetsamrådsmodellen” har i forsøgsperioden gjort det muligt at organisere samarbejder af en vis størrelse som selvstændige juridiske enheder. Som selvstændige enheder aflægges samarbejdet eget regnskab, har eget cvr-nummer, eget momsregnskab og har adgang til at ansætte personale.

Forskellen på de to forsøgsrammer er primært knyttet til finansieringen af samarbejderne. I den ene variant har de deltagende menighedsråd besluttet, at de økonomiske rammer for samarbejdet fastsættes efter gensidig drøftelse mellem menighedsrådene, og at samarbejdet finansieres via de deltagende menighedsråds kirkekasser. I den anden variant har de deltagende menighedsråd besluttet, at kompetencen til at fastsætte de økonomiske rammer for samarbejdet flyttes til budgetsamrådet, og at samarbejdet finansieres direkte af ligningsområdets kirkeskat som led i den ordinære budgetproces i provstiet.

3.3.2. Kirkeministeriets overvejelser

Evalueringen af forsøgsordningerne har vist stor opbakning til muligheden for at organisere samarbejder mellem menighedsråd som selvstændige juridiske enheder. Menighedsrådene finder bl.a., at der opnås bedre overblik over økonomien, hvis regnskabet føres særskilt, mens også kompetencen til at ansætte og afskedige m.v. bliver lettere at forstå, hvis samarbejdet oprettes som en særskilt juridisk enhed.

Arbejdsgruppen, hvis anbefalinger danner grundlag for lovforslaget, foreslår med udgangspunkt i evalueringen, at muligheden for at oprette samarbejder som selvstændige juridiske enheder gøres permanent. Muligheden bør ifølge arbejdsgruppen som under forsøgsordningen være forbeholdt samarbejder mellem menighedsråd, da provstiudvalg ikke bør kunne indgå i samarbejder som selvstændig juridiske enheder, som provstiudvalget fører tilsyn med og evt. selv bevilger penge til.

Evaluering af forsøgsramme 2 har fået positive tilbagemeldinger og opfattes som administrativt tilgængeligt, da betalingerne til samarbejder organiseret som selvstændig juridisk enhed svarer til at købe en ydelse hos en privat aktør. Evalueringen af forsøgsramme 3, hvor samarbejdet modtager ligning fra kirkeskatten, har vist, at en ordning, hvor fastsættelsen af ligningsbeløbet sker ved beslutning i budgetsamrådet, ikke virker efter hensigten. Forsøgsordningen er konstrueret sådan, at budgetsamrådet skal træffe beslutningen, da det bevilgede ligningsbeløb reducerer den resterende pulje af midler, som herefter kan fordeles til menighedsrådene, hvis provstiet ønsker at holde kirkeskatten i ro. I praksis blev beløbet til samarbejdet drøftet på lige fod med provstiudvalgets indstilling til fordelingen mellem menighedsrådene og den endelige beslutning overladt til provstiudvalget.

Arbejdsgruppen foreslår derfor, at ligningsbeløbet til samarbejder organiseret som selvstændige juridiske enheder, og som modtager ligning fra kirkeskatten, fremadrettet fastsættes af provstiudvalget. I provstier, hvor budgetsamrådet har besluttet at have besluttende budgetsamråd vedrørende fastsættelsen af bevillinger til menighedsrådene, tillægges kompetencen til at fastsætte ligningsbeløbet til samarbejdet ligeledes til det besluttende budgetsamråd. Arbejdsgruppen foreslår endvidere, at bestyrelsen for samarbejder, der er organiseret som en selvstændig juridisk enhed, kan deltage på budgetsamrådet med

taleret, men ikke med stemmeret, idet samarbejdets ejere, menighedsrådene, allerede er repræsenteret på budgetsamrådet med stemmeret.

Af hensyn til ikke at forøge de administrative udgifter til oprettelse af særskilte kasser, bogføring, revision m.v. foreslår arbejdsgruppen, at der, ligesom i forsøgslovgivningen, bør fastsættes en minimumsstørrelse for, hvor små samarbejder, der kan oprettes som en selvstændig juridisk enhed. Arbejdsgruppen foreslår, at samarbejdet skal have et forventet omfang på minimum 4 årsværk eller en omsætning på mindst 3 mio. kr. for at kunne oprettes som selvstændig juridisk enhed.

Arbejdsgruppen foreslår, at samarbejder organiseret som selvstændige juridiske enheder ikke kan bestyres af en fællesbestyrelse, jf. punkt 3.2.2., da den juridiske og økonomiske administration af selvstændige juridiske enheder sidestilles med et menighedsråd.

Tilsynet med samarbejder mellem menighedsråd, der oprettes som selvstændige juridiske enheder, bør ifølge arbejdsgruppen varetages af provstiudvalget.

Kirkeministeriet kan overordnet tilslutte sig arbejdsgruppens overvejelser og forslag. Kirkeministeriet foreslår dog en nedjustering af minimumskriterierne for at kunne oprette samarbejder som en selvstændig juridisk enhed, idet en del høringssvar har bemærket, at de foreslåede størrelser vil forhindre, at velfungerende samarbejder oprettet under de udbudte forsøgsrammer kan fortsætte efter de foreslåede regler. Kirkeministeriet er desuden enig i, at samarbejder organiseret som selvstændige juridiske enheder ikke kan bestyres af en fællesbestyrelse, idet disse administrativt sidestilles med menighedsråd i forhold til udarbejdelse af bl.a. budget og regnskab. Bestyrelserne for disse enheder bør derfor selvstændigt tage beslutninger vedrørende samarbejdets administration.

3.3.3. Den foreslåede ordning

Med den foreslåede ordning indsættes der en bestemmelse i § 1 i lov om folkekirkens økonomi, jf. lovforslagets § 2, nr. 1, der muliggør oprettelse af selvstændige juridiske enheder og fastsætter de nærmere kriterier.

Muligheden for oprettelse af selvstændige juridiske enheder indsættes som et stk. 2 til den eksisterende § 1 i lov om folkekirkens økonomi og skal ses som en undtagelse til stk. 1, hvorefter det kun er muligt ved hvert menighedsråd at oprette én kirkekasse, der bestyres af menighedsrådet. Herved gives der efter nærmere anførte kriterier mulighed for, at et samarbejde mellem menighedsråd kan oprettes som selvstændig juridisk enhed med eget regnskab, såfremt samarbejdets omfang udgør minimum 3 årsværk eller en omsætning på 2 mio. kr. om året.

Med lovforslagets § 2, nr. 1, tilføjes der endvidere et stk. 3 i § 1 i lov om folkekirkens økonomi, hvorefter kirkegårde, som bestyres efter § 1, stk. 4, eller § 3 i lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m. på samme vilkår kan oprettes som selvstændige juridiske enheder. Som det er tilfældet med de samarbejder, der har stor økonomi, vil en kirkegård i fælles ejerskab mellem flere menighedsråd, kunne drage nytte af muligheden for at kunne oprettes som selvstændig juridisk enhed. Menighedsrådenes regnskaber vil dermed også blive mere gennemskuelige, da den fælles kirkegård ikke på samme vis påvirker menighedsrådets resultat.

Med forslaget om at indføre en mulighed for oprettelse af selvstændige juridiske enheder i § 1 i lov om folkekirkens økonomi vil der samtidig være behov for at tilføje selvstændige juridiske enheder andre steder i lov om folkekirkens økonomi, således at bl.a. reglerne om regnskab og budget, der i dag gælder for menighedsrådene, ligeledes kommer til at omfatte selvstændige juridiske enheder.

Det foreslås i § 7, stk. 1, nr. 2, i lov om folkekirkens økonomi, at provstiudvalget efter budgetsamrådet fastsætter driftsramme, anlægsbevillinger og projektbevillinger for selvstændige juridiske enheder, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger til provstiudvalget. Herudover foreslås det med den foreslåede § 7, stk. 6, at kirkeministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler herom. Med tilføjelsen udvides

bestemmelsen således til ikke kun at omfatte kirkekassen men også selvstændige juridiske enheder, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger til provstiudvalget. Den foreslåede ordning betyder i praksis, at to forsøg under lov om forsøg i folkekirken gøres permanente. Det drejer sig om forsøg nr. 2 ”Ændret organisering af samarbejder som selvstændig juridisk enhed – bevillingssamarbejde” og forsøg nr. 3 ”Ændret organisering af samarbejder som selvstændig juridisk enhed – budgetsamrådsmodellen”, idet modellen i forsøg nr. 3 dog på baggrund af evalueringen og arbejdsgruppens forslag ændres til, at de deltagende menighedsråd kan beslutte at flytte kompetencen til at fastsætte de økonomiske rammer for den selvstændige juridiske enhed til provstiudvalget, frem for budgetsamrådet.

Med tilføjelsen af selvstændige juridiske enheder, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger til provstiudvalget, til § 7, stk. 1, vil bemyndigelsesbestemmelsen i den foreslåede § 7, stk. 6, i lov om folkekirkens økonomi også indebære, at kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler om fastsættelse og udmelding af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger for disse selvstændige juridiske enheder, på samme måde som for kirkekasserne.

I forslaget til § 7, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi tilføjes det endvidere, at provstiudvalget fastsætter ligningsbeløbet på baggrund af de fastsatte rammer og bevillinger til såvel kirkekasserne som selvstændige juridiske enheder, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger til provstiudvalget.

I forslaget til § 7 a, stk. 3, i lov om folkekirkens økonomi tilføjes det, at bestyrelsen for selvstændige juridiske enheder, i lighed med menighedsråd, fastsætter og disponerer sit budget. Det sker enten på baggrund af de deltagende menighedsråds fastsættelse af rammer, eller på baggrund af provstiudvalgets fastsættelse af driftsramme, anlægsbevillinger og projektbevillinger i tilfælde, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen hertil til provstiudvalget.

Med tilføjelsen af selvstændige juridiske enheder i den foreslåede § 7 a, stk. 3, vil den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i § 7 a, stk. 5, i lov om folkekirkens økonomi også indebære, at kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler for selvstændige juridiske enheders budgets fastsættelse, herunder opbygning, udarbejdelse, indsendelse til provstiudvalget og offentliggørelse, samt tilsyn. Tilsvarende vil den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i § 7 a, stk. 6, i lov om folkekirkens økonomi indebære, at kirkeministeren kan fastsætte regler om disponering af selvstændige juridiske enheders budget, herunder omdisponering inden for budgettet og til provstiudvalgskassen. Der henvises i øvrigt til punkt 3.4.2. om bemyndigelsesbestemmelsernes udmøntning.

Det foreslås endvidere, at det i § 7 b, i lov om folkekirkens økonomi tilføjes, at provstiudvalget fører tilsyn med budgetoverholdelse og legalitetskontrol med budgetterne for selvstændige juridiske enheder, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger til provstiudvalget, på samme måde som for kirkekasserne.

Med forslaget til § 9, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi, tilføjes det, at selvstændige juridiske enheder årligt aflægger særskilt regnskab for enheden på samme måde, som menighedsråd aflægger regnskab for kirkekassen. Bemyndigelsen til, at kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler om regnskabs aflæggelse og frister herfor, om revision og om offentliggørelse af regnskabet, udvides tilsvarende til at omfatte regnskaber for både kirkekasser og selvstændige juridiske enheder.

Som konsekvens af, at § 9, stk. 1, udvides til at omfatte selvstændige juridiske enheder, tilpasses bestemmelsen i § 9, stk. 2 tilsvarende i forhold til, at provstiudvalget kan tillade og under særlige omstændigheder bestemme, at der skal benyttes regnskabskyndig bistand i forbindelse med tilrettelæggelse og aflæggelse af regnskab, således at dette også gælder selvstændige juridiske enheder.

Det foreslås endvidere, at fastsættelse og fordeling af ligningsbeløb til selvstændige juridiske enheder,

hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger til provstiudvalget, tilføjes i de bestemmelser i lov om folkekirkens økonomi, som omhandler fastsættelse og fordeling af ligningsbeløbet i kommuner, der omfatter flere provstier eller dele af flere provstier. Det drejer sig om § 17 c, stk. 8, som omhandler tilfælde, hvor der skal nedsættes et budgetudvalg, og § 17 d, stk. 1, som omhandler øvrige tilfælde med flere provstier i samme kommune.

I forslaget til § 19, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi tilføjes det endelig, at kommunen kan udbetale ligningsbeløbet direkte til selvstændige juridiske enheder, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger til provstiudvalget.

Samarbejder, der oprettes som selvstændige juridiske enheder, er, uanset betegnelsen ”selvstændige juridiske enheder”, en måde at organisere de formelle rammer for samarbejder mellem menighedsråd ud fra de beføjelser, som er tillagt menighedsrådene i den folkekirkelige lovgivning. Det vil således fortsat være menighedsrådene, som kan oprette samarbejder som selvstændige juridiske enheder, og som dermed har kompetencen til at ændre eller trække sig fra samarbejdet. Muligheden for at oprette samarbejder mellem menighedsråd som selvstændige juridiske enheder giver derfor ikke særskilt grund til at foreslå ændringer i §§ 5 og 6 i lov om folkekirkens økonomi, som vedrører krav, beføjelser og stemmeret ved gennemførelse af budgetsamråd med repræsentanter for menighedsrådene i provstiet. Repræsentanter for selvstændige juridiske enheder vil kunne deltage som observatører på budgetsamråd, men uden den stemmeret, som repræsentanter for menighedsrådene har.

Endelig foreslås det, at det i de eksisterende bestemmelser om samarbejder mellem menighedsråd i kapitel 8 i lov om menighedsråd tilføjes, at samarbejder efter § 42 a og 43 i lov om menighedsråd kan oprettes som selvstændige juridiske enheder. Muligheden for oprettelse af selvstændige juridiske enheder gælder kun for samarbejder efter disse to bestemmelser, dvs. når samarbejder udelukkende består af menighedsråd. Samarbejder mellem menighedsråd og andre kirkelige myndighedsniveauer kan ikke oprettes som selvstændige juridiske enheder.

3.4. Større fleksibilitet i den lokale budgetproces

3.4.1. Gældende ret

Budgetprocessen for folkekirkens lokale kasser (kirkekasser og provstiudvalgskasser) er i lov om folkekirkens økonomi fastsat i §§ 4-7 a i kapitel 1 a om budgetlægning for kirkekasserne samt i §§ 17 c, 17 d og 17 h i kapitel 2 a om provstiudvalg og budgetudvalg. Processen omfatter i hovedtræk udmelding af foreløbig ramme fra provstiudvalgene, indmelding af foreløbige budgetter fra menighedsrådene, udmelding af endelige rammer fra provstiudvalgene, fastsættelse af endelige budgetter i menighedsrådene og indmelding af kirkeskattebeløb til kommunen fra provstiudvalgene. Processen omfatter desuden krav om afholdelse af budgetsamråd, hvor repræsentanter for alle provstiets menighedsråd skal diskutere økonomiske forhold i provstiet for det kommende år og i et flerårigt perspektiv, og desuden kan beslutte at overtage afgrænsede kompetencer fra provstiudvalgene. Provstiudvalgene og menighedsrådene har som følge af den lovfastede budgetproces begrænset mulighed for lokal tilpasning af processen, selv om de lokale forhold og ønsker kan variere i forskellige provstier.

I § 4 i lov om folkekirkens økonomi fastsættes den indledende budgetproces med udmelding af foreløbige rammer og budgetbidrag samt tilkendegivelse af eventuelle yderligere udgiftsønsker. Ifølge § 4, stk. 1, fastsætter provstiudvalget de foreløbige driftsrammer for kirkekasserne. Provstiudvalget kan ved den foreløbige rammefastsættelse reservere et beløb til prioritering i forbindelse med fastlæggelse af de endelige driftsrammer og anlægsbevillinger.

Ifølge § 4, stk. 2-4, udarbejder menighedsrådene budgetbidrag m.v. på grundlag af de foreløbige driftsrammer samt eventuelle ønsker om yderligere driftsudgifter og bevillinger til anlæg. I flersognspastorater

udarbejdes budgetbidraget og eventuelle ønsker om yderligere driftsudgifter og bevillinger til anlæg for præsteembedets faste ejendomme på et fællesmøde mellem menighedsrådene. Menighedsrådene indhenter til brug for fællesmødet en udtalelse fra præstegårdsudvalget. Budgetbidrag og udgiftsønsker indsendes til provstiudvalget inden en af provstiudvalget fastsat frist.

I §§ 5-7 a i lov om folkekirkens økonomi, fastsættes den resterende del af budgetprocessen, som fører til fastlæggelse af de endelige budgetter for kirkekasserne og til indmelding af ligningsbeløb til kommunerne med henblik på opkrævning af kirkeskat fra folkekirkemedlemmer.

I § 5 i lov om folkekirkens økonomi fastsættes rammerne for afholdelse af budgetsamråd med repræsentanter for provstiets menighedsråd og fastsætter desuden de kompetencer, som budgetsamrådet har eller kan beslutte at overtage i budgetprocessen. Det følger af § 5, stk. 1, at provstiudvalget indkalder en eller to repræsentanter for hvert menighedsråd i provstiet til budgetsamråd. Da nogle provstier geografisk ligger i to eller flere kommuner, eller dele af flere kommuner, skal budgetsamrådet afholdes særskilt for sognene i den enkelte kommune. Dette skyldes, at de økonomiske forudsætninger kan være væsentligt forskellige i forskellige kommuner, da udskrivningsgrundlaget for kirkeskatten kan være forskelligt.

Budgetsamrådet er efter bestemmelsens stk. 2, offentligt, og mødet skal bekendtgøres på en måde, så folkekirkemedlemmerne kan blive bekendt med, at der afholdes møde. Bekendtgørelsen om mødet skal også indeholde de emner, der skal behandles på budgetsamrådet.

Budgetsamrådet har, efter § 5, stk. 3 og 4, ikke besluttende myndighed, medmindre menighedsrådene på det første budgetsamrådsmøde efter nyvalg, beslutter at flytte en række nærmere angivne kompetencer i budgetprocessen fra provstiudvalget til budgetsamrådet. Beslutningen herom gælder for hele menighedsrådenes funktionsperiode, og provstiudvalgets og budgetsamrådets kompetencer skal i givet fald fastlægges i en vedtægt. Budgetsamrådet kan omvendt, efter § 5, stk. 5, beslutte, at personalenormeringen fastlægges af provstiudvalget og i så fald fastlægge retningslinjer herfor. Budgetsamrådet kan desuden, jf. § 5, stk. 6, beslutte at iværksætte samarbejde med provstiet som ramme efter § 43 a, stk. 1, i lov om menighedsråd.

Det følger af § 5, stk. 7, at budgetsamrådets beslutninger om ændret kompetencefordeling, eller om etablering af samarbejde, sker ved afstemning. Ved afstemningen vægtes det enkelte menighedsråds stemme i forhold til antal af valgte medlemmer i det enkelte råd, og beslutningen træffes ved kvalificeret flertal på 2/3. Et samarbejde med provstiet som ramme ophører, hvis der på et efterfølgende budgetsamråd ikke er et kvalificeret flertal som nævnt ovenfor. Ved øvrige beslutninger vægtes stemmerne også som nævnt ovenfor, men beslutninger træffes ved stemmeflertal.

Kirkeministeren er ifølge § 5, stk. 8, bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om afholdelse af budgetsamråd.

Det følger af § 6 i lov om folkekirkens økonomi, at de økonomiske forhold i provstiet belyses på budgetsamrådet, ligesom målsætninger for udgifter og ligning set i et flerårigt perspektiv skal drøftes. Endvidere skal menighedsrådenes ønsker om nye større udgiftskrævende opgaver drøftes, med udgangspunkt i de fremsendte budgetbidrag. På baggrund af drøftelserne fastsætter provstiudvalget de overordnede målsætninger for udgifter og ligning set i et flerårigt perspektiv. Der er ikke tilsvarende krav om udarbejdelse af målsætninger for menighedsrådene som led i budgetprocessen. Muligheden for, at menighedsrådene på eget initiativ kan fastlægge målsætninger og særlige indsatsområder indgår dog i systemunderstøttelsen af Økonomiportalen, som benyttes til udarbejdelsen af de årlige budgetter.

I § 7 i lov om folkekirkens økonomi reguleres processen for fastlæggelse af endelige rammer og budgetter efter afholdelse af budgetsamrådet. Ifølge bestemmelsens stk. 1-2, fastsætter provstiudvalget efter budgetsamrådet rammebevilling for kirkekassens driftsudgifter og bevilling for kirkekassens anlægsudgifter. Herudover fastsætter provstiudvalget rammebevillingen for driftsudgifter og bevilling for anlægsudgifter for præsteembedets faste ejendomme, hvor der er flere menighedsråd.

Ifølge § 7, stk. 3-4, skal menighedsrådene inden for den af provstiudvalget fastsatte rammebevilling og bevilling til anlægsudgifter fastsætte budgettet for det kommende regnskabsår. Tilsvarende gælder for rammebevillingen og bevillingen til anlægsudgifter for præsteembedets faste ejendomme. Menighedsrådene afholder fællesmøde om præsteembedets faste ejendomme, som er et fælles ansvar. Til brug for fællesmødet indhentes en udtalelse fra præstegårdsudvalget. På fællesmødet træffes beslutning ved stemmeflertal om budgetbidraget for præsteembedets faste ejendomme.

§ 7, stk. 5, indeholder en bemyndigelse til, at kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler om proceduren for fastsættelse af rammer og om indsendelse af budgetter for kirkekasserne til provstiudvalget. Kirkeministeren kan dog ikke fastsætte regler om størrelsen af kirkekassernes udgifter eller om kirkeskattens størrelse.

Som afslutning på budgetprocessen for kirkekasserne regulerer § 7 a i lov om folkekirkens økonomi fastsættelsen af kirkeskattebeløbet, som skal finansiere budgetterne. Det følger af § 7 a, at provstiudvalget fastsætter ligningsbeløbet til kommunens kirkekasser, og at provstiudvalget ved ligningsbeløbets fastsættelse har adgang til at afsætte midler til en reserve på op til 5 % af ligningsbeløbet.

I de særlige tilfælde, hvor en kommune omfatter flere provstier eller dele af flere provstier, regulerer §§ 17 c og 17 d, hvem og hvordan kirkeskattebeløbet fastsættes. I kommuner med to eller flere provstier, der hver har 50 % eller mere af deres folkekirkemedlemmer inden for kommunen, eller hvoraf mindst ét provsti har mere end 20 %, men mindre end 50 % af deres folkekirkemedlemmer inden for kommunen, fastsættes ligningsbeløbet til kommunens kirkekasser og til provstiudvalgskasserne samt fordelingen mellem provstierne af et budgetudvalg, jf. § 17 c, stk. 1 og 8. I øvrige tilfælde med flere provstier inden for en kommune fastsættes ligningsbeløbet til kommunens kirkekasser og fordelingen mellem de enkelte kirkekasser af provstiudvalget for det provsti, hvor flest af kommunens folkekirkemedlemmer bor, jf. § 17 d, stk. 1.

Den tilsvarende budgetproces for provstiudvalgskasserne fastlægges i § 17 h, stk. 1-4, i lov om folkekirkens økonomi. Ifølge § 17 h, stk. 2, udarbejder provstiudvalget årligt et budget over provstiudvalgskassens indtægter og udgifter for det kommende regnskabsår, og ifølge § 17 h, stk. 1 og 3, dækkes provstiudvalgskassens udgifter gennem ligning på folkekirkens medlemmer i kommunen, og provstiudvalget fastsætter ligningsbeløbet. Efter § 17 h, stk. 4, kan kirkeministeren fastsætte nærmere regler om udarbejdelse af budget for provstiudvalgskassen.

Bemyndigelserne i §§ 7, stk. 5, og 17 h, stk. 4, er anvendt til at fastsætte nærmere regler om de lokale kassers budgetproces i cirkulære nr. 10204 af 30. november 2016 om kirke- og provstiudvalgskassernes budget, regnskab og revision m.v. Cirkulæret fastsætter blandt andet frister for de enkelte skridt i budgetprocessen. Cirkulæret fastsætter desuden nærmere regler og bevillingsvilkår for hhv. driftsbevillinger og anlægsbevillinger. Menighedsrådet disponerer således frit over driftsbevillinger, mens anvendelse af anlægsbevillinger forudsætter provstiudvalgets godkendelse af det samlede anlægsprojekt. Det er med de nuværende regler ikke muligt at øremærke driftsbevillinger til bestemte formål eller at gøre udmøntning betinget af forudgående godkendelse.

3.4.2. Kirkeministeriets overvejelser

Arbejdsgruppen anfører, at der i den tidligere nævnte analyse fra Statens Analyser og Implementering (SAI) af de lokale niveauer (menighedsråd og provstier) opleves af rammerne for økonomistyring af de lokale kasser i folkekirken efterlyses større mulighed for en mere effektivt afviklet budgetproces. Særligt menighedsrådene oplever, at man bruger megen tid på budgetprocessen for det kommende år, da man allerede starter i marts/april og først er færdige i december. Det kan for eksempel nogle steder opleves som unødvendige processkridt, at der skal laves både foreløbige og endelige rammeudmeldinger og budgetter, ligesom der kan være forskel på den tidsmæssige placering af dialog med kommunen om udskrivningsgrundlaget og dermed den økonomiske sikkerhed for provstiet.

På samme tid udtrykkes der dog også tilfredshed med de eksisterende procedurer, som giver mulighed for god dialog om budgetterne i provstiet.

For at imødekomme både ønsket om at kunne effektivisere processen og at fastholde den gode dialog foreslår arbejdsgruppen, at der, efter lokalt ønske, gives mulighed for tilpasning af budgetprocessen.

Arbejdsgruppen foreslår, at der fremadrettet ikke er et lovfastsat krav om, at alle menighedsråd og provstiudvalg skal følge præcis den samme, centralt fastsatte proces. Det skal fortsat være et krav for alle menighedsråd, at budgettet for det kommende år skal være vedtaget senest den 31. december, da der ellers ikke vil være mulighed for at afholde udgifter efter 1. januar. Ligeledes skal det fortsat være et krav til alle ligningsområder, at kirkeskattebeløbet skal indmeldes til kommunen senest 15. september af hensyn til den kommunale budgetproces, hvori kommuneskatten og kirkeskatten fastsættes. Det skal omvendt ikke være et generelt krav til alle menighedsråd, at de for eksempel skal udarbejde et foreløbigt budget inden udmeldingen af de endelige rammer. Et eventuelt foreløbigt budget kan udarbejdes efter lokalt skøn.

For at fastholde forankringen af væsentlige beslutninger om den lokale økonomi i menighedsrådene, finder arbejdsgruppen, at det eksisterende krav om afholdelse af budgetsamråd med deltagelse af provstiets menighedsråd bør opretholdes med henblik på at sikre en inddragende drøftelse af de overordnede økonomiske vilkår for provstiet i såvel et kort som et længere perspektiv.

Arbejdsgruppen foreslår, at der i lov om folkekirkens økonomi indføres en bemyndigelsesbestemmelse, som giver mulighed for, at kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler om budgetprocessen. Dette svarer til den bemyndigelse, kirkeministeren i den nuværende økonomilov har i forhold til regnskabsprocessen.

Arbejdsgruppen foreslår, at bemyndigelsen skal udmøntes ved fastsættelse af regler for den lokale budgetproces, som giver provstiudvalget mulighed for, efter høring af budgetsamrådet, at beslutte og udmelde en tilpasset budgetproces til menighedsrådene senest i februar måned året før budgetåret. En lokalt tilpasset budgetproces vil dog fortsat skulle overholde krav om afholdelse af budgetsamråd, frist for indmelding af kirkeskattebeløb til kommunen senest 15. september og frist for endelig vedtagelse af de lokale budgetter senest 31. december.

Arbejdsgruppen anfører desuden, at langt de fleste menighedsråd (ca. 80 pct.), selv om der ikke er lovkrav herom, i praksis anvender muligheden i Økonomiportalen for at beskrive målsætninger eller særlige indsatsområder i budgettet, enten årligt eller for hele valgperioden.

Det er arbejdsgruppens vurdering, at udarbejdelsen af målsætninger spiller en væsentlig rolle i at sikre oplyste, ansvarlige, transparente og inddragende økonomiske beslutninger i den lokale økonomi. En aktiv formulering af målsætninger spiller desuden en væsentlig rolle for samarbejdet og relationerne mellem menighedsråd og provstiudvalg.

Det er desuden arbejdsgruppens vurdering, at de tiltag, som foreslås med henblik på større fleksibilitet og frihedsgrader i den lokale økonomi, kan begrunde, at det til gengæld gøres obligatorisk for alle menighedsråd og provstiudvalg at udarbejde målsætninger og hvert år indarbejde disse i budgettet. Et krav om årlig fastlæggelse af målsætninger vil således bl.a. være hensigtsmæssigt i lyset af, at provstiudvalgene vil kunne operere med en større reserve og vil kunne træffe beslutninger i løbet af budgetåret til andre udgifter end uforudsete og uopsættelige udgifter, jf. punkt 3.5.

Arbejdsgruppen anfører i den forbindelse, at det bør være tilladt at gentage de formulerede målsætninger fra år til år, således at det bliver muligt at lave langsigtede målsætninger, som overføres mellem årene.

Arbejdsgruppen anfører endvidere, at de eksisterende regler for kirke- og provstiudvalgskassernes budget som udmøntet med hjemmel i lov om folkekirkens økonomi, hvor forpligtende, øremærkede midler alene kan udmøntes til anlægsbevillinger, særligt af provstiudvalgene opleves som hæmmende for god økonomisk prioritering og styring.

Arbejdsgruppen anfører således, at det kan give god mening for provstiudvalgene at imødekomme og prioritere ønsker til særlige driftsmæssige projekter af begrænset varighed med øremærkede og tidsbegrænsede bevillinger. Hvis et menighedsråd modtager en sådan bevilling som en del af driftsrammen, er der imidlertid ingen kontrol med, at beløbet anvendes til det aftalte formål, og det er vanskeligt for såvel de pågældende menighedsråd som provstiudvalget at bevare overblik over projektøkonomien, da den indgår i den almindelige driftsøkonomi.

Arbejdsgruppen foreslår derfor, at der oprettes en ny bevillingstype inden for driftsrammen: Projektbevillinger. Projektbevillinger skal anvendes til nærmere bestemte driftsformål, men et eventuelt overskud skal håndteres på samme måde som overskud fra anlægsbevillinger og tilfalder således ikke automatisk menighedsrådets frie midler, jf. det særskilte forslag i punkt 3.6. om, at provstiudvalget kan beslutte at tilbageføre ubrugte anlægs- og projektbevillinger til provstiets reserve. Arbejdsgruppen foreslår desuden, at der også skal aflægges særskilt regnskab for projektbevillinger, svarende til anlægsbevillinger.

Forslaget skal ikke ses som et ønske om at fastlåse en større del af menighedsrådenes driftsrammer, end der er praksis for i dag, men som en mulighed for at styrke den lokale økonomistyring.

Kirkeministeriet kan tilslutte sig arbejdsgruppens overvejelser og forslag. Ministeriet bemærker i forbindelse med arbejdsgruppens forslag om udarbejdelse af flerårige målsætninger i menighedsrådenes budgetter, at det bør være menighedsrådets ansvar, at målsætningerne efter behov opdateres som led i den årlige budgetproces. En uændret videreførelse af tidligere målsætninger forudsætter således en aktiv stillingtagen.

3.4.3. Den foreslåede ordning

Med lovforslaget foreslås det at ophæve § 4 i lov om folkekirkens økonomi, som vedrører udarbejdelse af foreløbige rammer og budgetbidrag, samt at gennemskrive og opdatere § 7 om fastsættelse af endelige rammer og budgetter og 7 a om fastsættelse af ligningsbeløb. Hensigten er, at §§ 5-7 a fremover fastsætter og samler de grundlæggende pligter og kompetencer i budgetprocessen for hhv. budgetsamrådet (§ 5-6), provstiudvalget (§ 7) og menighedsrådene (§ 7 a), mens den nærmere budgetproces og muligheden for at foretage lokale tilpasninger fastsættes af kirkeministeren med hjemmel i bemyndigelsesbestemmelserne i den foreslåede ordning. Bestemmelserne i §§ 17 c og 17 d om fastsættelse af ligningsbeløb i kommuner, der omfatter flere provstier, samt i § 17 h om provstiudvalgskassens budget opdateres tilsvarende. Som led i forslaget indføres der desuden mulighed for projektbevillinger som ny bevillingstype samt krav om udarbejdelse af målsætninger i menighedsrådenes budgetter.

Med lovforslagets § 2, nr. 2, ophæves § 4 i lov om folkekirkens økonomi. Ophævelsen indebærer, at der ikke længere er lovkrav om, at provstiudvalget skal udmelde foreløbige rammer, eller at menighedsrådene skal udarbejde foreløbige budgetbidrag, som led i den samlede budgetproces. Ophævelsen vil indebære, at kirkeministeren kan fastsætte mere fleksible regler for budgetprocessen, som muliggør tilpasning til de lokale forhold og ønsker inden for nærmere fastsatte grundlæggende frister og rammer, jf. nærmere om udmøntning af de foreslåede bemyndigelsesbestemmelser nedenfor.

Med lovforslagets § 2, nr. 10, nyaffattes § 7 i lov om folkekirkens økonomi, således at bestemmelsen fastsætter og samler provstiudvalgets grundlæggende pligter og kompetencer i forbindelse med den lokale budgetproces.

Den foreslåede § 7, stk. 1, indeholder provstiudvalgets grundlæggende ansvar for at fastsætte driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger for kirkekasser, selvstændige juridiske enheder, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til at fastsætte rammer og bevillinger til provstiudvalget, og præsteembedernes faste ejendomme, hvor flere menighedsråd er fælles om de faste ejendomme.

Projektbevillinger indføres dermed som en ny bevillingstype i tillæg til driftsramme og anlægsbevillinger. Projektbevillinger benyttes til driftsformål, men er underlagt de samme bevillingsvilkår som

anlægsbevillinger, jf. nedenfor om udmøntningen af bemyndigelsesbestemmelserne i de foreslåede §§ 7, stk. 6, 7 a, stk. 5 og 6, og 17 h, stk. 4 og 6.

Den foreslåede bestemmelse tager desuden højde for, at samarbejder mellem menighedsråd kan oprettes som selvstændige juridiske enheder. Som udgangspunkt vil rammer og bevillinger for selvstændige juridiske enheder skulle fastsættes af de deltagende menighedsråd i henhold til samarbejdsvedtægten, men de deltagende menighedsråd har også mulighed for at beslutte at flytte kompetencen hertil til provstiudvalget, hvilket den foreslåede bestemmelse tager højde for.

Forslaget viderefører samtidig den gældende bestemmelse om, at provstiudvalget fastsætter rammerne for præsteembedernes faste ejendomme, hvor flere menighedsråd er fælles om de faste ejendomme.

Med den foreslåede § 7, stk. 2, fastsætter provstiudvalget på baggrund af stk. 1 det ligningsbeløb, som skal opkræves af kommunen. Der er tale om en videreførelse og sproglig forenkling af den gældende bestemmelse om, at provstiudvalget som led i den årlige budgetproces fastsætter ligningsbeløbet til kommunens kirkekasser. Med henvisningen til § 7, stk. 1, og nyaffatningen af denne tydeliggøres det desuden, at ligningsbeløbet også skal tage højde for rammer og bevillinger til selvstændige juridiske enheder, hvor kompetencen til fastsættelse af rammer og bevillinger er flyttet til provstiudvalget, samt for rammer og bevillinger til præsteembedernes faste ejendomme, hvor flere menighedsråd er fælles om de faste ejendomme. Den foreslåede bestemmelse fastholder i øvrigt muligheden for, at menighedsrådene på det første budgetsamrådsmøde efter nyvalg kan beslutte at flytte kompetencen til at fastsætte ligningsbeløbet til kommunens kirkekasser til et besluttende budgetsamråd, jf. § 5, stk. 4, i lov om folkekirkens økonomi.

Med den foreslåede § 7, stk. 6, bemyndiges kirkeministeren til at fastsætte nærmere regler om fastsættelse og udmelding af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger. Den forventede udmøntning heraf gennemgås nedenfor. Den gældende udtrykkelige bestemmelse om, at kirkeministeren ikke kan fastsætte regler om størrelsen af kirkekassernes udgifter eller om kirkeskattens størrelse videreføres som del af bemyndigelsesbestemmelsen.

Med lovforslagets § 2, nr. 11, nyaffattes § 7 a i lov om folkekirkens økonomi, således at bestemmelsen fastsætter og samler menighedsrådenes og selvstændige juridiske enheders grundlæggende pligter og kompetencer i forbindelse med den lokale budgetproces.

Såvel menighedsråd som selvstændige juridiske enheder har i overensstemmelse med rammestyringsprincippet ret og pligt til at fastsætte og disponere sit budget inden for de fastsatte rammer og bevillinger. Det samme gælder menighedsråd, som er fælles om præsteembedernes faste ejendomme, idet disse menighedsråd træffer beslutning om budgettet ved stemmeflertal på et fællesmøde, og idet budgettet disponeres af det menighedsråd, som administrerer budgettet på vegne af præstegårdsudvalget.

Som noget nyt indføres der med den foreslåede § 7 a, stk. 2, et krav om, at menighedsråd skal udarbejde målsætninger i budgettet for kirkekasserne.

Den nyaffattede § 7 a indeholder afslutningsvis i stk. 5 og 6 to bemyndigelsesbestemmelser, som vedrører fastsættelse hhv. disponering af budgetterne. Bestemmelserne er præciseringer af gældende og forudsatte bestemmelser i den gældende lov om folkekirkens økonomi, som muliggør, at kirkeministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om bl.a. budgetprocessen. Den forventede udmøntning i forhold til budgetprocessen gennemgås nedenfor.

Forslagene om at ophæve § 4 og nyaffatte §§ 7 og 7 a i lov om folkekirkens økonomi vedrører bestemmelser i lovens kapitel 1 a om budgetlægning for kirkekasserne. Med lovforslaget foretages der tilsvarende justeringer i bestemmelserne vedrørende budgetlægning i lov om folkekirkens økonomi kapitel 2 a om provstiudvalg og budgetudvalg.

Med lovforslagets § 2 nr. 18-21 justeres bestemmelserne i §§ 17 c og 17 d om fastsættelse af ligningsbeløb i kommuner, der omfatter flere provstier. Justeringerne tydeliggør – i lighed med den foreslåede § 7, stk. 2, jf. ovenfor – at ligningsbeløbet også skal tage højde for rammer og bevillinger til selvstændige

juridiske enheder, hvor kompetencen til fastsættelse af rammer og bevillinger er flyttet til provstiudvalget, samt for rammer og bevillinger til præsteembedernes faste ejendomme, hvor flere menighedsråd er fælles om de faste ejendomme. Justeringerne ændrer ikke på kriterierne for, hvornår ligningsbeløbet fastsættes af et budgetudvalg (§ 17 c) eller af provstiudvalget for det provsti, hvor flest af kommunens folkekirkemedlemmer bor (§ 17 d) og heller ikke på beslutningsprocedurerne i de to tilfælde.

Med lovforslagets § 2, nr. 26-28, justeres bestemmelserne om budgetprocessen for provstiudvalgskasserne i § 17 h i lov om folkekirkens økonomi, så de svarer til de foreslåede bestemmelser om budgetprocessen for kirkekasser og selvstændige juridiske enheder. Provstiudvalget har ligesom menighedsråd og selvstændige juridiske enheder og i overensstemmelse med rammestyringsprincippet ret og pligt til at fastsætte og disponere sit budget inden for de fastsatte rammer og bevillinger. Dette gælder uanset, at provstiudvalget selv fastsætter sin driftsramme, anlægsbevilling og projektbevilling som led i den årlige budgetproces.

Med forslaget indføres – ligesom for menighedsrådene i de foreslåede § 7 a, stk. 5 og 6 – to bemyndigelsesbestemmelser i § 17 h, stk. 4 og 6, som vedrører fastsættelse hhv. disponering af provstiudvalgskassens budget. Bestemmelserne er præciseringer af gældende og forudsatte bestemmelser, som muliggør, at kirkeministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser også om fastsættelse og disponering af provstiudvalgskassens budget som led i budgetprocessen. Den forventede udmøntning i forhold til budgetprocessen gennemgås i det følgende.

Det er hensigten, at bemyndigelsesbestemmelserne i de foreslåede §§ 7, stk. 6, 7 a, stk. 5 og 6, og 17 h, stk. 4 og 6, skal anvendes til at fastsætte nærmere regler for bl.a. budgetprocessen for kirkekasser, selvstændige juridiske enheder og provstiudvalgskasser i en opdateret administrativ forskrift, herunder med henblik på at gøre budgetprocessen mere fleksibel for at kunne tilpasses lokale forhold og ønsker. Budgetprocessen er i dag fastlagt i cirkulære nr. 10204 af 30. november 2016 om kirke- og provstiudvalgskassernes budget, regnskab og revision m.v.

Bemyndigelsesbestemmelserne vil for det første blive anvendt til at fastsætte nærmere regler for udmelding af driftsramme, anlægsbevillinger og projektbevillinger. Der forventes ikke at ske ændringer i forhold til udmelding og bestemmelser om driftsramme og anlægsbevillinger. Projektbevillinger vil skulle anvendes til nærmere bestemte driftsformål, men et eventuelt overskud vil i modsætning til den almindelige driftsramme skulle håndteres på samme måde som overskud fra anlægsbevillinger. Et eventuelt overskud vil således ikke automatisk tilfalde menighedsrådets eller en selvstændig juridisk enheds frie midler, jf. punkt 3.6. om provstiudvalgets mulighed for at tilbageføre ubrugte anlægs- og projektbevillinger til provstiets reserve. Der vil også skulle aflægges særskilt regnskab for projektbevillinger på samme måde som for anlægsbevillinger.

Provstiudvalget fastsætter således efter afholdelse af budgetsamråd eventuelle projektbevillinger, ligesom det er tilfældet med de øvrige bevillinger. Efter provstiudvalgets udmelding af driftsramme, anlægsbevillinger og projektbevillinger, fastsætter menighedsråd, selvstændige juridiske enheder og provstiudvalget selv budgettet for det kommende regnskabsår.

Bemyndigelsesbestemmelserne vil for det andet blive anvendt til at fastsætte nærmere regler for budgettets opbygning og udarbejdelse, herunder den systemmæssige understøttelse af aflevering m.v. De nærmere bestemmelser vil som hidtil indebære, at Kirkeministeriet autoriserer kontoplanerne, som menighedsråd, selvstændige juridiske enheder og provstiudvalg skal anvende, og fastsætter oversigterne til budgettet på baggrund heraf. Kirkeministeriet tilstræber i den forbindelse, at budgetter for menighedsråd, selvstændige juridiske enheder og provstiudvalg lever op til tilsvarende krav for gennemsigtighed og åbenhed som for den offentlige sektor i øvrigt.

Frister for budgetprocessen kan med bemyndigelserne også fastsættes af kirkeministeren. Dette skal særligt give den ønskede fleksibilitet i budgetprocessen, da kun de helt centrale frister og procestrin fastholdes som obligatoriske for alle. Det gælder krav om afholdelse af minimum et budgetsamråd i

forbindelse med budgetprocessen, indmelding af ligningsbeløb til kommunerne senest den 15. september, og at der skal foreligge et færdigt og vedtaget budget senest 31. december året før regnskabsåret. Bemyndigelsesbestemmelsen vil dog også blive anvendt til at fastlægge mere detaljerede frister i form af en standard budgetproces, som skal benyttes, hvis ikke provstiudvalget efter høring af menighedsrådene, har fastsat en lokalt tilpasset proces.

Bemyndigelsesbestemmelserne kan for det tredje blive anvendt til at fastsætte nærmere regler for tilsynet med budgetprocessen. Tilsynet med menighedsrådenes økonomiske forvaltning varetages i henhold til § 45 i lov om menighedsråd af provstiudvalget og stiftsøvrigheden efter de bestemmelser, der er fastsat herom. Tilsynet er ikke nærmere reguleret i lov om folkekirkens økonomi, men det vurderes hensigtsmæssigt at kunne fastsætte nærmere regler om tilsynet med de lokale kassers budgetproces, herunder i lyset af den foreslåede udvidelse af muligheden for at samarbejde mellem folkekirkelige myndigheder på tværs af niveauer, jf. punkt 3.1.

Bemyndigelsesbestemmelserne vil for det fjerde blive anvendt til at fastsætte nærmere regler vedrørende præsteembedernes faste ejendomme, herunder vedrørende indhentning af budgetbidrag og budgetønsker fra menighedsråd og præstegårdsudvalg. De gældende regler tænkes ikke ændret i forbindelse med udmøntningen af bestemmelsen.

Endelig vil bemyndigelsesbestemmelserne blive anvendt til at fastsætte nærmere regler om offentliggørelse af budgetterne. De gældende regler herom tænkes ikke ændret i forbindelse med udmøntningen af bestemmelsen.

3.5. Mulighed for etablering af en reserve i provstiudvalgskassen til brug for tillægsbevillinger

3.5.1. Gældende ret

Ifølge § 4, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi fastsætter provstiudvalget de foreløbige driftsrammer for kirkekasserne i provstiet og meddeler disse til menighedsrådene.

Ifølge § 5, stk. 1, 1. pkt., i lov om folkekirkens økonomi indkalder provstiudvalget en eller to repræsentanter for hvert menighedsråd i provstiet til budgetsamråd. Ifølge § 5, stk. 4, kan menighedsrådene på det første budgetsamrådsmøde efter nyvalg til menighedsråd beslutte at flytte kompetence fra provstiudvalget til budgetsamrådet. Beslutningen er bindende for menighedsrådenes funktionsperiode. Provstiudvalgets og budgetsamrådets kompetencer fastlægges i en vedtægt. I § 5, stk. 4, 4. pkt. nr. 1-3, opregnes de kompetencer, som et besluttende budgetsamråd kan overtage fra provstiudvalget.

Ifølge § 7 a, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi, har provstiudvalget ved ligningsbeløbets fastsættelse adgang til at afsætte midler til en reserve på op til 5 % af ligningsbeløbet. Ved forbrug af reserven har provstiudvalget det følgende år mulighed for at forhøje ligningen med henblik på reservens reetablering. Reserven kan anvendes til dækning af uforudsete udgifter i ligningsområdet. Provstiudvalget kan af reserven yde et likviditetslån med en løbetid på maksimalt 12 måneder. Provstiudvalget fastsætter betingelserne for likviditetslånet.

I praksis fordeles alle midler, som opkræves i lokal kirkeskat, én gang om året som led i den ordinære budgetproces i året før regnskabsåret. Det betyder, at det opkrævede kirkeskattebeløb fordeles til menighedsråd som drifts- og anlægsbevillinger, til provstiudvalget som driftsbevilling, til 5 %-reserven, jf. § 7 a, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi og til kommunens mellemregningskonto.

§ 19, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi fastsætter, at reserven til uforudsete udgifter udbetales til provstiudvalgskassen fra kommunen.

Efter gældende ret er der i løbet af regnskabsåret kun mulighed for, at provstiudvalget kan bevilge menighedsrådene yderligere midler i form af ekstra bevillinger fra 5 %-reserven. Dette forudsætter, at der er tale om uforudsete eller uopsættelige udgifter, der ikke kan finansieres ved omprioritering inden for

menighedsrådets budget. Det eneste alternativ er, at der kan indgås dialog med kommunen om at modtage et forskud på det kommende års ligning.

Med lov om forsøg i folkekirken blev et ønske om en mere fleksibel mulighed for at udmønte midler i løbet af regnskabsåret imødekommet ved, at der blev udbudt et forsøg med puljer i provstiudvalgskassen. Ifølge de gældende regler forudsætter oprettelse af puljer, at der oprettes et formelt samarbejde mellem menighedsrådene og provstiudvalget, og ved at kompetencen til at træffe beslutninger vedrørende afgrænsede kirkelige aktiviteter, med dispensation fra Kirkeministeriet, delegeres til provstiudvalget.

3.5.2. Kirkeministeriets overvejelser

Arbejdsgruppen anfører i sin afsluttende rapport, at det i praksis har vist sig uhensigtsmæssigt, at der kun kan fordeles midler i forbindelse med den ordinære budgetproces, da modellen kun giver provstiudvalget mulighed for at hjælpe menighedsrådene med uforudsete og uopsættelige udgifter i løbet af regnskabsåret.

Arbejdsgruppen anfører, at menighedsrådene særligt møder den manglende fleksibilitet i to situationer. Det sker for det første i forbindelse med projekter, som er opdelt i flere faser. Hvis der for eksempel til et projekt gennemføres en foranalyse, som ikke er færdig, når der skal indsendes ønsker til den ordinære budgetproces, kan menighedsrådene være tvunget til at vente et år, før et projekt kan bevæge sig fra foranalyse til egentligt projekt. Dette kan ofte være tilfældet ved større anlægsprojekter på kirken, hvor det kan være svært for menighedsrådene at gennemskue projekternes størrelse uden involvering af sagkyndige i forbindelse med foranalyser m.v.

For det andet giver den nuværende ordning kun i meget begrænset omfang og kun efter indgåelse af en formel samarbejdsvedtægt, og ofte med dispensation fra Kirkeministeriet, mulighed for at tildele midler uden for den ordinære budgetproces til de bedst egnede projekter inden for et samarbejdsområde. Denne problemstilling gør sig gældende, når menighedsråd inden for provstiet er enige om et indsatsområde, f.eks. energirenovering, men hvor de konkrete projekter hos menighedsrådene ikke er klar til beslutning og indbyrdes prioritering, når der skal indsendes ønsker til den ordinære budgetproces. Her vil provstiudvalgene typisk gerne have mulighed for at vurdere konkrete projekter, inden der tildeles midler til menighedsrådene, og den manglende fleksibilitet inden for regnskabsåret kan derfor føre til en flerårig proces.

Interessen for og evalueringen af forsøg med puljer i provstiudvalgskassen viser, at der hos såvel menighedsråd som provstiudvalg er stor opbakning til modeller, der sikrer større fleksibilitet i provstierne inden for det enkelte regnskabsår. Arbejdsgruppen finder imidlertid efter gennemgang af evalueringen af forsøg i folkekirken af de udbudte puljeforsøg samt af den seneste undersøgelse af de lokale niveauers oplevelse af rammerne for økonomistyringen af de lokale kasser, at ønsket om en mere fleksibel og løbende økonomistyring kan imødekommes på en enklere og mindre bureaukratisk måde end gennem øremærkede puljemidler, herunder med samarbejdsaftaler og eventuel dispensation fra Kirkeministeriet.

Arbejdsgruppen foreslår således, at der i provstiudvalgskassen indføres mulighed for at etablere en reserve, som kan udmøntes i form af tillægsbevillinger i løbet af regnskabsåret.

Reserven skal således erstatte den nuværende 5 %-reserve, og arbejdsgruppen foreslår således, at reserven regnskabsmæssigt håndteres på samme vis. Reserven skal imidlertid ikke som den nuværende 5 %-reserve være begrænset til uforudsete og uopsættelige udgifter, men skal også kunne anvendes bredt til andre formål. Reserven adskiller sig dermed også fra puljerne i forsøgsordningen, da puljer kun kan anvendes til et nærmere defineret formål.

Arbejdsgruppen foreslår, at menighedsrådene på det første budgetsamråd efter et menighedsrådsvalg kan beslutte, om der i den årlige budgetproces skal afsættes en reserve. Provstiudvalget tillægges kompetencen til at træffe beslutning om reservens størrelse samt tillægsbevillinger i løbet af regnskabs-

året. Provstiudvalget træffer tilsvarende beslutning om fordeling af ligningsmidler i dag, men kan som beskrevet kun gøre det i forbindelse med den ordinære budgetproces året før regnskabsåret.

Arbejdsgruppen foreslår endvidere, at provstiudvalget, efter høring af budgetsamrådet, kan beslutte at øremærke dele af reserven med henblik på anvendelse til særlige formål, for eksempel grønne initiativer eller diakoni. Hvis der ikke træffes beslutning om afgrænsning til særlige formål, kan midlerne anvendes bredt til de formål, som afgrænses af formålsbestemmelsen i § 2 i lov om folkekirkens økonomi.

Provstiudvalget kan træffe beslutning om tillægsbevillinger på lovligt indkaldte møder i provstiudvalget.

Hvis menighedsrådene ønsker en reserve, men ikke ønsker, at provstiudvalget skal have kompetence til at beslutte fordelingen, kan menighedsrådene vælge at have besluttende budgetsamråd, jf. § 5, stk. 4, i lov om folkekirkens økonomi. Herved flyttes kompetencen til budgetsamrådet, hvor menighedsrådene vil skulle fastsætte reservens størrelse sammen med de øvrige ligningsbeløb til menighedsrådene, og i øvrigt mødes i løbet af året og tage stilling til ansøgninger om tillægsbevillinger fra reserven.

Hvis menighedsrådene har valgt at have besluttende budgetsamråd, bør det i budgetsamrådets forretningsorden fastsættes, hvor ofte der afholdes møder, hvor der kan træffes beslutning om tillægsbevillinger. I begge tilfælde bør der tages stilling til en evt. ansøgningsprocedure.

Med arbejdsgruppens forslag er det ikke hensigten, at muligheden for at etablere en reserve og give tillægsbevillinger i løbet af regnskabsåret skal erstatte den ordinære budgetproces. Større beslutninger om strategisk retning samt for eksempel beslutning om større anlægsprojekter bør således fortsat ske som led i den ordinære budgetproces. Reserven bør af hensyn til uforudsete udgifter som minimum udgøre 5 % af det samlede ligningsbeløb i provstiet.

Det er i dag ikke muligt for provstiudvalget at tildele midler fra 5 %-reserven til provstiudvalget, selv ikke i tilfælde af uforudsete eller uopsættelige udgifter. Det har vist sig u hensigtsmæssigt, for eksempel i tilfælde hvor et provstikontor uventet skal flyttes, eller provstisekretæren opsiges sin stilling og skal have udbetalt feriepenge. Arbejdsgruppens forslag om at gøre det muligt for menighedsrådene uden dispensation at delegerer kompetence, opgaver og finansiering på visse samarbejdsområder til provstiudvalget, jf. punkt 3.1.2., vil desuden kunne gøre det mere relevant også at kunne give tillægsbevillinger til provstiudvalget i løbet af året.

Arbejdsgruppen foreslår derfor, at provstiudvalget hhv. budgetsamrådet som noget nyt også skal kunne give tillægsbevilgning fra reserven til provstiudvalget i henhold til den fastsatte procedure i forretningsordenen. I de tilfælde, hvor provstiudvalget skal tage stilling til en tillægsbevilgning til provstiudvalget selv, foreslår arbejdsgruppen dog, at alle menighedsråd i provstiet skal høres skriftligt og med en rimelig frist. Alternativt kan der afholdes et budgetsamråd i henhold til reglerne herfor.

Kirkeministeriet kan overordnet tilslutte sig arbejdsgruppens overvejelser om oprettelse af en reserve, som ikke er afgrænset til uforudsete og uopsættelige udgifter, frem for oprettelse af en eller flere puljer som afprøvet i lov om forsøg i folkekirken. Lovforslaget indeholder dog visse justeringer i forhold til arbejdsgruppens forslag, herunder i lyset af modtagne høringssvar til høringsudkastet til lovforslag.

Flere høringssvar har således stillet spørgsmål ved hensigtsmæssigheden af arbejdsgruppens forslag om at ophæve den eksisterende mulighed for, at provstiudvalget under alle omstændigheder kan beslutte at afsætte op til 5 % af ligningsbeløbet til en reserve. Flere høringssvar har desuden bemærket, at det er for ufleksibelt, hvis beslutning om at afsætte en reserve kun kan træffes af budgetsamrådet hvert 4. år umiddelbart efter nyvalg. Kirkeministeriet vurderer på den baggrund, at provstiudvalgets mulighed for at afsætte op til 5 % af ligningsbeløbet til en reserve bør fastholdes, mens budgetsamrådet i stedet gives kompetence til hvert år at beslutte, om der i forbindelse med budgetprocessen skal fastsættes en reserve, der overstiger 5 % af ligningsbeløbet. For at sikre ensartede retningslinjer for administration af en afsat reserve, uanset størrelsen, udvides reservens anvendelsesområde i alle tilfælde til at omfatte alle kirkelige

aktiviteter i ligningsområdet. Såfremt det ikke ønskes, at provstiudvalget skal have mulighed for at afsætte en reserve til dette formål, kan menighedsrådene fortsat vælge at have besluttende budgetsamråd.

For så vidt angår arbejdsgruppens bemærkning om, at reserven af hensyn til uforudsete udgifter som minimum bør udgøre 5 % af det samlede ligningsbeløb i provstiet bemærkes det, at der ikke i den eksisterende bestemmelse om 5 %-reserven i § 7 a, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi er pligt til at afsætte en sådan reserve, og at den eksisterende bestemmelse vedrører mulighed for at afsætte op til 5 % af ligningsbeløbet til en reserve.

Reservens størrelse bør som udgangspunkt sikre, at de primære disponeringer fortsat sker hos menighedsrådene, og den største del af ligningsbeløbet bør således som udgangspunkt fordeles til menighedsrådene som led i den ordinære budgetproces. Kirkeministeriet finder dog, at det bør overlades til en lokal beslutning, om og hvor stor en reserve der skal afsættes.

Det bemærkes, at det også vil være muligt at fortsætte med puljer som samarbejder mellem menighedsråd, jf. samarbejdsreglerne i kapitel 8 i lov om menighedsråd, men behovet vurderes minimalt, hvis det gøres muligt at oprette en reserve som foreslået i lovforslaget.

3.5.3. Den foreslåede ordning

Den foreslåede ordning, jf. lovforslagets § 2, nr. 10, indebærer en nyaffatning af § 7 i lov om folkekirkens økonomi, som vedrører provstiudvalgets adgang til at afsætte en reserve og om reservens størrelse og anvendelsesområde. Herudover foreslås der ændringer i § 5 i lov om folkekirkens økonomi om budgetsamrådets adgang til at beslutte, om der skal afsættes en reserve og til at overtage kompetencen fra provstiudvalget til at fastsætte reservens størrelse.

Med lovforslagets § 2, nr. 5, foreslås det, at opregningen af kompetencer, som et besluttende budgetsamråd kan overtage fra provstiudvalget i § 5, stk. 4, i lov om folkekirkens økonomi, udvides, således at budgetsamrådet også kan overtage provstiudvalgets kompetence til at fastsætte størrelse og udmøntning af reserven.

Med lovforslagets § 2, nr. 6, foreslås det, at det i et nyt stk. 6 i § 5 i lov om folkekirkens økonomi fastsættes, at budgetsamrådet hvert år som en del af budgetprocessen kan beslutte, om der i forbindelse med budgetprocessen skal fastsættes en reserve, der overstiger 5 % af ligningsbeløbet, jf. § 7, stk. 3.

Med nyaffatningen af § 7 i lov om folkekirkens økonomi fastholdes i bestemmelsens stk. 3 de eksisterende regler om, at provstiudvalget ved ligningsbeløbets fastsættelse har adgang til at afsætte midler til en reserve på op til 5 % af ligningsbeløbet, og at provstiudvalget ved forbrug af reserven har mulighed for det følgende år at forhøje ligningen med henblik på reservens reetablering. Med den foreslåede ordning gives provstiudvalget desuden adgang til at afsætte en reserve, der overstiger 5 % af ligningsbeløbet, hvis det besluttet af budgetsamrådet, jf. § 5, stk. 6.

Med bestemmelsens stk. 4 fastsættes det, at provstiudvalgets udmøntning af reserven skal ske efter ansøgning fra menighedsrådene. Uanset om kompetence til udmøntning af reserven ligger hos provstiudvalget eller budgetsamrådet, skal der inden for provstiet tages stilling til en ansøgningsprocedure. Det er provstiudvalgets, henholdsvis budgetsamrådets, opgave at sikre, at dette sker.

Med den foreslåede ordning udvides anvendelsesområdet for reserven desuden til ikke kun at omfatte uforudsete udgifter, men alle kirkelige aktiviteter, jf. §§ 2 og 17 g i lov om folkekirkens økonomi. Den eksisterende bestemmelse om, at provstiudvalget af reserven også kan yde et likviditetslån til menighedsråd med en løbetid på maksimalt 12 måneder, og at provstiudvalget fastsætter betingelserne for likviditetslånet, fastholdes.

Endelig foreslås det med bestemmelsens stk. 5, at provstiudvalget skal sikre høring af menighedsrådene, hvis reserven skal udmøntes til provstiudvalget. Der skal gives en rimelig svarfrist til menighedsrådene, så det sikres, at menighedsrådene kan nå at behandle anmodningen. Alternativt kan høringen foregå

i forbindelse med et møde i budgetsamrådet, hvor menighedsrådenes repræsentanter inden har haft mulighed for at drøfte anmodningen med deres menighedsråd.

Med den foreslåede § 7, stk. 6, bemyndiges kirkeministeren til at kunne fastsætte nærmere regler om fastsættelse og udmøntning af en reserve. Bemyndigelsen ventes bl.a. anvendt til at fastsætte nærmere regler for ansøgningsprocedurer og overførelse af tillægsbevillinger hhv. tilbageførelse af ubrugte bevillinger, jf. også punkt 3.6.3. om mulighed for tilbageførelser til reserven af ubrugte anlægs- og projektbevillinger.

3.6. Mulighed for at tilbageføre ubrugte anlægs- og projektmidler og for at foretage central opsparring af anlægsmidler

3.6.1. Gældende ret

Efter § 7 i lov om folkekirkens økonomi fastsætter provstiudvalget rammerne for kirkekassens driftsbevilling og anlægsbevillinger. Efter § 7, stk. 5, kan kirkeministeren fastsætte nærmere regler om proceduren for fastsættelse af rammerne.

Bemyndigelsesbestemmelsen er udmøntet i cirkulære nr. 10204 af 30. november 2016 om kirke- og provstiudvalgskassernes budget, regnskab og revision m.v., som blandt andet fastsætter nærmere regler og bevillingsvilkår for menighedsrådenes driftsbevillinger og anlægsbevillinger. Menighedsrådet disponerer frit over driftsbevillinger, mens anlægsbevillinger gives til et nærmere bestemt formål, og anvendelsen forudsætter provstiudvalgets godkendelse af det samlede anlægsprojekt.

Der er i dag i vejledning nr. 10205 af 30. november 2016 om kirke- og provstiudvalgskassernes budget regnskab og revision m.v. opstillet retningslinjer for håndtering af eventuelle ikke anvendte anlægsmidler. Et mindreforbrug som følge af god anlægsstyring overføres til menighedsrådets frie midler, mens et mindreforbrug som følge af ændringer i projektet indgår i en fornyet prioritering i forbindelse med næste budgetproces. De ikke anvendte midler kan dog ikke, uden provstiudvalgets godkendelse, flyttes fra anlæg til drift. I flere provstier har man lokalt aftalt, at mindreforbrug af anlægsmidler indgår til fornyet disponering i ligningsområdet. Det kan dog kun ske i forbindelse med den ordinære budgetproces, hvilket ofte indebærer et tidsmæssigt langstrakt forløb.

Det er i dag ikke muligt at foretage opsparring til menighedsrådene i provstiudvalgskassen. I stedet er der i mange provstier praksis for, at menighedsråd sparer op til igangsættelse af større anlægsprojekter i den enkelte kirkekasse. Provstiudvalgets godkendelse af, at et menighedsråds opsparring til et anlægsprojekt kan igangsættes, er dog ikke en godkendelse af, at selve anlægsprojektet kan påbegyndes. Denne godkendelse gives først, når et samlet projekt og den samlede økonomi er på plads.

3.6.2. Kirkeministeriets overvejelser

Arbejdsgruppen anfører, at menighedsrådenes opsparring til anlæg over flere år kan være hensigtsmæssigt, hvor det ikke på én gang i et år er muligt at afsætte den samlede økonomi til et anlægsprojekt. De eksisterende regler indebærer dog, at der akkumuleres ofte betydelige opsparinger i flere forskellige kirkekasser, som de enkelte menighedsråd har ansvaret for at forvalte. Det kan give udfordringer, da menighedsrådene ikke har nogen garanti for indeståender ved en bank eller sparekasses eventuelle konkurs, som det er tilfældet for privatpersoner. Det er desuden vanskeligt at forrente midlerne i et svært investeringsmarked, hvor også almindelige bankkonti giver negative renter.

Arbejdsgruppen anfører på den baggrund, at det samlet set er uhensigtsmæssigt, at der i kirkekasserne henstår betydelige midler, som kunne indgå i en samlet prioritering af midlerne inden for provstiet. Arbejdsgruppen peger særligt på akkumulering af videreførte midler for anlægsarbejder, der er afsluttet, men hvor der ikke er taget stilling til anvendelsen af mindreforbruget, og på at midlerne fra et overskud efter et gennemført anlægsprojekt, eller et anlægsprojekt, som i opsparingsfasen er blevet aflyst, i dag kun kan disponeres på ny i forbindelse med den ordinære budgetproces.

For at styrke den samlede økonomistyring og for at sikre, at anlægsprojekter m.v. hurtigere kan igangsættes af menighedsråd og provstiudvalg, foreslår arbejdsgruppen derfor, at det bliver muligt for provstiudvalget at tilbageføre mindreforbrug fra afsluttede anlægsbevillinger til provstiudvalgets reserve, hvorfra de igen kan disponeres. Muligheden for at tilbageføre midler skal også gælde ved aflyste anlægsprojekter, men beslutningen kan i givet fald kun ske med det berørte menighedsråds tilslutning, da provstiudvalget ikke egenhændigt bør kunne aflyse et anlægsprojekt, som der allerede er givet tilsagn om opsparing til.

Arbejdsgruppen foreslår tilsvarende, at mindreforbrug fra afsluttede eller aflyste projektbevillinger, jf. punkt 3.4.3., skal kunne tilbageføres til provstiudvalgets reserve, hvorfra de igen kan disponeres.

Både for tilbageføring af anlægs- og projektbevillinger forudsætter tilbageføringen en aktiv beslutning af provstiudvalget og kan først ske efter, at anlægs- hhv. driftsprojektet er afsluttet, og der er udarbejdet regnskab.

Arbejdsgruppen foreslår herudover, at man efter lokal beslutning kan samle opsparinger til anlægsprojekter i provstiudvalgskassen. Arbejdsgruppen anfører i den forbindelse, at opsparing kun bør ske til navngivne projekter, og at der således ikke er tale om en pulje af midler uden formål, som henstår i provstiudvalgskassen.

Det er arbejdsgruppens forventning, at en samling af midlerne et sted vil give bedre mulighed for professionel håndtering af midlerne til fordel for alle i ligningsområdet. Provstiudvalget vil fortsat skulle agere i et vanskeligt marked, men med flere midler åbnes også flere muligheder for investering. En samling af de opsparede midler vil desuden give provstiudvalg og menighedsråd et bedre overblik over, hvor mange penge som henstår fra år til år uden at blive anvendt.

Kirkeministeriet kan tilslutte sig arbejdsgruppens overvejelser og forslag.

3.6.3. Den foreslåede ordning

Med lovforslagets § 2, nr. 11 og 28, tydeliggøres det, at henholdsvis menighedsråd og provstiudvalget i løbet af året kan disponere over budgettet inden for de af provstiudvalget fastsatte driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger. Det samme gør sig som noget nyt gældende vedrørende selvstændige juridiske enheder.

Der indføres med den foreslåede § 7 a, stk. 6, i lov om folkekirkens økonomi en bemyndigelse til kirkeministeren til at fastsætte nærmere regler for menighedsråds og selvstændige juridiske enheders disponeringsmuligheder inden for rammerne.

Der indføres tilsvarende med den foreslåede § 17 h, stk. 6, i lov om folkekirkens økonomi en bemyndigelse til kirkeministeren til at fastsætte nærmere regler for provstiudvalgenes disponeringsmuligheder inden for rammerne.

Bemyndigelsesbestemmelserne vil for det første blive anvendt til at fastsætte nærmere regler for menighedsråds, selvstændige juridiske enheders og provstiudvalgs muligheder for løbende at omdisponere i forhold til deres oprindelige budget. Der kan således for eksempel omdisponeres mellem drift og anlæg i løbet af regnskabsåret. Disponeringsmulighederne omfatter ligeledes disponering vedrørende mindreforbrug, herunder som følge af anlægsarbejde, der er afsluttet eller aflyst.

Bemyndigelsesbestemmelserne vil for det andet blive anvendt til at fastsætte nærmere regler om muligheden for at tilbageføre ikke anvendte anlægs- og projektbevillinger. Tilbageføring skal ske til provstiets reserve og kan herfra anvendes til nye formål, jf. punkt 3.5.3.

Tilbageførelsen forudsætter en aktiv beslutning af provstiudvalget og kan først ske efter, at anlægs- hhv. driftsprojektet er afsluttet, og der er aflagt regnskab. Muligheden for at tilbageføre midler vil også gælde ved aflyste anlægs- og driftsprojekter, men beslutningen kan i givet fald kun ske med de berørtes tilslutning.

Bemyndigelsesbestemmelserne vil for det tredje blive anvendt til at fastsætte nærmere regler om muligheden for at samle opsparinger fra flere eller alle menighedsråd i provstiudvalgskassen. Selv om midlerne er placeret i provstiudvalgskassen, kan opsparring kun ske til navngivne projekter. Der vil således ikke kunne ske opsparring af anlægsmidler i provstiudvalgskassen uden nærmere angivne, konkrete formål. Når anlægsprojekter skal sættes i gang, kan pengene overføres til menighedsrådene, som herefter bestyrer midlerne inden for samme regler som i dag.

Bemyndigelsesbestemmelserne vil for det fjerde blive anvendt til at fastsætte nærmere regler for delegering af ansvar for beslutninger m.v., herunder for udarbejdelse af regnskabsinstruksernes bilag, hvori bl.a. præstens, øvrige ansattes og menighedsrådsmedlemmernes mulighed for at disponere over midlerne i kirkekassen eller i selvstændige juridiske enheder fastsættes.

3.7. Afholdelse af mødeudgifter samt overvejelse vedrørende forhøjelse af det maksimale stiftsbidrag

3.7.1. Gældende ret

Det fremgår af § 23 a, stk. 1, 1. pkt., i lov om folkekirkens økonomi, at stiftsrådet af hensyn til det kirkelige liv kan træffe beslutning om at udskrive et bindende bidrag fra kirkekasserne til finansiering af aktiviteter i stiftet. Af bestemmelsens 2. pkt. fremgår det, at bidraget ikke kan overstige 1 pct. af den lokale ligning i de enkelte ligningsområder i stiftet.

Af § 23 a, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi følger det endvidere, at stiftsbidraget anvendes efter stiftsrådets beslutning og kan bruges til kommunikation mellem stiftet, menighedsråd og præster, formidling af kristendom, og udviklingsprojekter inden for undervisning, diakoni, IT, medier, kirkemusik og lignende, herunder analyser til forberedelse af sådanne projekter.

Af § 23 a, stk. 6, i lov om folkekirkens økonomi fremgår desuden, at stiftsrådet fastlægger stiftets udvalgsstruktur.

Eftersom § 23 a, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi udgør en udtømmende liste over aktiviteter, som kan finansieres af det bindende stiftsbidrag, er der ikke hjemmel til at finansiere udgifter til diæter og befordringsgodtgørelse i forbindelse med deltagelse i stiftsrådsmøder af stiftsbidraget. Disse udgifter finansieres i dag af stiftsadministrationernes bevillinger fra folkekirkens fællesfond. Dette blev ikke ændret i forbindelse med indførelsen af permanente stiftsråd i 2009. Kilden til finansiering af udgifterne til diæter og befordringsgodtgørelse i forbindelse med deltagelse i stiftsrådsmøder er således ikke ændret siden etableringen af stiftsudvalgene for økonomi i 1984. Der er ikke hjemmel til finansiering af diæter og befordringsgodtgørelse til møder i stiftsrådenes underudvalg.

Godtgørelse af udgifter til diæter og befordring i forbindelse med deltagelse i stiftsrådsmøder sker i henhold til bekendtgørelse nr. 1427 af 30. november 2016 om diæter m.v. til medlemmer af menighedsråd, provstiudvalg, budgetudvalg og stiftsråd m.v. samt til bygningskyndige deltagere i synsforretninger.

Det følger af § 17 g, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi, at der af provstiudvalgskassen kan afholdes udgifter til valg af provstiudvalgene og til disses møder, herunder honorar til formanden, befordringsgodtgørelse og diæter til de valgte medlemmer samt udvalgenes udgifter til medhjælp, kontorartikler m.v. Listen er udtømmende for de mødeudgifter, som kan afholdes af provstiudvalgskassen. Hvis provsten skal afholde møder med provstiets præster, skal udgiften derfor afholdes af præsternes menighedsråd eller stiftsadministrationens bevilling.

3.7.2. Kirkeministeriets overvejelser

Arbejdsgruppen anfører i sin afsluttende rapport, at der i praksis er forskel på, hvorledes stiftsrådene i de enkelte stifter vælger at arbejde og herunder særligt at igangsætte fælles projekter på stiftsplan finansieret af et bindende stiftsbidrag.

Det er arbejdsgruppens vurdering, at variationen i udnyttelsen af muligheden for at opkræve et bindende

stiftsbidrag i vidt omfang må betragtes som et positivt udtryk for, at betydelige forskelle såvel i lokale vilkår som i lokale tilgange til organiseringen af samarbejder på tværs af niveauer og geografi kan rummes inden for den samme folkekirke.

Arbejdsgruppen finder, at der kan være grund til at øge frihedsgraden i forhold til denne lokale beslutning. Arbejdsgruppen foreslår derfor, at det maksimale bindende stiftsbidrag sættes op til 2 % af den lokale ligning.

Arbejdsgruppen lægger vægt på, at der er tale om en mulighed, og ikke en opfordring til at opkræve et højere stiftsbidrag. Arbejdsgruppen lægger endvidere vægt på, at stiftsrådsrepræsentanterne er valgt af menighedsrådene og kan udskiftes ved næste valg, hvis der er utilfredshed med fastsættelsen af stiftsbidraget.

Kirkeministeriet vurderer på baggrund af de indkomne høringssvar, at arbejdsgruppens anbefaling om at indføre mulighed for at forhøje det bindende stiftsbidrag til 2 % ikke på nuværende tidspunkt har tilstrækkelig bred støtte i folkekirken, idet en stor del af høringssvarene på tværs af alle stifter var negativt indstillet over for denne ændring. Forslaget indgår derfor ikke i nærværende lovforslag.

Arbejdsgruppen finder det i sin afsluttende rapport uhensigtsmæssigt, at stiftsrådsmedlemmer og medlemmer af underudvalg og arbejdsgrupper under stiftsrådet i modsætning til ordinære stiftsrådsmøder, ikke kan modtage befordringsgodtgørelse, når der afholdes møder, uanset at der nogle steder i landet kan være lang transport til møderne.

Da underudvalg og arbejdsgrupper har en væsentlig funktion for stiftsrådets arbejde, foreslår arbejdsgruppen derfor, at reglerne ændres, så det fremadrettet bliver muligt at udbetale befordringsgodtgørelse til møder i udvalg og arbejdsgrupper under stiftsrådet. Da udgiften vil stige i de stifter, hvor man ønsker at gøre brug af udbetaling af befordringsgodtgørelse til møder i underudvalg og arbejdsgrupper, er arbejdsgruppen indstillet på, at finansieringen af alle diæter og befordringsgodtgørelser fremover skal ske af stiftsrådets midler, dvs. af det bindende stiftsbidrag.

Arbejdsgruppen foreslår konkret, at der foretages en mindre ændring af de formål, som stiftsrådet kan finansiere, således at der til de eksisterende formål – kommunikation, formidling af kristendom og udviklingsprojekter – tilføjes et ekstra formål vedrørende mødeudgifter.

Arbejdsgruppen lægger op til, at det er en beslutning for de enkelte stiftsråd, om muligheden for at udbetale befordringsgodtgørelse skal benyttes i stiftsrådets udvalg og arbejdsgrupper.

Kirkeministeriet er enig med arbejdsgruppen i, at det kan forekomme ubegrundet, at visse udgifter ved aktiviteter i stiftsrådet ikke kan refunderes. Ministeriet finder dog i forhold til arbejdsgruppens konkrete anbefalinger, at de nærmere regler for udbetaling af diæter og befordringsgodtgørelse for stiftsrådsmedlemmer bør følge de tilsvarende regler for provstiudvalgsmedlemmer. Stiftsrådsmedlemmers deltagelse i formelt nedsatte underudvalg vil på den baggrund berettige til såvel diæter som befordringsgodtgørelse med henvisning til bestemmelsen i § 23 a, stk. 6, i lov om folkekirkens økonomi om, at stiftsrådet selv fastlægger sin udvalgsstruktur. Parallellen til provstiudvalgsmedlemmers adgang til diæter og befordringsgodtgørelse indebærer desuden, at beslutning om at udbetale godtgørelse ikke overlades til det enkelte stiftsråd, men fastlægges i bekendtgørelse nr. 1427 af 30. november 2016 om diæter m.v. til medlemmer af menighedsråd, provstiudvalg, budgetudvalg og stiftsråd m.v. samt til bygningskyndige deltagere i synsforretninger.

Kirkeministeriet finder endvidere, at bestemmelsen om hvilke udgifter som kan afholdes af provstiudvalgskassen, jf. § 17 g, stk. 2, præciseres, så det tydeligt fremgår, at udgifter til provstiudvalgets og provstens møder kan dækkes af provstiudvalgskassen. Hensigten er at provstiudvalgskassen kan finansiere provstiudvalgets og provstens mødevirksomhed i provstisammenhæng. Det vurderes uhensigtsmæssigt, at provsten ikke af egen drift kan indkalde til og afholde udgifter til, møder med provstiets præster eller menighedsråd, men er afhængig af at andre vil betale for udgifterne i denne sammenhæng.

Det er i forlængelse heraf tillige Kirkeministeriets vurdering, at bestemmelsen bør udvides til at omfatte provstiudvalgets kontorhold, og ikke kun kontorartikler m.v. Der er løbende sket en udvikling i provstiudvalgenes og dermed provstens og provstisekretærens opgaver. Fra at provstikontoret tidligere var et præstekontor med et ekstra skrivebord til sekretæren, er der i højere grad brug for faciliteter til møder m.v., som kræver større faciliteter. At provstestillingen nu, i modsætning til tidligere, tilknyttes en bestemt præstestilling i tilknytning til et sogn, har fået den betydning, at der etableres mere faste kontorfaciliteter. Provstiudvalgskassen vil derfor skulle afholde udgifter til mere end kontorartikler alene. Husleje, kontorindretning og forbrug til vand og varme er udgifter, som også naturligt afholdes af provstiudvalgskassen.

3.7.3. Den foreslåede ordning

Med den foreslåede ordning, jf. lovforslagets § 2, nr. 33, indsættes der et nyt nummer i § 23 a, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi, der udvider anvendelsesområdet for stiftsbidraget til også at omfatte mødeudgifter. Mødeudgifter dækker i denne sammenhæng over både diæter og transportudgifter for mødedeltagerne. Godtgørelserne ydes til deltagere i møder i stiftsrådet og dets formelt nedsatte undervalg i henhold til § 23 a, stk. 6, i lov om folkekirkens økonomi. De nærmere regler herfor fastsættes i bekendtgørelse om diæter m.v. til medlemmer af menighedsråd, provstiudvalg, budgetudvalg og stiftsråd m.v. samt til bygningskyndige deltagere i synsforretninger.

Med lovforslagets § 2, nr. 23, foreslås det endvidere, at det i § 17 g, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi tilføjes, at der af provstiudvalgskassen kan afholdes udgifter til provstens møder. Herved bliver det muligt for provstiudvalget af afholde udgifterne til provstens møder med for eksempel provstiets præster.

Det foreslås yderligere med bestemmelsen, at kontorartikler m.v. ændres til kontorhold. Med ændringen bliver det tydeligere, at provstiudvalget kan afholde alle typer udgifter til kontorhold. Udgifter til husleje og varme m.v. vil således også være omfattet af bestemmelsen.

3.8. Ophævelse af krav om tilsynsmyndighedens godkendelse af menighedsråds og provstiudvalgets regnskaber

3.8.1. Gældende ret

Det fremgår af § 9 i lov om folkekirkens økonomi, at menighedsrådet årligt aflægger regnskab for kirkekassen. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler om regnskabs aflæggelse og revision af regnskabet.

Tilsvarende bestemmelse om, at provstiudvalget årligt aflægger regnskab for provstiudvalgskassen, samt at kirkeministeren fastsætter nærmere regler om aflæggelse af regnskaber for provstiudvalgskassen, fremgår af § 17 h, stk. 6, i lov om folkekirkens økonomi.

De nærmere regler om regnskabs aflæggelse er fastsat i cirkulære nr. 10204 af 30. november 2016 om kirke- og provstiudvalgskassernes budget, regnskab og revision m.v. samt i vejledning nr. 10205 af 30. november 2016 om kirke- og provstiudvalgskassernes budget, regnskab og revision. Regnskabet afleveres ifølge det gældende cirkulære senest den 1. april året efter regnskabsåret og revideres herefter frem til den 15. september. Efter endt revision skal menighedsrådene behandle revisors bemærkninger i erklæring og protokol, hvorefter regnskabet skal godkendes af provstiudvalget. Provstiudvalgenes regnskaber følger en tilsvarende proces, men sendes til godkendelse hos stiftsøvrigheden.

Først efter godkendelsen af provstiudvalget henholdsvis stiftsøvrigheden og senest den 1. februar to år efter regnskabsåret offentliggøres regnskaberne herefter på sogn.dk og provsti.dk.

Reglerne indebærer, at menighedsråd og provstiudvalg skal behandle deres eget regnskab på flere møder. Først godkendes regnskabet i forbindelse med afleveringen. Dernæst behandles revisionens kommentarer når disse modtages. Og endelig afsluttes behandlingen, når provstiudvalget henholdsvis stiftsøv-

righeden har taget stilling til menighedsrådets henholdsvis provstiudvalgets behandling af revisionens og tilsynsmyndighedens bemærkninger.

3.8.2. Kirkeministeriets overvejelser

Arbejdsgruppen anfører, at analysen fra Statens Analyser og Implementering (SAI) af de lokale niveauer (menighedsråd og provstier) oplevelse af rammerne for økonomistyring af de lokale kasser i folkekirken i det store hele vurderer regnskabsprocessen som velfungerende. Undersøgelsen viser dog samtidig en vis frustration over den langtrukne regnskabsproces.

Arbejdsgruppen finder dog, at det er vanskeligt at fjerne alle procestrin for menighedsrådenes og provstiudvalgenes regnskabsgodkendelse, men foreslår at forkorte og afbureaukratisere processen samt fremskynde offentliggørelsen af regnskabet ved:

- Ophævelse af kravet om provstiudvalgets godkendelse af menighedsrådets regnskab
- Ophævelse af kravet om stiftsøvrighedens godkendelse af provstiudvalgets regnskab
- Indførelse af krav om offentliggørelse af regnskaberne umiddelbart efter aflevering af regnskabet, dvs. inden revisionsprocessen.

Arbejdsgruppen peger således på, at der ikke sker væsentlige ændringer i de afleverede regnskaber mellem 1. april året efter regnskabsåret og de offentliggjorte regnskaber 1. februar to år efter regnskabsåret. Hvis revisor finder mindre fejl, opfordres normalt til at foretage en tilretning som primopostering i året efter regnskabsåret.

Arbejdsgruppen foreslår derfor, at processen ændres, således at regnskabet kan offentliggøres, så snart det er godkendt af menighedsrådet eller provstiudvalget. Efterfølgende lægges revisionserklæringen ud sammen med regnskabet på sogn.dk og provsti.dk, når denne foreligger.

Kirkeministeriet kan tilslutte sig arbejdsgruppens overvejelser og forslag.

Kirkeministeriet bemærker i den forbindelse, at den langstrakte proces, før de lokale regnskaber kan offentliggøres, også har betydning for, hvornår konsoliderede tal for folkekirkens samlede økonomi kan offentliggøres af Kirkeministeriet. Da offentliggørelse af de lokale regnskaber i dag først sker i februar år to efter regnskabsåret, opleves tallene af mange som forældede på udgivelsestidspunktet.

3.8.3 Den foreslåede ordning

Med lovforslagets § 2, nr. 16, ændres § 9, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi, således at bemyndigelsen til kirkeministeren også omfatter fastsættelse af frister for menighedsrådets aflæggelse af regnskaber og for offentliggørelse af disse, mens godkendelse af regnskaberne hos provstiudvalget udgår.

Med lovforslagets § 2, nr. 29, ændres tilsvarende den gældende § 17 h, stk. 6, som efter lovforslaget bliver § 17 h, stk. 8, således at bemyndigelsen til kirkeministeren også omfatter frister for provstiudvalgenes aflæggelse af regnskaber og for offentliggørelse af disse samt nærmere regler for tilsyn, mens godkendelse af regnskaberne hos stiftsøvrigheden udgår.

Med ophævelsen af kravet om formel godkendelse af menighedsrådenes og provstiudvalgenes reviderede regnskaber af henholdsvis provstiudvalget og stiftsøvrigheden fjernes der et processuelt skridt, der kan anses for overflødig og bureaukratisk, og som forsinker offentliggørelsen af konsoliderede tal for folkekirkens samlede økonomi.

En ophævelse af kravet om aktiv godkendelse ændrer ikke på provstiudvalgenes og stiftsøvrighedernes tilsynsforpligtelse med menighedsrådenes (og selvstændige juridiske enheders) regnskaber henholdsvis provstiudvalgenes regnskaber. Tilsynet udøves gennem de løbende budgetopfølgninger, som menighedsrådene (og selvstændige juridiske enheder) henholdsvis provstiudvalgene fortsat skal indsende, samt i forbindelse med revisors afgivelse af revisionserklæring og protokol. Hvis provstiudvalget eller stiftsøvrigheden i gennemgangen af revisors bemærkninger observerer konklusioner vedrørende økonomi eller forvaltning, som giver anledning til bekymring, vil det fortsat være en pligt for tilsynsmyndigheden at

reagere. Dette kan og bør ske uafhængigt af, om et krav om formel godkendelse af regnskaberne af tilsynsmyndigheden fastholdes i regelsættet.

Bemyndigelsesbestemmelserne tænkes udmøntet i administrative forskrifter svarende til det gældende cirkulære nr. 10204 af 30. november 2016 om kirke- og provstiudvalgskassernes budget, regnskab og revision m.v. og vejledning om kirke- og provstiudvalgskassernes budget, regnskab og revision m.v.

Med præciseringen af bemyndigelsesbestemmelsen til også at omfatte frister bliver kirkeministerens bemyndigelse mere tydelig i forhold til fastsættelsen af frister i regnskabsprocessen, herunder offentliggørelse.

Inden for rammerne af bemyndigelsesbestemmelsen kan der endvidere fastsættes nærmere regler om, at offentliggørelse vil kunne ske automatisk ved aflevering via det folkekirkelige it-system, Kirkeportalen. Tilsvarende vil revisionserklæringen kunne offentliggøres på en ønsket dato, når den af provstirevisor er lagt på Kirkeportalen. Menighedsrådene, selvstændige juridiske enheder og provstiudvalgene vil herefter ikke skulle foretage sig yderligere for, at offentliggørelsen sker.

3.9. Krav om offentliggørelse af dagsorden, beslutningsprotokol m.v.

3.9.1. Gældende ret

Ifølge § 17 f i lov om folkekirkens økonomi kan kirkeministeren fastsætte regler om valg til provstiudvalg, budgetudvalgets sammensætning samt om provstiudvalgets og budgetudvalgets virksomhed. Bemyndigelsen er udmøntet i cirkulære nr. 10204 af 30. november 2016 om kirke- og provstiudvalgskassernes budget, regnskab og revision m.v.

3.9.2. Kirkeministeriets overvejelser

Arbejdsgruppen peger på, at selv om der i mange tilfælde er sammenfald mellem kommunegrænser og provstigrænser i Danmark, er der en række kommuner, hvor flere provstiudvalg skal dele den opkrævede kirkeskat. Når et ligningsområde dækker over flere provstier, skal der ofte nedsættes et budgetudvalg. Budgetudvalget tager stilling til den samlede økonomi indenfor ligningsområdet, herunder hvor meget der skal opkræves i kirkeskat samt fordelingen mellem ligningsområdets provstier. Budgetudvalgenes aktiviteter og beslutninger vedrører således primært fordelingen af den kirkelige ligning til de underliggende provstier.

En gennemgang af folkekirkens struktur i forhold til ligningsområder og provstiudvalg viser, at en væsentlig del af folkekirkens lokale kassers økonomi, indledende bliver prioriteret af et budgetudvalg. Dette skyldes, at en række af de store byer i Danmark dækker over flere provstier og dermed har budgetudvalg. Der er i dag ikke krav om, at dagsorden, beslutningsprotokol m.v. fra provstiudvalgenes og budgetudvalgenes møder skal offentliggøres, uanset at dette er udbredt praksis, herunder særligt for provstiudvalg.

Arbejdsgruppen finder, at de beslutninger, der træffes i provstiudvalg og budgetudvalg, har en sådan betydning for de lokale kassers økonomi, at der bør stilles udtrykkeligt krav om offentliggørelse af beslutninger truffet i disse udvalg.

Kirkeministeriet kan tilslutte sig arbejdsgruppens overvejelser og forslag.

3.9.3. Den foreslåede ordning

Med lovforslagets § 2, nr. 22, udvides bemyndigelsen i § 17 f i lov om folkekirkens økonomi til også at omfatte fastsættelse af regler om beslutningsprotokol og offentliggørelse m.v.

Den foreslåede bemyndigelse tænkes anvendt til at fastsætte regler om, at dagsorden, beslutningsprotokol m.v. fra provstiudvalgenes og budgetudvalgenes møder skal offentliggøres med henblik på at sikre mere åbenhed og gennemsigtighed om beslutninger, der vedrører folkekirkens lokale kasser.

3.10. Ophævelse af lov om forsøg i folkekirken

3.10.1. *Gældende ret*

Menighedsrådenes muligheder for at afprøve nye organisationsformer er reguleret i lov nr. 460 af 15. maj 2017 om forsøg i folkekirken.

Det følger af § 1, at formålet med forsøg er at afprøve rammerne for organisering af menighedsrådenes opgaver med henblik på at lette menighedsrådenes arbejde og skabe bedre mulighed for, at menighedsrådene kan organisere sig individuelt.

Med lovens § 2, stk. 1, kan forsøgene fravige den organisering og opgavefordeling, der følger af lov om menighedsråd, lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m., lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. og lov om folkekirkens økonomi samt de administrative forskrifter, der er udstedt i medfør af de nævnte love.

Med lovens § 3, stk. 1, fastsættes kredsen af forsøgsdeltagere. Deltagere i forsøg kan således være et eller flere menighedsråd, eventuelt i samarbejde med provstiudvalg, biskopper, stiftsøvrigheder eller andre folkekirkelige myndigheder, institutioner m.v.

Det følger af § 4, stk. 1, at kirkeministeren hvert år udbyder en eller flere forsøgsrammer, som menighedsråd m.v. kan ansøge om at deltage i. Siden lov om forsøg i folkekirken trådte i kraft er der blevet udbudt 11 forsøgsrammer om bl.a. formålsbestemte puljer i provstiudvalgskassen, selvstændig økonomi til samarbejder, mulighed for at flytte opgaver, ansvar og finansiering til provstiudvalget eller biskoppen/stiftsøvrigheden og om ændret intern organisering i menighedsrådene. Under forsøgsperioden er der gennemført forsøg under 6 af de 11 udbudte forsøgsrammer.

Af § 4, stk. 1, følger det endvidere, at forsøgsperioden er 2 år fra iværksættelsestidspunktet. Med § 5 gives der mulighed for, at menighedsrådene, ved forsøgsperiodens udløb, kan ansøge kirkeministeren om forlængelse af forsøget med op til 2 år. Ved ændring af lov om forsøg i folkekirken blev der givet mulighed for, at forsøgsdeltagerne kunne udfase forsøgene inden udgangen af 2023.

Alle forsøg skal ifølge lovens § 8 evalueres af Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter (FUV). Det fremgår at lovbemærkningerne til lov om forsøg i folkekirkens punkt 2.2., at hensigten er at sikre en central, systematisk erfaringsopsamling, så man får et solidt og bredt grundlag for en eventuel revision af den kirkelige lovgivning.

Det følger af lovens § 10, at kirkeministeren på baggrund af evalueringerne tager stilling til om forsøgene skal føre til en revision af gældende ret. Ifølge § 12, stk. 2, skal kirkeministeren fremsætte forslag om revision af loven senest i folketingsåret 2022-23.

3.10.2. *Kirkeministeriets overvejelser*

Arbejdsgruppen har i sit arbejde inddraget rapporten ”Evalueringsrapport om forsøg i folkekirken 2022”. De forslag fra arbejdsgruppen, som ligger til grund for dette lovforslag, er således vidt omfang udtryk for et ønske om at implementere relevante erfaringer fra de gennemførte forsøg i den øvrige kirkelige lovgivning. Arbejdsgruppen har imidlertid ikke forholdt sig specifikt til, om lov om forsøg i folkekirken skal videreføres eller revideres i forbindelse med denne lovs revisionsbestemmelse om, at den skal revideres i Folketingsåret 2022/2023.

Det er Kirkeministeriets vurdering, at lov nr. 460 af 15. maj 2017 om forsøg i folkekirken pr. 1. januar 2024 har udtømt sit indhold, da de igangsatte forsøg er ved at blive udfaset. Loven bør derfor ophæves.

Siden lov om forsøg i folkekirken trådte i kraft har der som nævnt under gældende ret været udbudt i alt 11 forsøgsrammer og gennemført forsøg under seks af de udbudte forsøgsrammer. De fem forsøgsrammer, som ikke blev søgt og anvendt af nogen ansøgere var: ”Samarbejde mellem menighedsråd om fælles bygningsadministration og -vedligeholdelse om udlicitering af hele eller dele af opgaven til ekstern leverandør” (forsøg 4), ”Fælles kontaktperson for flere menighedsråds personale” (forsøg 8), ”Placering

af visse eller alle administrative opgaver og ansvaret herfor (kompetencen) hos biskoppen/stiftsøvrigheden” (forsøg 9), ”Fælles udvalg med beslutningskompetence på tværs af menighedsråd” (forsøg 10) og ”Samarbejde mellem kontaktpersoner på tværs af menighedsråd” (forsøg 11).

I forbindelse med udfasningen af forsøgene har Kirkeministeriet taget højde for, at evalueringen af de seks anvendte forsøgsrammer har kunnet indgå i Arbejdsgruppen vedr. opdatering af bestemmelser om de lokale kasser i lov om folkekirkens økonomi. Dette angår særligt de økonomirelaterede forsøgsrammer, herunder forsøg med puljer i provstiudvalgskassen og forsøg organiseret som en selvstændig juridisk enhed.

Med udgangspunkt i evalueringen foreslår arbejdsgruppen, at fem af de anvendte forsøgsrammer implementeres i lovgivningen som permanente ordninger på forskellig vis. Det gælder: ”Placering af formålsbestemte puljer i provstiudvalgskassen” (forsøg 1), ”Ændret organisering af samarbejder som selvstændig juridisk enhed” (forsøg 2 og 3) samt en kombination af de to forsøg ”Samarbejde mellem menighedsråd, hvor hele eller dele af bygningsadministrationen og -vedligeholdelsen, ansvaret herfor (kompetencen) og finansieringen heraf placeres i provstiudvalget” (forsøg 5) og ”Placering af visse eller alle administrative opgaver, ansvaret herfor (kompetencen) og finansiering heraf i provstiudvalget” (forsøg 6).

Arbejdsgruppen foreslår nærmere bestemt, at puljeforsøgene ikke implementeres i lovgivningen på samme måde som i forsøgene, men i en ændret form, hvor puljerne erstattes af en mulighed for at etablere en større reserve i provstiudvalgskassen til disponering i løbet af regnskabsåret, jf. punkt 3.8.

Arbejdsgruppen foreslår endvidere, at muligheden for at etablere selvstændige juridiske enheder implementeres i lovgivningen med en mindre ændring til bestemmelserne i lov om folkekirkens økonomi. Ændringen vedrører, hvem der fastsætter ligningsbeløbet til den selvstændige juridiske enhed, jf. punkt 3.4.

Endelig indgår erfaringerne fra forsøgslovgivningen i overvejelserne om udvidelse og forenkling af muligheden for at oprette samarbejder mellem menighedsråd og provstiudvalg uden dispensation fra Kirkeministeriet, jf. punkt 3.1.

Ud over disse fem anvendte forsøgsrammer har arbejdsgruppen drøftet, om forsøg under forsøgsrammen ”Ny organisering af menighedsrådets arbejde – fra roller til ansvar og opgaver” (forsøg 7) bør give anledning til ændring af den kirkelige lovgivning på nuværende tidspunkt. Arbejdsgruppens konkluderer i den forbindelse, at et eventuelt initiativ vedrørende dette forsøg bør behandles i et evt. fremtidigt arbejde med opdatering af andre kapitler i lov om menighedsråd end kapitel 8 om samarbejde mellem menighedsråd m.v.

Kirkeministeriet kan tilslutte sig arbejdsgruppens overvejelser og forslag, herunder at erfaringerne fra forsøg under forsøgsrammen ”Ny organisering af menighedsrådets arbejde – fra roller til ansvar og opgaver” (forsøg 7) kan indgå i et evt. fremtidigt arbejde med opdatering af andre kapitler i lov om menighedsråd end kapitel 8 om samarbejde mellem menighedsråd m.v.

3.10.3. Den foreslåede ordning

Med lovforslaget foreslås det, at lov nr. 460 af 15. maj 2017 om forsøg i folkekirken ophæves den 1. januar 2024. Baggrunden for ophævelsen er, at forsøgene er ved at blive udfaset og ophører ved udgangen af 2023. Loven er derfor ikke længere aktuel og bør derfor ophæves af ordensmæssige hensyn.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ikke økonomiske eller implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner.

Lovforslaget vurderes at have begrænsede økonomiske og implementeringskonsekvenser for menighedsråd og provstiudvalg, idet der dog særligt i de første år må forventes at skulle anvendes ekstra ressourcer på at oprette nye samarbejder inden for rammerne af de beskrevne ændringer, ligesom det må

forventes, at nogle af eksisterende samarbejder, som er oprettet med dispensation fra Kirkeministeriet, vil blive tilpasset de nye ordninger.

Kirkeministeriet vurderer, at antallet af ansatte ved provstiudvalgene ventes at stige med indførelse af mulighed for at ansætte specialiseret arbejdskraft ved delegation af opgaver fra menighedsrådene til provstiudvalgene. Ideelt vil delegationen medføre en besparelse hos menighedsrådene. I det omfang, menighedsrådene fastholder deres nuværende medarbejdere til andre opgaver, vil det stigende antal ansatte hos provstiudvalgene medføre en samlet stigning i de lokale kassers lønudgifter. Det er dog også forventningen, at ansættelse af specialiseret arbejdskraft vil kunne medføre andre besparelser gennem bedre opgaveløsning. Ansættelse af specialiseret arbejdskraft, f.eks. medarbejdere med byggeteknisk kompetence, vil samtidig kunne nedbringe behovet for køb af ydelser fra eksterne rådgivere.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgere.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget har ingen EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 7. juli 2022 til den 18. august 2022 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

3F, ADF – Folkekirkens Administrative Fællesskab, Akademikerne, Akademisk Arkitektforening, alle menighedsråd, alle provstiudvalg, alle biskopper, alle stiftsøvrigheder, alle stiftsråd, alle stiftscentre, Budgetfølgegruppen vedr. fællesfonden, Danmarks Kirketjenerforening, Danmarks Kordegneforening, Dansk Journalistforbund, Dansk Kirkemusiker forening, Dansk Organist og Kantor Samfund, Den Danske Præsteforening, DJØF, Erhvervsstyrelsen, Forbundet af Kirke og Kirkegårdsansatte, Foreningen af Danske Kirkegårdsledere, Foreningen af Danske Revisorer, Foreningen af Provstisekretærer, FSR – Danske Revisorer, FUV – Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter, HK, Kirkekultur.nu, kirkemusikskolerne, Kommunernes Landsforening (KL), Kommunikation og sprog, Landsforeningen af Menighedsråd, Magisterforeningen (DM), Medarbejder- og Kompetencestyrelsen, Organistforeningen, Provsteforeningen i Danmark, Provstirevisorerne, Rigsrevisionen, alle budgetudvalg og Økonomistyrelsen.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/ Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/ Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser	Ingen	Lovforslaget har ingen økonomiske

for stat, kommuner og regioner		konsekvenser for stat, kommuner og regioner. Lovforslaget kan medføre begrænsede økonomiske konsekvenser for folkekirken.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det følger af § 42 a, stk. 1, i lov om menighedsråd, at to eller flere menighedsråd kan indgå aftale om samarbejde om løsning af de opgaver, der finansieres af kirkekassen i medfør af § 2 i lov om folkekirkens økonomi.

Det foreslås at ændre § 42 a, stk. 1, ved at indsætte et 2. pkt., hvorefter det følger, at samarbejderne kan oprettes som en selvstændig juridisk enhed, hvis de opfylder betingelserne i § 1, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi.

Forslaget vil indebære, at samarbejder mellem menighedsråd kan oprettes som en selvstændig juridisk enhed med et eget regnskab. Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 2, nr. 1, hvor kriterierne for oprettelse af et samarbejde som selvstændig juridisk enhed fremgår.

Formålet er, at et samarbejde med en væsentlig økonomi kan oprettes med et eget regnskab og derved undgå, at samarbejdets økonomi skal indgå som en del af menighedsrådets regnskab. Samarbejder, der oprettes som selvstændige juridiske enheder, vil endvidere kunne være selvstændig arbejdsgiver med de pligter, der følger heraf.

Det foreslås endvidere at indsætte et 3. *pkt.*, hvoraf det følger, at selvstændige juridiske enheder ikke kan benytte en fællesbestyrelse, jf. kapitel 8 a.

Muligheden for at oprette et økonomisk omfattende samarbejde som en selvstændig juridisk enhed gælder kun samarbejder mellem menighedsråd efter § 42 a og § 43 i lov om menighedsråd og kan ikke anvendes ved samarbejder, hvor der samarbejdes på tværs af folkekirkelige myndighedsniveauer, idet der ved disse samarbejder vil ske sammenblanding af kompetencer, hvis provstiudvalget indgår, da provstiudvalget ikke kan føre tilsyn med en selvstændig kasse, det selv er en del af. Ved samarbejder med øvrige niveauer vil der være tale om en økonomi sammensat af kilder fra flere niveauer – henholdsvis stiftsbidrag, den lokale ligning eller landskirkeskatten, hvilket ligeledes vil skabe tilsynsudfordringer.

Forslaget indebærer desuden, at samarbejder, der oprettes som selvstændige juridiske enheder, ikke kan benytte en fællesbestyrelse, jf. kapitel 8 a. Dette skyldes, at et samarbejde, der oprettes som en selvstændig juridisk enhed, på en række områder sidestilles med et menighedsråd ved at få eget regnskab, eget budget, egne ansatte m.v. Det vil dog fortsat være menighedsrådene, som kan oprette samarbejder som selvstændige juridiske enheder, og som dermed har kompetencen til at ændre eller trække sig fra samarbejdet. Samarbejder, der er oprettet som selvstændige juridiske enheder, vil derfor ikke have selvstændig stemmeret i sammenhænge, hvor menighedsrådene repræsenterer de lokale kassers interesser, herunder f.eks. i budgetsamrådet, jf. §§ 5 og 6 i lov om folkekirkens økonomi.

Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 3, hvor det tilsvarende foreslås, at samarbejder mellem menighedsråd, der kræver dispensation efter § 43 i lov om menighedsråd, kan oprettes som en selvstændig juridisk enhed med eget regnskab. I begge tilfælde er det en forudsætning, at samarbejdets omfang udgør minimum 3 årsværk eller en omsætning på mindst 2 millioner kr. om året, jf. den foreslåede § 1, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi.

Til nr. 2

Til § 42 b

Det følger af § 43 b, stk. 1, i lov om menighedsråd, at de i § 43, stk. 1-5, nævnte regler om samarbejde mellem menighedsråd finder tilsvarende anvendelse på samarbejde mellem stiftsøvrighed og provstiudvalg, mellem to eller flere stiftsøvrigheder, mellem to eller flere provstiudvalg og mellem menighedsråd og en eller flere stiftsøvrigheder eller provstiudvalg.

Det følger videre af § 43 b, stk. 2, at den i § 43, stk. 6, nævnte regel om dispensation fra dele af den kirkelige lovgivning til et menighedsråd finder tilsvarende anvendelse på et provstiudvalg eller en stiftsøvrighed, hvis det er ønskeligt af hensyn til løsningen af folkekirkelige opgaver i henholdsvis provstiet eller stiftet.

Menighedsråd og provstiudvalg har efter gældende regler ikke hjemmel til at oprette samarbejder, uden at disse skal godkendes og eventuelt have dispensation fra Kirkeministeriet.

Det foreslås at indsætte § 42 b, som skal hjemle samarbejder mellem menighedsråd og et provstiudvalg uden forudgående godkendelse af Kirkeministeriet.

Det foreslås i *stk. 1*, at et eller flere menighedsråd og provstiudvalg i samme provsti, kan indgå aftale om samarbejde om løsning af opgaver vedrørende følgende: 1) Fælles administration, herunder personregistrering og regnskabsopgaver. 2) Fælles personaleadministration, herunder rekrutteringstiltag og HR-rådgivning. 3) Bygningsvedligeholdelse og drift, herunder præsteboliger. 4) Bygningsteknisk rådgivning. 5) Skole-kirke-samarbejde. 6) Kommunikation.

Forslaget vil indebære, at der skabes hjemmel til, at et sådant samarbejde kan oprettes uden Kirkeministeriets godkendelse, så længe der samarbejdes om løsning af opgaver inden for et af de i nr. 1-6 specifikt afgrænsede områder.

Fælles administration, herunder personregistrering og regnskabsopgaver, kan f.eks. omfatte etablering

af en fælles kordegnfunktion, hvor opgaver fra flere menighedsråd samles et sted. Opgaverne kan omfatte assistance til de kirkebogsførende præster, assistance til bogføring, udbetalinger m.v. samt øvrigt administrativt arbejde.

Fælles personaleadministration, herunder rekrutteringstiltag og HR-rådgivning, kan f.eks. omfatte samarbejde om rekruttering, jobsamtaler, lønforhandling, forhold vedrørende arbejdsmiljø, lønopsætning og udbetaling, sygesamtaler m.v., hvor opgaver fra flere menighedsråd samles et sted – evt. ved ansættelse af specialiseret arbejdskraft, som løser opgaver for flere menighedsråd.

Bygningsvedligeholdelse og drift, herunder præsteboliger, kan f.eks. omfatte samarbejde om vedligeholdelsesopgaver, løbende drift og administration af varmeordninger eller andre opgaver, som forekommer i dagligdagen, når menighedsråd har ansvar for bygninger.

Bygningsteknisk rådgivning kan f.eks. omfatte samarbejde om større nybyggerier og vedligeholdelsesarbejder, hvor bygherre skal indgå i dialog med entreprenører og andre, og hvor et godt kendskab til byggeteknik, priser m.v. kan være til fordel for folkekirken.

Skole-kirke-samarbejde omfatter samarbejde med det formål at understøtte formidling af kristendoms-kundskab i grundskolen. Folkekirkelige skoletjenester tilrettelægger typisk undervisningsprojekter i samarbejde med grundskoler i området på skolernes præmisser, dvs. kundskabsformidlende og ikke forkyndende. Der er tale om lokalt samarbejde mellem to centrale kulturinstitutioner, hvor folkekirken får børn og unge i tale, og skolen får en sparringspartner i relation til nogle af de almenmenneskelige grundspørgsmål.

Kommunikation omfatter samarbejde om f.eks. fælles udarbejdelse af kirkeblade, annoncering i lokalaviser og andre kommunikationsindsatser – evt. ved ansættelse af fælles kommunikationsmedarbejdere.

Det foreslås i *stk. 2*, at samarbejdet organiseres ved en bestyrelse med repræsentanter fra både menighedsråd og provstiudvalg.

Forslaget vil indebære en udvidelse af de krav, der følger af de allerede gældende bestemmelser om samarbejde i kapitel 8 i lov om menighedsråd. Kravet skal imidlertid ses i lyset af den i *stk. 1* foreslåede mulighed for at etablere samarbejder, uden at disse skal godkendes og eventuelt have dispensation fra Kirkeministeriet. Kravet følger således Kirkeministeriets praksis ved godkendelse af samarbejdsvedtægter for samarbejder på tværs af niveauer i folkekirken, hvor ministeriet blandt andet lægger vægt på, at der i vedtægten er nedsat en bestyrelse. Et krav om en bestyrelse skal bidrage til at fastholde de samarbejdende parter ansvar og engagement på begge niveauer.

Ved sammensætningen af bestyrelsen skal menighedsråd og provstiudvalg dog være opmærksomme på, at provstiudvalgsmedlemmer efter de almindelige regler for habilitet kan blive inhabile i provstiudvalget. I tilfælde af inhabilitet skal de almindelige forvaltningsretlige regler således iagttages. For at sikre, at provstiudvalget under alle omstændigheder forbliver beslutningsdygtigt, må mindre end halvdelen af provstiudvalgets medlemmer indgå i bestyrelsen for et bestemt samarbejde. Når menighedsråd og provstiudvalg opretter samarbejder, fastholdes provstiudvalgets tilsynsforpligtelser uændret, uanset at der indgår provstiudvalgsmedlemmer i bestyrelsen.

Et samarbejde efter denne bestemmelse kan også beslutte at anvende en fællesbestyrelse, hvis en sådan er oprettet i provstiet, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Det foreslås i *stk. 3*, at nærmere bestemmelser om samarbejdet optages i en vedtægt, der offentliggøres på stiftets hjemmeside.

Forslaget indebærer, at der fastsættes et krav om, at der skal udarbejdes en vedtægt i lighed med de regler, der gælder om samarbejder i §§ 42 a-43 b. Samarbejder efter den nye § 42 b kræver ikke Kirkeministeriets godkendelse, men vedtægten for et sådant samarbejde skal offentliggøres på det lokale stifts hjemmeside. Med forslaget tillægges der således også stiftsadministrationen en mindre screeningsopgave

i forhold til vedtægterne, jf. punkt 3.1.3. i de almindelige bemærkninger, svarende til den screeningsopgave som stiftsadministrationen allerede udfører for samarbejder efter § 42 a.

Det foreslås i *stk. 4*, at vedtægten skal indeholde oplysninger om, hvilke menighedsråd og hvilket provstiudvalg der deltager i samarbejdet, hvad samarbejdet vedrører, finansieringen af samarbejdet, tilsyn, vilkår for andre menighedsråds optagelse i samarbejdet, afgørelse om uenighed om vedtægtens fortolkning, vilkår for ophævelse af samarbejdet og om, hvor vedtægten er offentliggjort, og hvorfra den kan rekvireres.

Forslaget følger gældende regler og de krav, der stilles til vedtægtens indhold i andre samarbejdskonstruktioner i kapitel 8 i lov om menighedsråd.

Forslaget til § 42 b skal ses som en mulighed for at samarbejde mellem menighedsråd og provstiudvalg om visse aktiviteter uden forudgående godkendelse af Kirkeministeriet. Ønsker menighedsråd og provstiudvalg at samarbejde om andet, end den nye bestemmelse giver mulighed for, skal de almindelige regler i § 43 b i lov om menighedsråd følges som hidtil, og et sådant samarbejde vil skulle godkendes af Kirkeministeriet.

Til § 42 c

Menighedsråd og provstiudvalg har efter gældende regler ikke hjemmel til at oprette samarbejder om at delegere kompetence, opgaver og finansiering til provstiudvalget.

Det foreslås at indsætte § 42 c i lov om menighedsråd, som skal hjemle sådanne samarbejder om at delegere kompetence, opgaver og finansiering til provstiudvalget.

Det foreslås i *stk. 1*, at et eller flere menighedsråd og provstiudvalg i samme provsti, kan indgå aftale om samarbejde om at delegere kompetence, opgaver og finansiering til provstiudvalget, når samarbejdet omfatter følgende: 1) Fælles personaleadministration, herunder rekrutteringstiltag og HR-rådgivning. 2) Bygningsvedligeholdelse og drift, herunder præsteboliger. 3) Bygningsteknisk rådgivning. 4) Skole-kirkesamarbejde. 5) Kommunikation.

Forslaget skal ses i sammenhæng med den foreslåede § 42 b, hvorefter delegationsmuligheden gælder de samme fastsatte områder undtagen fælles administration, herunder personregistrering og regnskabsopgaver, og der henvises i øvrigt til beskrivelsen til den foreslåede § 42 b, stk. 1.

Det foreslås således at skabe hjemmel til, at sådanne samarbejder kan oprettes uden Kirkeministeriets godkendelse, så længe der samarbejdes om løsning af opgaver inden for de i nr. 1-5 specifikt afgrænsede områder.

Det foreslås i *stk. 2*, at de nærmere bestemmelser om samarbejdet optages i en vedtægt, der offentliggøres på stiftets hjemmeside. Der henvises til beskrivelsen af § 42 b, stk. 3.

Det foreslås i *stk. 3*, at vedtægten skal indeholde oplysninger om, hvilke menighedsråd og hvilket provstiudvalg der deltager i samarbejdet, hvad samarbejdet vedrører, finansieringen af samarbejdet, tilsyn, vilkår for andre menighedsråds optagelse i samarbejdet, afgørelse om uenighed om vedtægtens fortolkning, vilkår for ophævelse af samarbejdet og om, hvor vedtægten er offentliggjort, og hvorfra den kan rekvireres. Der henvises til beskrivelsen af § 42 b, stk. 4.

Forslaget vil i modsætning til den foreslåede § 42 b ikke indebære et krav om, at samarbejdet organiseres ved en bestyrelse, idet provstiudvalget, ved delegation fra menighedsrådet i henhold til § 42 c, overtager kompetence, opgaver og finansiering for samarbejdet, svarende til bestyrelsens ansvar ved samarbejder efter § 42 b.

Til nr. 3

Det følger af § 43, stk. 1, i lov om menighedsråd, at ud over de i § 42 a nævnte tilfælde kan to eller flere menighedsråd indgå aftale om samarbejde, der kræver dispensation fra reglerne i kapitel 1-7 og kapitel 9 i

denne lov samt regler i lov om valg til menighedsråd, lov om folkekirkens økonomi, lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde og lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m. Samarbejdet skal vedrøre løsning af folkekirkelige anliggender.

Det foreslås at ændre § 43, stk. 1, ved at indsætte et 2. pkt., hvoraf det følger, at samarbejderne kan oprettes som en selvstændig juridisk enhed, hvis de opfylder betingelserne i § 1, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi.

Det foreslås endvidere at indsætte et 3. pkt., hvoraf det følger, at selvstændige juridiske enheder ikke kan benytte en fællesbestyrelse, jf. kapitel 8 a.

Forslaget vil indebære, at samarbejder mellem menighedsråd, der kræver dispensation efter § 43 i lov om menighedsråd, kan oprettes som en selvstændig juridisk enhed med eget regnskab. Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 1, hvor det tilsvarende foreslås, at samarbejder mellem menighedsråd efter § 42 a i lov om menighedsråd kan oprettes som en selvstændig juridisk enhed med eget regnskab. I begge tilfælde er det en forudsætning, at samarbejdets omfang udgør minimum 3 årsværk eller en omsætning på mindst 2 millioner kr. om året, jf. den foreslåede § 1, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi.

Formålet er, at et samarbejde med en væsentlig økonomi kan oprettes med et eget regnskab og derved undgå, at samarbejdets økonomi skal indgå som en del af menighedsrådets kasse og regnskab. Samarbejder, der oprettes som selvstændige juridiske enheder, vil endvidere kunne være selvstændig arbejdsgiver med de pligter, der følger heraf.

Muligheden for at oprette et økonomisk omfattende samarbejde som en selvstændig juridisk enhed vil kun gælde samarbejder mellem menighedsråd efter § 42 a og § 43 i lov om menighedsråd. Muligheden kan således ikke anvendes ved samarbejder, hvor der samarbejdes på tværs af folkekirkelige myndighedsniveauer, af hensyn til den tilsynsopgave, som provstiudvalg har med de selvstændige juridiske enheder.

Det foreslås endvidere at indsætte et 3. pkt., hvoraf det følger, at selvstændige juridiske enheder ikke kan benytte en fællesbestyrelse, jf. kapitel 8 a.

Forslaget vil indebære, at de samarbejder, der oprettes som selvstændige juridiske enheder, ikke kan benytte en fællesbestyrelse, jf. kapitel 8 a. Dette skyldes, at et samarbejde, der oprettes som en selvstændig juridisk enhed, på en række områder sidestilles med et menighedsråd og får eget regnskab, eget budget, egne ansatte m.v.

Til nr. 4

Det følger af § 43 a i lov om menighedsråd, at flere menighedsråd i ét provsti kan beslutte at etablere de i § 42 a og § 43 nævnte former for samarbejde med provstiet som ramme. Beslutning derom skal træffes på budgetsamråd, og udgifterne til samarbejdet finansieres af provstiudvalgskassen, jf. § 5, stk. 6-7, og § 17 g, stk. 4, i lov om folkekirkens økonomi.

Det foreslås i § 43 a, 1. pkt., at ændre ordet »etablere« til »oprette«. Ændringen er alene sproglig og sker for at sikre ensartet sprogbrug i loven.

Det foreslås endvidere, at henvisningen i § 43 a, 2. pkt. til »§ 5, stk. 6-7«, i lov om folkekirkens økonomi ændres til »§ 5, stk. 7 og 9«. Forslaget er en konsekvens af ændringerne i § 5 i lov om folkekirkens økonomi, jf. lovforslagets § 2, nr. 6, 7 og 8.

Til nr. 5

Det følger af § 43 b, stk. 1, i lov om menighedsråd, at de i § 43, stk. 1-5, nævnte regler om samarbejde mellem menighedsråd finder tilsvarende anvendelse på samarbejde mellem stiftsøvrighed og provstiudvalg, mellem to eller flere stiftsøvrigheder, mellem to eller flere provstiudvalg og mellem menighedsråd og en eller flere stiftsøvrigheder eller provstiudvalg.

Det foreslås at ændre i § 43 b, stk. 1, således at stiftsrådene tilføjes blandt parter, der kan samarbejde efter § 43 b, i lov om menighedsråd.

Med ændringen i stk. 1, foreslås det, at de i § 43, stk. 1-5, nævnte regler om samarbejde mellem menighedsråd finder tilsvarende anvendelse på samarbejde mellem stiftsøvrighed, stiftsråd og provstiudvalg, mellem to eller flere stiftsøvrigheder, mellem to eller flere stiftsråd, mellem to eller flere provstiudvalg og mellem menighedsråd og en eller flere stiftsøvrigheder, stiftsråd eller provstiudvalg.

Forslaget vil indebære, at stiftsrådene gives mulighed for at samarbejde med andre stiftsråd eller andre kirkelige myndigheder, som er nævnt i bestemmelsen. For at stiftsrådene kan indgå i samarbejder med menighedsråd, provstiudvalg og stiftsøvrigheder og med andre stiftsråd, skal samarbejdets formål være i overensstemmelse med de formål, som ligger inden for de formål som er oplistet i § 23 a, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi. Forslaget vil gøre det muligt at sikre større udbredelse af initiativer hvor flere stiftsråd går sammen, eller sikre større fokus lokalt, hvis stiftsrådet samarbejder med menighedsråd eller provstiudvalg.

Til nr. 6

Det følger af § 43 b, stk. 2, i lov om menighedsråd, at den i § 43, stk. 6, nævnte regel om dispensation fra dele af den kirkelige lovgivning til et menighedsråd finder tilsvarende anvendelse på et provstiudvalg eller en stiftsøvrighed, hvis det er ønskeligt af hensyn til løsningen af folkekirkelige opgaver i henholdsvis provstiet eller stiftet.

Det foreslås at ændre i § 43 b, stk. 2, således, at den i § 43, stk. 6, nævnte regel om dispensation fra dele af den kirkelige lovgivning til et menighedsråd, som tilsvarende finder anvendelse på et provstiudvalg eller en stiftsøvrighed, hvis det er ønskeligt af hensyn til løsningen af folkekirkelige opgaver i henholdsvis provstiet eller stiftet, også kommer til at gælde for stiftsråd.

Forslaget vil indebære, at muligheden for dispensation fra dele af den kirkelige lovgivning også finder anvendelse på et stiftsråd.

Til nr. 7

Kirkeministeren har efter gældende regler ikke hjemmel til at fastsætte standardmodeller for samarbejdskonstruktioner, idet alle samarbejder efter § 43 b i lov om menighedsråd i dag skal godkendes af kirkeministeren.

Det foreslås at indsætte § 43 c, hvoraf det følger, at kravet om godkendelse efter § 43 b ikke gælder, hvis der anvendes standardmodeller for samarbejdskonstruktioner, som er godkendt af kirkeministeren og offentliggjort som en standardmodel på Kirkeministeriets hjemmeside.

Forslaget vil indebære, at kirkeministeren kan fastsætte standardmodeller for samarbejdskonstruktioner på baggrund af konkret godkendte samarbejdsvedtægter, som forventes at kunne være relevante og anvendelige for andre. Såfremt Kirkeministeriet har godkendt en samarbejdsvedtægt som standardmodel, vil denne fremover kunne anvendes uden Kirkeministeriets forudgående godkendelse til tilsvarende samarbejdskonstruktioner. Når Kirkeministeriet har godkendt en samarbejdsvedtægt som standardmodel, skal dette offentliggøres på Kirkeministeriets hjemmeside.

Formålet med Kirkeministeriets offentliggørelse er at tilgodese en hurtigere og mere tilgængelig proces for parter, som måtte ønske at oprette et tilsvarende samarbejde. Herved gives der mulighed for at oprette et tilsvarende samarbejde uden godkendelse, så længe standardmodellen følges i sin helhed. Det er således ikke muligt at fravige dele af en standardmodel, uden at der i så fald vil være tale om et samarbejde efter § 43 b, som skal indsendes via tjenestevejen og godkendes af Kirkeministeriet.

Der henvises i øvrigt til punkt 3.1.3. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 8

Der er efter gældende regler ikke hjemmel til at nedsætte en fællesbestyrelse. Der foreslås indsat et nyt *kapitel 8 a* i lov om menighedsråd, med titlen "Fællesbestyrelse". Det foreslås, at der indsættes §§ 44 a-44 d som nye bestemmelser i det foreslåede kapitel, der regulerer fællesbestyrelsens nedsættelse, sammensætning, tilslutning, virke m.v.

Til § 44 a

Det foreslås at indsatte § 44 a om nedsættelse af en fællesbestyrelse.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at menighedsrådene i et provsti kan nedsætte en fællesbestyrelse.

Forslaget vil indebære, at menighedsrådene får mulighed for at nedsætte en fællesbestyrelse i de provstier, hvor der er et ønske herom.

Det foreslås i *stk. 1, 2. pkt.*, at hvis provstiet dækker flere ligningsområder, kan der nedsættes en fællesbestyrelse for hvert ligningsområde.

Forslaget vil indebære, at der kan nedsættes en fællesbestyrelse i hvert ligningsområde, hvis provstiet dækker flere ligningsområder. Der er således i nogle tilfælde flere ligningsområder inden for et provsti. Hvis der er væsentlig forskel på det økonomiske grundlag i det enkelte ligningsområde, kan det i visse tilfælde være relevant at nedsætte en fællesbestyrelse for hvert ligningsområde for sig.

Det foreslås i *stk. 1, 3. pkt.*, at hvis der i ligningsområdet er flere provstier, kan der nedsættes en fællesbestyrelse i ligningsområdet.

Forslaget vil, uanset § 44 a, *stk. 1, 1. pkt.*, indebære, at der kan nedsættes en fællesbestyrelse for menighedsrådene fra flere provstier, hvis der er flere provstier i ligningsområdet. Ofte vil samarbejder være organiseret inden for et provsti, men i særlige tilfælde vil det være relevant at organisere samarbejder, som dækker et helt ligningsområde, således at flere provstier indgår.

Det foreslås i *stk. 2*, at fællesbestyrelsen kan tildeles kompetence til at træffe beslutninger og administrere alle samarbejder inden for provsti eller ligningsområde, som anført i *stk. 1*.

Forslaget vil indebære, at fællesbestyrelsen skal varetage de opgaver, som bestyrelsen for et samarbejde ellers er tildelt. I de tilfælde hvor et samarbejde ønsker at benytte fællesbestyrelsen, træder denne i stedet for en selvstændig bestyrelse, som ellers ville være nedsat i samarbejdet. Med de i *stk. 1* anførte områder menes de geografiske områder, som er afgrænset af hhv. et provsti eller et ligningsområde.

Det foreslås i *stk. 3*, at fællesbestyrelsen skal varetage de opgaver, som er optaget i vedtægten for et samarbejde.

Forslaget vil indebære, at fællesbestyrelsen træffer beslutninger og kan tage initiativ i sager og spørgsmål vedrørende de enkelte samarbejder i henhold til de enkelte samarbejders vedtægter. For større samarbejder kan der være medarbejdere tilknyttet samarbejdet, som forelægger sager til beslutning, mens det for mindre samarbejder i højere grad vil være fællesbestyrelsen selv, som forbereder, forelægger og tager beslutning i sagerne. Fællesbestyrelsens opgaver fremgår af vedtægten for det enkelte samarbejde eller i et tillæg hertil.

Det foreslås i *stk. 4*, at fællesbestyrelsen selv fastsætter sin forretningsorden.

Forslaget vil indebære, at fællesbestyrelsen selv fastsætter sin forretningsorden. Dette skal ske under hensyntagen til lokale forhold, herunder antallet af tilsluttede samarbejder. I forretningsordenen kan der tages stilling til mødefrekvens, konstituering m.v. og til øvrige forhold som for eksempel om møderne i fællesbestyrelsen er åbne for offentligheden og om deltagelse af observatører, hvis det skønnes relevant. Herved gives der frie rammer til at tilpasse fællesbestyrelsen de særlige lokale vilkår, som kan variere i de enkelte provstier og stifter. Af hensyn til menighedsråds og folkekirkemedlemmers indsigt i arbejdet i fællesbestyrelsen bør det dog under alle omstændigheder tilstræbes, at dagsordener, referater og øvrigt materiale fra fællesbestyrelsens møder offentliggøres.

Forslaget svarer til tilsvarende bestemmelser for menighedsråd og provstiudvalg, som også selv fastsætter deres forretningsorden.

Udgifter til afholdelse af møder, for eksempel kaffe og te m.v., afholdes efter lokal aftale af de menighedsråd, som deltager i samarbejderne.

Til § 44 b

Det foreslås at indsætte § 44 b, om tilslutning til en fællesbestyrelse.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at samarbejder mellem menighedsråd eller mellem menighedsråd og provstiudvalg efter §§ 42 a, 42 b, 43 og 43 b, kan tilslutte sig fællesbestyrelsen.

Forslaget vil indebære, at alle samarbejder mellem menighedsråd eller mellem menighedsråd og provstiudvalg, der oprettes i medfør af i lov om menighedsråd, kan vælge at tilslutte sig fællesbestyrelsen. Dette gælder også samarbejder efter § 43 b, som kræver Kirkeministeriets godkendelse, så længe der er tale om et samarbejde mellem menighedsråd og provstiudvalg. Samarbejder organiseret som selvstændig juridisk enhed kan ikke tilslutte sig fællesbestyrelser.

Det foreslås i *stk. 1, 2. pkt.*, at hvis et samarbejde tilslutter sig en fællesbestyrelse, skal der ikke være en særskilt bestyrelse for samarbejdet.

Forslaget vil indebære, at et eksisterende samarbejde, der vælger at tilslutte sig fællesbestyrelsen, skal nedlægge sin eksisterende bestyrelse, og at fremtidige samarbejder, der vælger at tilslutte sig fællesbestyrelsen, ikke skal nedsætte en bestyrelse, da fællesbestyrelsen skal varetage de opgaver, som en selvstændig bestyrelse ellers ville varetage i samarbejdet.

Det foreslås i *stk. 2, 1. pkt.*, at tilslutning til fællesbestyrelsen skal fremgå af vedtægten for samarbejdet.

Forslaget vil indebære et krav om, at tilslutningen fremgår af vedtægterne for hvert enkelt samarbejde, som tilslutter sig fællesbestyrelsen. For allerede eksisterende samarbejder vil tilslutning til en fællesbestyrelse kræve en vedtægtsændring eller et tillæg til den eksisterende vedtægt. En tilslutning til fællesbestyrelsen af samarbejder med allerede godkendte vedtægter kræver ikke fornyet godkendelse af Kirkeministeriet, men alene et tillæg til den godkendte vedtægt.

Det bemærkes, at bestemmelsen ikke indebærer pligt for hverken allerede eksisterende eller fremtidige samarbejder til at tilslutte sig en fællesbestyrelse.

Det foreslås i *stk. 2, 2. pkt.*, at hvis der er oprettet flere fællesbestyrelser, jf. § 44 a, stk. 1, skal tilslutningen i overensstemmelse med et nærhedsprincip i forhold til det enkelte samarbejdes omfattede menighedsråd ske til en fællesbestyrelse ud fra følgende prioriterede rækkefølge: 1) En fællesbestyrelse, som dækker et ligningsområde i et provsti 2) En fællesbestyrelse som dækker et provsti 3) En fællesbestyrelse som dækker et ligningsområde med flere provstier.

Der tages med bestemmelsen i § 44 b, stk. 2, højde for, at der kan oprettes flere fællesbestyrelser, som et samarbejde kan tilslutte sig. Samarbejder, som ønsker tilslutning til en fællesbestyrelse, som er oprettet i henhold til den foreslåede § 44 a, vil således skulle vælge en fællesbestyrelse, som dækker et ligningsområde i et provsti, hvis alle de deltagende parter i det pågældende samarbejde er placeret inden for det pågældende ligningsområde. Hvis dette ikke er tilfældet, vælges en fællesbestyrelse, som dækker et provsti, hvis alle de deltagende parter i det pågældende samarbejde i øvrigt er placeret inden for det pågældende provsti. Og hvis dette ikke er tilfældet, vælges en fællesbestyrelse som dækker et ligningsområde med flere provstier. Hvis der ikke er oprettet en fællesbestyrelse for det pågældende ligningsområde med flere provstier, er det ikke muligt for det pågældende samarbejde at tilslutte sig en fællesbestyrelse. Adgangen til at tilslutte sig en fællesbestyrelse indebærer således ikke i sig selv, at et samarbejde kan forlange, at der etableres en fællesbestyrelse.

Det vil således ikke være valgfrit for menighedsrådene i samarbejdet, hvilken fællesbestyrelse som samarbejdet skal underlægges. Dette sker bl.a. for at sikre, at de samarbejdende menighedsråd ikke vælger

fællesbestyrelse efter hvor man forventer at få de mest fordelagtige beslutninger. Hvis menighedsrådene i samarbejdet ikke er tilfredse med de beslutninger, som fællesbestyrelsen træffer, vil der fortsat være mulighed for, at menighedsrådene nedsætter en bestyrelse for det enkelte samarbejde i stedet.

Den folkekirkelige provstiinddeling gør, at det ikke alle steder vil være muligt at oprette fællesbestyrelser på alle niveauer. Mange steder vil der være sammenfald mellem provsti og ligningsområde, hvorfor der kun vil kunne oprettes én fællesbestyrelse, som samarbejderne kan tilknyttes.

Det foreslås i *stk. 3, 1. pkt.*, at det skal fremgå af vedtægten for samarbejdet, at samarbejdet til enhver tid kan udtræde af fællesbestyrelsen.

Forslaget vil indebære, at parterne i et tilsluttet samarbejde til enhver tid kan beslutte at udtræde af fællesbestyrelsen, og understreger dermed, at tilslutningen til fællesbestyrelsen er frivillig for det enkelte samarbejde. Forslaget fastlægger, at dette skal fremgå af vedtægten for det enkelte samarbejde.

Det foreslås i *stk. 3, 2. pkt.*, at en beslutning herom skal træffes af de samarbejdende parter og meddeles fællesbestyrelsen.

Forslaget vil indebære, at beslutning om at lade et konkret samarbejde udtræde af fællesbestyrelsen skal træffes af parterne i det pågældende samarbejde, og at det er parternes ansvar at meddele dette til fællesbestyrelsen. Det er op til de samarbejdende parter at træffe beslutning om udtræden fra fællesbestyrelsens administration i så god tid, at overdragelse af opgaver m.v. fra fællesbestyrelsen til den nye bestyrelse, jf. den foreslåede § 44 b, *stk. 4*, kan ske forsvarligt. Det vil for nogle samarbejder være muligt at lade overdragelsen ske med dags varsel, mens der for andre samarbejder kan være behov for en længere overgangsperiode.

Det foreslås i *stk. 4*, at såfremt et samarbejde udtræder af fællesbestyrelsen, jf. *stk. 3*, skal der nedsættes en selvstændig bestyrelse for det pågældende samarbejde, som skal fremgå af en revideret vedtægt for samarbejdet.

Forslaget vil indebære, at et samarbejde, der udtræder af fællesbestyrelsen, har pligt til at nedsætte en selvstændig bestyrelse i stedet. Dette skal fremgå af en vedtægtsændring eller et tillæg til vedtægten, hvilket svarer til, hvad der gælder for alle andre ændringer i et samarbejde, som ligeledes vil kræve en justering af vedtægterne. Vedtægterne skal være opdateret på det tidspunkt, hvor opgaver fra fællesbestyrelsen overgår til den nye selvstændige bestyrelse.

Til § 44 c

Det foreslås at indsætte § 44 c om valg til fællesbestyrelsen.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at provstiudvalget skal sikre, at der afholdes valg til fællesbestyrelsen.

Forslaget vil indebære, at ansvaret for at sikre, at der afholdes valg til fællesbestyrelsen, placeres hos provstiudvalget.

Det foreslås i *stk. 1, 2. pkt.*, at valget afholdes i forbindelse med et budgetsamråd, jf. § 5, *stk. 8, 1. pkt.*, i lov om folkekirkens økonomi.

Forslaget vil indebære, at valget afholdes i forbindelse med et budgetsamråd, og at der således ikke skal indkaldes til et selvstændigt møde, hvor der skal afholdes valg. Der kan indkaldes til et budgetsamrådsmøde, hvis man ønsker at afholde valg til fællesbestyrelsen, og der ikke er planlagt møder i budsamrådet.

Det foreslås i *stk. 2, 1. pkt.*, at hvis der er nedsat en fællesbestyrelse, der dækker flere provstier inden for et ligningsområde, skal budgetudvalgets forretningsførende provst sikre, at der afholdes valg til fællesbestyrelsen.

Forslaget vil indebære, at i de tilfælde, hvor der er flere provstier inden for et ligningsområde, der har nedsat en fællesbestyrelse inden for ligningsområdet, placeres ansvaret for at sikre, at der afholdes valg til fællesbestyrelsen, hos den forretningsførende provst i budgetudvalget.

Det foreslås i stk. 2, 2. pkt., at valget afholdes i forbindelse med et budgetudvalgsmøde jf. § 5, stk. 8, 2. pkt., i lov om folkekirkeens økonomi.

Forslaget vil indebære, at valget afholdes i forbindelse med et budgetudvalgsmøde, og at der således ikke skal indkaldes til et selvstændigt møde, hvor der skal afholdes valg. Der kan indkaldes til et budgetudvalgsmøde, hvis man ønsker at afholde valg til fællesbestyrelsen, og der ikke er planlagt møder i budgetudvalget.

Det foreslås i stk. 3, 1. pkt., at valg til fællesbestyrelsen sker ved simpelt flertal blandt de fremmødte til de i stk. 1 og 2 nævnte møder.

Forslaget vil indebære, at det er de fremmødte mødedeltagere, der vælger fællesbestyrelsen. Dette sker ved simpelt flertal blandt de fremmødte på mødet. Det enkelte budgetsamråd eller budgetudvalg fastsætter selv proceduren for valg til en fællesbestyrelse, idet der er tale om et lokalt anliggende. Formålet er at sikre en smidig procedure for valg til en fællesbestyrelse. For at sikre gennemsigtighed og åbenhed om proceduren bør denne fremgå af fællesbestyrelsens forretningsorden.

Det foreslås i stk. 3, 2. pkt., at repræsentanterne på budgetsamrådet eller budgetudvalgsmødet hver har én stemme.

Forslaget vil indebære, at deltagerne ikke er bundet af et mandat fra de menighedsråd, de i øvrigt repræsenterer på budgetsamrådet eller budgetudvalgsmødet.

Menighedsrådene har pligt til at lade sig repræsentere på budgetsamrådet ligesom provstiet skal være repræsenteret på budgetudvalgsmøder. Hvis et menighedsråd, uanset årsag, ikke er repræsenteret på budgetsamrådet er det ikke muligt at stemme ved fuldmagt. Det svarer til de gældende regler ved provstiudvalgsmedlemmers fravær på budgetudvalgsmøder, hvor der heller ikke kan stemmes ved fuldmagt.

Til § 44 d

Det foreslås at indsætte § 44 d om fællesbestyrelsens sammensætning.

Det foreslås i stk. 1, at fællesbestyrelsen skal bestå af mindst 5 medlemmer, som er valgbare til et menighedsråd og ikke undtaget fra valgbarehed i nogen menighedsråd i det område, som fællesbestyrelsen dækker, jf. § 3 i lov om valg til menighedsråd, eller som er født medlem af et menighedsråd i samme område, jf. § 2 i lov om menighedsråd.

Forslaget vil indebære, at muligheden for at være medlem af en fællesbestyrelse tager udgangspunkt i de samme regler, som gælder for valgbarehed og medlemskab af de menighedsråd, som indgår i samarbejder, der kan administreres af fællesbestyrelsen.

Præster ansat i folkekirken er ikke valgbare til menighedsråd, jf. § 3, stk. 2, i lov om valg til menighedsråd, men sognepræster og præster, hvis ansættelse i pastoratet har en varighed af et år eller mere, er fødte medlemmer af et menighedsråd, jf. § 2, stk. 1, i lov om menighedsråd, og vil med forslaget således kunne indgå i en fællesbestyrelse for samarbejder, hvori det pågældende menighedsråd indgår.

Kirkefunktionærer, der ikke er valgbare til menighedsrådet i den menighedsrådsreds, hvor de har tjenestested efter reglerne i lov om valg til menighedsråd, vil således heller ikke kunne indgå i en fællesbestyrelse for samarbejder, hvori det pågældende menighedsråd indgår.

Selv om medarbejderen ikke bor i et sogn som det ansættende menighedsråd administrerer, er det ikke muligt at vælges til fællesbestyrelsen, da man ikke må være ansat ved nogen af de menighedsråd, som indgår i fællesbestyrelsens dækningsområde.

I lov om menighedsråd reguleres det, at andre præster end de ovenfor nævnte, der er ansat i pastoratet, og præster, som uden at være ansat i pastoratet yder bistand ved pastoratets betjening, har ret til at deltage uden stemmeret i menighedsrådets møder, jf. § 2, stk. 2, i lov om menighedsråd. Tilsvarende har en repræsentant for de kirkefunktionærer, der er ansat eller konstitueret i den eller de menighedsrådsredse, menighedsrådet omfatter, ret til at deltage uden stemmeret i menighedsrådets møder, jf. § 3 i lov om

menighedsråd. I forbindelse med valg til en fællesbestyrelse, jf. den foreslåede § 44 c, kan det på den baggrund efter omstændighederne besluttes at give en repræsentant for disse to grupper observatørstatus i fællesbestyrelsen.

Det bør under alle omstændigheder tilstræbes at dagsordener, referater og øvrige materiale fra fællesbestyrelsens møder offentliggøres. Hermed sikres hensynet til både menighedsråds og folkekirkemedlemmers indsigt i arbejdet i fællesbestyrelsen.

Det foreslås i *stk. 2*, at flertallet i fællesbestyrelsen skal være læge medlemmer.

Forslaget vil indebære, at fællesbestyrelsen ikke består af et flertal af gejstlige medlemmer for at sikre den demokratiske legitimitet. Gejstligheden er en fællesbetegnelse for præstestanden, og læge medlemmer er således ikke præster, provster eller biskopper.

Det vil ikke være et krav, at fællesbestyrelsen rummer medlemmer fra alle de tilsluttede samarbejder eller alle omfattede menighedsråd, hvilket giver større fleksibilitet i forhold til sammensætning og størrelse af den enkelte fællesbestyrelse, herunder i lyset af de lokale forhold.

Det foreslås i *stk. 3*, at fællesbestyrelsens medlemmer vælges for to år og således, at halvdelen af fællesbestyrelsens medlemmer er på valg hvert år.

Forslaget vil indebære en fleksibel proces i forhold til valgene, idet et valg til fællesbestyrelsen kan holdes på et hvilket som helst tidspunkt, så længe perioden på to år overholdes. Der sikres endvidere kontinuitet i fællesbestyrelsen ved, at halvdelen af fællesbestyrelsens medlemmer er på valg hvert år. Ved det første valg sikres dette ved, at halvdelen af medlemmerne kun vælges for et år, mens den anden halvdel vælges for to år.

Såfremt fællesbestyrelsen består af et ulige antal medlemmer, skal det antal medlemmer, der ved det første valg vælges for ét år, rundes op til næste hele, mens det antal, der ved første valg vælges for to år, rundes ned. Det vil for en fællesbestyrelse på f.eks. 5 medlemmer betyde, at der til første valg til fællesbestyrelsen vælges 3 medlemmer for ét år og 2 medlemmer for to år.

Det vil ikke være en forudsætning for at være medlem af en fællesbestyrelse, at man samtidig er medlem af et menighedsråd. Medlemskab af en fællesbestyrelse bortfalder derfor ikke, hvis et bestyrelsesmedlem inden for den udpegede periode enten bliver eller ophører med at være medlem af et menighedsråd, medmindre ophør af medlemskab af et menighedsråd skyldes, at vedkommende ikke længere er valgbar til et menighedsråd inden for fællesbestyrelsens område.

Til § 2

Til nr. 1

Det fremgår af § 1 i lov om folkekirkens økonomi, at der ved hvert menighedsråd oprettes en kirkekasse, der bestyres af menighedsrådet.

Det foreslås, at der i § 1 indsættes et nyt *stk. 2* til bestemmelsen, hvoraf det følger, at et samarbejde mellem flere menighedsråd efter §§ 42 a og 43 i lov om menighedsråd kan oprettes som en selvstændig juridisk enhed med eget regnskab, såfremt samarbejdets omfang udgør 1) minimum 3 årsværk eller 2) en omsætning på mindst 2 millioner kr. om året.

Forslaget vil indebære, at der gives mulighed for, at samarbejder mellem menighedsråd oprettes som selvstændige juridiske enheder med eget regnskab, eget cvr-nummer og mulighed for at ansætte medarbejdere. Muligheden for at oprette samarbejder mellem menighedsråd som en selvstændig juridisk enhed med eget regnskab skal ses som en undtagelse til *stk. 1*, hvorefter det kun er muligt ved hvert menighedsråd at oprette én kirkekasse, der bestyres af menighedsrådet.

Forslaget skal ses i sammenhæng med de foreslåede ændringer i § 42 a, *stk. 1*, og § 43, *stk. 1*, jf. lovforslagets § 1, nr. 1 og nr. 3, hvor der indføres mulighed for, at samarbejder mellem menighedsråd kan

oprettes som en selvstændig juridisk enhed, såfremt kriterierne, som er fastsat i den foreslåede § 1, stk. 2, er opfyldt.

Forslaget vil indebære, at samarbejder, der minimum har et omfang, som udgør 3 årsværk eller en omsætning på 2 millioner kr. om året, kan oprettes som selvstændige juridiske enheder. Den fastsatte mindstestørrelse skal sikre, at administrative udgifter til oprettelse og drift af nye juridiske enheder står i et rimeligt forhold til samarbejdets økonomiske omfang. Hensigten er endvidere at sikre, at udgangspunktet i § 1, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi ikke fraviges, medmindre der er tale om et så økonomisk omfattende samarbejde, at det lokalt vurderes hensigtsmæssigt at adskille det fra det enkelte menighedsråds kirkekasse. Minimumsgrænsen for, hvornår et samarbejde kan oprettes som en selvstændig juridisk enhed, er fastsat ud fra erfaringerne fra forsøgsordningerne under lov om forsøg i folkekirken.

Det foreslås endvidere, at der indsættes et nyt *stk. 3*, hvoraf det følger, at *stk. 2* finder tilsvarende anvendelse for en kirkegård, som bestyres efter § 1, stk. 4, eller § 3 i lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m.

Forslaget vil medføre, at en kirkegård, der ejes af flere kirker i fællesskab, på samme vilkår som samarbejder efter den foreslåede § 1, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi kan oprettes som selvstændig juridisk enhed. En kirkegård i fælles ejerskab mellem flere menighedsråd vil oftest have en stor økonomi, som i givet fald vil kunne holdes adskilt fra menighedsrådenes regnskaber.

Med forslaget til et nyt *stk. 2* og *3* gives der en mulighed, som de samarbejdende parter kan vælge at benytte sig af for at lette adskillelsen fra menighedsrådenes egne kasser og herved sikre gennemsigtighed. Der er således ikke tale om en obligatorisk ordning.

Der henvises i øvrigt til punkt 3.3.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det følger af § 4, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi, at provstiudvalget fastsætter foreløbige driftsrammer for kirkekasserne i provstiet og meddeler disse til menighedsrådene. Provstiudvalget kan ved den foreløbige rammefastsættelse reservere et beløb til prioritering i forbindelse med fastlæggelse af de endelige driftsrammer og anlægsbevillinger.

Det følger videre af § 4, stk. 2, at menighedsrådene på baggrund af de foreløbige driftsrammer udarbejder budgetbidrag vedrørende driftsrammen samt eventuelle ønsker om yderligere driftsudgifter og anlægsbevillinger. Budgetbidraget skal indeholde angivelse af de stillinger, som budgettet omfatter.

Videre følger det af § 4, stk. 3, i lov om folkekirkens økonomi, at hvor der er flere menighedsråd i et pastorat, udarbejdes budgetbidraget og eventuelle ønsker om yderligere driftsudgifter og bevillinger til anlæg for præsteembedets faste ejendomme på et fællesmøde mellem menighedsrådene. Menighedsrådene indhenter til brug for fællesmødet en udtalelse fra præstegårdsudvalget. På fællesmødet træffes beslutning om budgetbidraget for præsteembedets faste ejendomme ved stemmeflertal.

I § 4, stk. 4, i lov om folkekirkens økonomi er det fastsat, at budgetbidrag m.v. som nævnt i *stk. 2* og *3* indsendes til provstiudvalget inden en af provstiudvalget fastsat frist.

Det foreslås at ophæve § 4. Forslaget er begrundet i, at bestemmelserne om provstiudvalgets ansvar i budgetprocessen samles og opdateres i den foreslåede § 7, og at menighedsrådenes ansvar i budgetprocessen samles og opdateres i den foreslåede § 7 a, jf. lovforslagets § 2, nr. 10 og 11. Formålet er endvidere med hjemmel i bemyndigelsesbestemmelserne at fastsætte nærmere regler om budgetprocessen, herunder at gøre budgetprocessen mere fleksibel for at kunne tilpasses lokale forhold og ønsker.

Forslaget vil indebære, at der ikke længere vil være lovkrav om, at budgetprocessen skal omfatte foreløbige rammeudmeldinger fra provstiudvalget samt indsendelse af budgetbidrag og -ønsker fra menighedsrådene inden for en af provstiudvalget fastsat frist.

Reglerne herom vil i stedet blive fastsat med hjemmel i bemyndigelsesbestemmelserne i de foreslåede §§ 7 og 7 a. Hensigten er bl.a. at muliggøre større fleksibilitet i budgetprocessen, da kun de helt centrale frister og procestrin forventes at blive fastholdt som obligatoriske for alle. Bemyndigelsesbestemmelserne vil dog også blive anvendt til at fastlægge mere detaljerede frister i form af en standard budgetproces, som menighedsråd og selvstændige juridiske enheder skal benytte, hvis ikke provstiudvalget, efter høring af menighedsrådene, har fastsat en lokalt tilpasset proces.

Til nr. 3

Det følger af § 5, stk. 4, i lov om folkekirkens økonomi, at menighedsrådene på det første budgetsamrådsmøde efter nyvalg til menighedsråd kan beslutte at flytte kompetence fra provstiudvalget til budgetsamrådet. Beslutningen er bindende for menighedsrådenes funktionsperiode. Provstiudvalgets og budgetsamrådets kompetencer fastlægges i en vedtægt. Budgetsamrådet kan overtage provstiudvalgets kompetence til at fastsætte de overordnede målsætninger for udgifter og ligning set i et flerårigt perspektiv, jf. § 6, stk. 2, fastsætte de i § 7, stk. 1-2, nævnte rammer og bevillinger, og fastsætte det i § 7 a, stk. 1-2, nævnte ligningsbeløb til kommunens kirkekasser, medmindre dette fastsættes af et budgetudvalg, jf. § 17 c. Ved det besluttende budgetsamråds fastsættelse af ligningsbeløbet finder § 7, stk. 5, 2. pkt., tilsvarende anvendelse.

Det foreslås at ændre § 5, stk. 4, nr. 2, således at henvisningen til »§ 7, stk. 1-2« ændres til »§ 7, stk. 1«.

Forslaget er en tilpasning som følge af de foreslåede ændringer i § 7 i lov om folkekirkens økonomi, jf. lovforslagets § 2, nr. 10.

Til nr. 4

Det følger af § 5, stk. 4, i lov om folkekirkens økonomi, at menighedsrådene på det første budgetsamrådsmøde efter nyvalg til menighedsråd kan beslutte at flytte kompetence fra provstiudvalget til budgetsamrådet. Beslutningen er bindende for menighedsrådenes funktionsperiode. Provstiudvalgets og budgetsamrådets kompetencer fastlægges i en vedtægt. Budgetsamrådet kan overtage provstiudvalgets kompetence til at fastsætte de overordnede målsætninger for udgifter og ligning set i et flerårigt perspektiv, jf. § 6, stk. 2, fastsætte de i § 7, stk. 1-2, nævnte rammer og bevillinger, og fastsætte det i § 7 a, stk. 1-2, nævnte ligningsbeløb til kommunens kirkekasser, medmindre dette fastsættes af et budgetudvalg, jf. § 17 c. Ved det besluttende budgetsamråds fastsættelse af ligningsbeløbet finder § 7, stk. 5, 2. pkt., tilsvarende anvendelse.

Det foreslås at ændre § 5, stk. 4, nr. 3, således at henvisningen til »§ 7 a, stk. 1-2« ændres til »§ 7, stk. 2« og »§ 7, stk. 5, 2. pkt.« ændres til »§ 7, stk. 6, 2. pkt.« og » til kommunens kirkekasser« udgår.

Forslaget er en tilpasning som følge af de foreslåede ændringer i § 7 og § 7 a i lov om folkekirkens økonomi, jf. lovforslagets § 2, nr. 10 og 11.

Til nr. 5

Det følger af § 5, stk. 4, i lov om folkekirkens økonomi, at menighedsrådene på det første budgetsamrådsmøde efter nyvalg til menighedsråd kan beslutte at flytte kompetence fra provstiudvalget til budgetsamrådet. Beslutningen er bindende for menighedsrådenes funktionsperiode. Provstiudvalgets og budgetsamrådets kompetencer fastlægges i en vedtægt. Budgetsamrådet kan overtage provstiudvalgets kompetence til at fastsætte de overordnede målsætninger for udgifter og ligning set i et flerårigt perspektiv, jf. § 6, stk. 2, fastsætte de i § 7, stk. 1-2, nævnte rammer og bevillinger og fastsætte det i § 7 a, stk. 1-2, nævnte ligningsbeløb til kommunens kirkekasser, medmindre dette fastsættes af et budgetudvalg, jf. § 17 c. Ved det besluttende budgetsamråds fastsættelse af ligningsbeløbet finder § 7, stk. 5, 2. pkt., tilsvarende anvendelse.

Det foreslås at ændre § 5, stk. 4, ved at indsætte et nyt nr. 4 om at fastsætte størrelse og udmøntning af reserven, jf. § 7, stk. 3 og 4.

Forslaget vil indebære en udvidelse af de områder, hvor budgetsamrådet kan overtage provstiudvalgets kompetence.

Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 2, nr. 10, hvorefter provstiets reserve ikke længere er begrænset til at udgøre højst 5 procent af ligningsbeløbet, men fastsættes af provstiudvalget. Med forslaget kan fastsættelsen af størrelse og udmøntning fastsættes af budgetsamrådet, hvis menighedsrådene på det første budgetsamrådsmøde efter nyvalg til menighedsråd beslutter at flytte kompetencen fra provstiudvalget til budgetsamrådet.

Der henvises i øvrigt til punkt 3.5.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Det følger af § 5, stk. 4, i lov om folkekirkens økonomi, at budgetsamrådet kan beslutte at overtage provstiudvalgets kompetence til at fastsætte de overordnede målsætninger for udgifter og ligning set i et flerårigt perspektiv, det samlede ligningsbeløb til kommunens kirkekasser samt fordeling af ligningsbeløbet mellem kommunens kirkekasser.

Det følger endvidere af § 5, stk. 5, i lov om folkekirkens økonomi, at budgetsamrådet kan beslutte, at personalenormeringen fastlægges af provstiudvalget og i så fald fastlægge retningslinjer for personalenormering. Beslutningen træffes på det første budgetsamrådsmøde efter nyvalg til menighedsråd og er bindende for menighedsrådenes funktionsperiode.

Det følger videre af § 5, stk. 6, i lov om folkekirkens økonomi, at budgetsamrådet kan beslutte at iværksætte samarbejde efter § 43 a, stk. 1, i lov om menighedsråd.

Det foreslås, at der i bestemmelsen, indsættes som nyt *stk. 6*, hvorefter budgetsamrådet hvert år som en del af budgetprocessen kan beslutte, om der skal fastsættes en reserve, der overstiger 5 % af ligningsbeløbet, jf. § 7, stk. 3.

Herved foreslås det, at det er budgetsamrådet, der beslutter, om der i forbindelse med budgetprocessen skal fastsættes en reserve i provstiudvalgskassen, som kan anvendes i løbet af budgetåret. Forslaget vil indebære, at budgetsamrådet årligt beslutter, om der skal fastsættes en reserve for det kommende budgetår, og herved sikres det, at menighedsrådene i budgetsamrådet løbende kan evaluere, om reserven tjener det ønskede formål. Hvis budgetsamrådet beslutter, at der skal fastsættes en reserve, der overstiger 5 % af ligningsbeløbet, fastsætter provstiudvalget reservens præcise størrelse, jf. lovforslagets § 2, nr. 10.

Der henvises i øvrigt til punkt 3.7.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Det følger af § 5, stk. 4, i lov om folkekirkens økonomi, at budgetsamrådet kan beslutte at overtage provstiudvalgets kompetence til at fastsætte de overordnede målsætninger for udgifter og ligning set i et flerårigt perspektiv, det samlede ligningsbeløb til kommunens kirkekasser samt fordeling af ligningsbeløbet mellem kommunens kirkekasser.

Det følger endvidere af § 5, stk. 5, i lov om folkekirkens økonomi, at budgetsamrådet kan beslutte, at personalenormeringen fastlægges af provstiudvalget og i så fald fastlægge retningslinjer for personalenormering. Beslutningen træffes på det første budgetsamrådsmøde efter nyvalg til menighedsråd og er bindende for menighedsrådenes funktionsperiode.

Det følger videre af § 5, stk. 6, i lov om folkekirkens økonomi, at budgetsamrådet kan beslutte at iværksætte samarbejde efter § 43 a, stk. 1, i lov om menighedsråd.

Det foreslås, at der i bestemmelsen indsættes et nyt *stk. 8*, hvorefter budgetsamrådet på menighedsrådenes foranledning nedsætter en fællesbestyrelse til administration af samarbejder, jf. § 44 c i lov om menighedsråd. Er der nedsat et budgetudvalg, jf. § 17 c, stk. 1, træffes beslutningen i budgetudvalget.

Forslaget vil indebære, at budgetsamrådet, når menighedsrådene har truffet beslutning om, at et sam-

arbejde skal administreres af en fællesbestyrelse, nedsætter fællesbestyrelsen. Forholdet gør sig gældende, hvis en fællesbestyrelse ønskes nedsat til administration af samarbejder indenfor provstiet eller et ligningsområde indenfor provstiet. Hvis der ønskes nedsat en fællesbestyrelse til administration af samarbejder på tværs af flere provstier i et ligningsområde, skal beslutningen om nedsættelse af et sådant træffes af budgetudvalget.

Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 8, hvorefter budgetsamrådet kan nedsætte en fællesbestyrelse.

Til nr. 8

Det følger af § 5, stk. 7, i lov om folkekirkens økonomi, at når der på budgetsamrådet træffes beslutning om en ændret kompetencefordeling, jf. stk. 4-5, eller om etablering af samarbejde, jf. stk. 6, vægtes det enkelte menighedsråds stemme i forhold til antal af valgte medlemmer i det enkelte råd, og beslutningen træffes ved kvalificeret flertal på 2/3. Et samarbejde med provstiet som ramme, jf. stk. 6, ophører, hvis der på et efterfølgende budgetsamråd ikke er et kvalificeret flertal som nævnt i 1. pkt. for at fortsætte samarbejdet. Ved øvrige beslutninger vægtes stemmerne også som nævnt i 1. pkt., og beslutninger træffes ved stemmeflertal.

Det foreslås at ændre § 5, stk. 7, som bliver stk. 9, således at henvisningen til »stk. 6« to steder i bestemmelsen ændres til »stk. 7«.

Den foreslåede ændring skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 2, nr. 6, hvor der tilføjes et nyt stk. 6, i § 5 i lov om folkekirkens økonomi. Bestemmelsens gældende stk. 6 bliver herefter til stk. 7, hvorefter henvisningerne hertil justeres.

Til nr. 9

Det følger af § 6, stk. 1, 1. pkt., i lov om folkekirkens økonomi, at på budgetsamrådet belyses de økonomiske forhold i provstiet, ligesom målsætninger for udgifter og ligning set i et flerårigt perspektiv skal drøftes.

Videre følger det af § 6, stk. 1, 2. pkt., i lov om folkekirkens økonomi, at menighedsrådenes ønsker om nye større udgiftskrævende opgaver skal drøftes.

Endelig følger det af § 6, stk. 1, 3. pkt., i lov om folkekirkens økonomi, at den i 2. pkt. nævnte drøftelse skal ske med udgangspunkt i de fremsendte budgetbidrag, jf. § 4, stk. 2-3.

Det foreslås, at ophæve § 6, stk. 1, 3. pkt.

Forslaget vil indebære, at der ikke længere fastsættes bestemmelser for, hvordan menighedsrådenes ønsker om nye større udgiftskrævende opgaver drøftes på budgetsamrådet, herunder med henvisning til de fremsendte budgetbidrag, jf. § 4, stk. 2-3, i lov om folkekirkens økonomi.

Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 2, nr. 2, hvor bestemmelsen om menighedsrådenes fremsendelse af foreløbige budgetbidrag i § 4 foreslås ophævet. Kirkeministeren bemyndiges i stedet med forslaget til § 7, stk. 6, i lov om folkekirkens økonomi til at fastsætte de nærmere regler om udmelding af driftsramme, anlægsbevillinger, projektbevillinger og med forslaget til § 7 a, stk. 5, til at fastsætte nærmere regler om budgetternes fastsættelse, herunder opbygning, udarbejdelse, indsendelse til provstiudvalget, og offentliggørelse, samt tilsyn og forhold vedrørende præsteembedets faste ejendomme, jf. lovforslagets § 2, nr. 10 og 11.

Til nr. 10

Det følger af § 7, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi, at efter budgetsamrådet fastsætter provstiudvalget rammebevilling for kirkekassens driftsudgifter og bevilling for kirkekassens anlægsudgifter.

Det følger af § 7, stk. 2, at provstiudvalget fastsætter rammebevillingen for driftsudgifter og bevilling til anlægsudgifter for præsteembedets faste ejendomme, hvor der er flere menighedsråd.

Det følger af § 7, stk. 3, at menighedsrådet fastsætter budgettet for det kommende regnskabsår inden for den af provstiudvalget fastsatte rammebevilling og bevilling til anlægsudgifter og, jf. stk. 1 og 2.

Det følger af § 7, stk. 4, at menighedsrådene fastsætter budgettet inden for den rammebevilling og bevilling til anlægsudgifter for præsteembedets faste ejendomme, som provstiudvalget har fastsat, jf. stk. 2. Menighedsrådene indhenter til brug for fællesmødet en udtalelse fra præstegårdsudvalget. På fællesmødet træffes beslutning om budgetbidraget for præsteembedets faste ejendomme ved stemmeflertal.

Det følger af § 7, stk. 5, at kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler om proceduren for fastsættelse af rammer som nævnt i stk. 1 og 2 og om fastsættelse og indsendelse til provstiudvalget af budgetter for kirkekasserne. Kirkeministeren kan ikke fastsætte regler om størrelsen af kirkekassernes udgifter eller om kirkeskattens størrelse.

Det følger endvidere af § 7 a, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi, at ligningsbeløbet til kommunens kirkekasser fastsættes af provstiudvalget, jf. dog § 5, stk. 4, og §§ 17 c-17 d.

Det følger af § 7 a, stk. 2, at provstiudvalget ved ligningsbeløbets fastsættelse har adgang til at afsætte midler til en reserve på op til 5 % af ligningsbeløbet. Ved forbrug af reserven har provstiudvalget det følgende år mulighed for at forhøje ligningen med henblik på reservens reetablering. Reserven kan anvendes til dækning af uforudsete udgifter i ligningsområdet. Provstiudvalget kan af reserven yde et likviditetslån med en løbetid på maksimalt 12 måneder. Provstiudvalget fastsætter betingelserne for likviditetslånet.

Det følger endelig af § 18, stk. 1, 1. pkt., i lov om folkekirkens økonomi, at ligningsbeløbet til kirkekasserne og provstiudvalgskasserne samt landskirkeskat pålignes folkekirkens medlemmer under ét efter samme regler, hvorefter kommunal indkomstskat svares til vedkommende kommune, dog at den kirkelige ligningsprocent fastsættes med 2 decimaler.

Det foreslås at nyaffatte § 7 med henblik på at samle og opdatere bestemmelserne om provstiudvalgets ansvar i budgetprocessen for at fastsætte rammer og bevillinger for de lokale kasser samt for på den baggrund at fastsætte det ligningsbeløb, som skal opkræves hertil af kommunen. Nyaffatningen skal ses i sammenhæng med ophævelsen af § 4, jf. lovforslagets § 2, nr. 2, og nyaffatningen af § 7 a, jf. lovforslagets § 2, nr. 11.

Den foreslåede bestemmelse viderefører grundlæggende provstiudvalgets ansvar for at fastsætte rammer og bevillinger for kirkekassen og for præsteembedets faste ejendomme, hvor der er flere menighedsråd, samt for at fastsætte ligningsbeløbet for kommunens kirkekasser.

Bestemmelsen tager dog som noget nyt højde for tilfælde, hvor provstiudvalget også skal fastsætte rammer, bevilling og ligningsbeløb for selvstændige juridiske enheder, jf. lovforslagets § 2, nr. 1. Herudover indføres der desuden som noget nyt mulighed for at fastsætte projektbevillinger i tillæg til driftsramme og anlægsbevillinger.

Det foreslås i *stk. 1*, at provstiudvalget efter budgetsamrådet fastsætter driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger for kirkekasser, jf. § 1, stk. 1, selvstændige juridiske enheder, jf. § 1, stk. 2 og 3, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger til provstiudvalget, og præsteembedernes faste ejendomme, hvor flere menighedsråd er fælles om de faste ejendomme.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 1*, at provstiudvalget fastsætter driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger for kirkekasser, jf. § 1, stk. 1.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 2*, at provstiudvalget fastsætter driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger for selvstændige juridiske enheder, jf. den foreslåede § 1, stk. 2 og 3, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger til provstiudvalget.

Endelig foreslås det i *stk. 1, nr. 3*, at provstiudvalget fastsætter driftsrammer, anlægsbevillinger og

projektbevillinger for præsteembedernes faste ejendomme, hvor flere menighedsråd er fælles om de faste ejendomme.

Forslaget vil indebære, at provstiudvalget som led i den årlige budgetproces stadig fastsætter rammebevilling for driftsudgifter og bevilling til anlægsudgifter for kirkekassen samt for præsteembedets faste ejendomme, hvor der er flere menighedsråd, idet der foretages en sproglig forenkling ved betegnelserne ”driftsramme” og ”anlægsbevilling”.

Med forslaget indføres endvidere som noget nyt mulighed for, at provstiudvalget kan fastsætte projektbevillinger i tillæg til driftsramme og anlægsbevillinger.

Projektbevillinger kan anvendes til afgrænsede projekter f.eks. anskaffelse af nye maskiner eller materielindkøb, som ikke indgår i et anlægsprojekt, vedligeholdelsesarbejder, som ikke kan kategoriseres som et anlægsprojekt, eller særlige arrangementer eller projekter som kirkejubilæer m.v. Med projektbevillinger bliver det muligt at skabe overblik over de klart definerede og tidsbegrænsede driftsprojekter, da projekterne kan have stor betydning for økonomien i kassen.

Ved oprettelse som projektbevilling sikres det, at den del af bevillingen som er afsat til konkrete projekter holdes adskilt fra den øvrige drift. Der skal aflægges et særskilt regnskab for projektet ved projektets afslutning.

Forslaget vil herudover indebære, at provstiudvalget som led i den årlige budgetproces også fastsætter driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger for selvstændige juridiske enheder, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger til provstiudvalget.

Forslaget tager således højde for tilfælde, hvor provstiudvalget også skal fastsætte rammer, bevilling og ligningsbeløb for selvstændige juridiske enheder, jf. lovforslagets § 2, nr. 1. Som udgangspunkt vil driftsramme, anlægsbevillinger og projektbevillinger for en selvstændig juridisk enhed skulle fastsættes af de deltagende menighedsråd i henhold til samarbejdsvedtægten, jf. §§ 42 a, stk. 2, og 43, stk. 2, i lov om menighedsråd. De deltagende menighedsråd finansierer i så fald den selvstændige juridiske enhed ud af de rammer og bevillinger, som provstiudvalget har fastsat for de pågældende kirkekasser, jf. den foreslåede bestemmelses nr. 1. De deltagende menighedsråd har dog mulighed for at beslutte at flytte kompetencen til at fastsætte driftsramme, anlægsbevillinger og projektbevillinger for en selvstændig juridisk enhed til provstiudvalget. Fastsættelsen sker i så fald med hjemmel i den foreslåede bestemmelses nr. 2.

Det foreslås i *stk. 2*, at provstiudvalget på baggrund af *stk. 1* fastsætter det ligningsbeløb, som skal opkræves af kommunen, jf. dog § 5, stk. 4, og §§ 17 c-17 d.

Forslaget vil indebære, at provstiudvalget som led i den årlige budgetproces stadig fastsætter ligningsbeløbet til kommunens kirkekasser, idet det tydeliggøres, at det samlede ligningsbeløb som hidtil også skal tage højde for rammer og bevillinger til præsteembedernes faste ejendomme, hvor flere menighedsråd er fælles om de faste ejendomme.

Forslaget vil endvidere indebære, at provstiudvalget ved fastsættelsen af det samlede ligningsbeløb også skal tage højde for driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger til selvstændige juridiske enheder, jf. lovforslagets § 2, nr. 1, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger til provstiudvalget.

Forslaget vil endelig indebære, at de gældende undtagelser til, hvornår ligningsbeløbet fastsættes af provstiudvalget, fastholdes uændrede. Det gælder således for det første fortsat, at menighedsrådene på det første budgetsamrådsmøde efter nyvalg kan beslutte at flytte kompetencen til at fastsætte ligningsbeløbet til kommunens kirkekasser til et besluttende budgetsamråd, jf. § 5, stk. 4, i lov om folkekirkens økonomi.

Det gælder for det andet fortsat, at ligningsbeløbet i kommuner, der omfatter flere provstier eller

dele af flere provstier, enten fastsættes af et budgetudvalg, jf. § 17 c, eller af provstiudvalget eller budgetsamrådet i det provsti, hvor flest af kommunens folkekirkemedlemmer bor, jf. § 17 d.

Det foreslås i *stk. 3., 1. pkt.*, at provstiudvalget ved ligningsbeløbets fastsættelse har adgang til at afsætte midler til en reserve på op til 5 % af ligningsbeløbet.

Forslaget vil indebære, at provstiudvalget som hidtil har mulighed for at afsætte op til 5 % af ligningsbeløbet til en reserve. Der er ikke krav om, at provstiudvalget anvender denne mulighed, ligesom det er op til provstiudvalget, hvor stort et beløb der afsættes, så længe dette ikke overstiger 5 % af det samlede ligningsbeløb til menighedsråd og provstiudvalg.

Det foreslås i *stk. 3., 2. pkt.*, at provstiudvalget ved forbrug af reserven det følgende år har mulighed for at forhøje ligningen med henblik på reservens reetablering.

Forslaget vil indebære, at provstiudvalget som hidtil ved forbrug af reserven har mulighed for at forhøje ligningen for at reetablere reserven, således at det også i efterfølgende år er muligt at disponere over en reserve på op til 5 % af ligningsbeløbet. Provstiudvalget skal ved opfyldning af reserven i forbindelse med budgetprocessen tage udgangspunkt i det af reserven anvendte beløb, samt eventuelle beløb som med sikkerhed vil blive anvendt fra reserven i den resterende del af året. Beløb som med sikkerhed anvendes, kan være puljer som altid udloddes, eller beløb, der allerede er truffet beslutning om at disponere, men som fortsat henstår på reserven i provstiudvalgskassen. Der kan således ikke opkræves midler til reserven i forbindelse med fastsættelsen af kirkeskatten, hvis der alene er tale om en forventning om forbrug af midler. Der må med andre ord ikke træffes beslutning om opkrævning af kirkeskat til reetablering af reserven op til 5 %, hvor der er risiko for, at balancen overstiger 5 %.

Det foreslås i *stk. 3., 3. pkt.*, at provstiudvalget kan afsætte en reserve, der overstiger 5 % af ligningsbeløbet, hvis det besluttet af budgetsamrådet, jf. § 5, stk. 6.

Forslaget vil indebære, at provstiudvalget som noget nyt ved ligningsbeløbets fastsættelse har adgang til at afsætte midler til en reserve, der overstiger 5 % af ligningsbeløbet, såfremt dette bliver besluttet af budgetsamrådet. Budgetsamrådet kan således ifølge den foreslåede § 5, stk. 6, hvert år beslutte, om der i forbindelse med budgetprocessen skal fastsættes en reserve, der overstiger 5 % af ligningsbeløbet, jf. lovforslagets § 2, stk. 6.

Kravet om budgetsamrådsbeslutning som forudsætning for, at provstiudvalget kan fastsætte en større reserve end 5 % af ligningsbeløbet, er begrundet i, at reserven i så fald vurderes at ville udgøre en væsentlig del af det samlede økonomiske råderum inden for ligningsområdet. Menighedsrådene skal således fortsat råde over tilstrækkelige midler til at drive den kirkelige virksomhed m.v. Den største del af ligningsbeløbet bør således prioriteres i forbindelse med den ordinære budgetproces, og ikke ved udlodning af midler fra reserven.

Det foreslås i *stk. 4., 1. pkt.*, at provstiudvalget i løbet af året efter ansøgning fra menighedsrådene kan bevilge anvendelse af reserven til dækning af de i § 2 anførte formål, herunder til uforudsete udgifter.

Forslaget vil indebære, at anvendelsesområdet for reserven udvides fra alene at omfatte uforudsete udgifter i ligningsområdet til, at reserven kan anvendes til alle kirkelige formål hos de pågældende menighedsråd som omfattet af § 2 i lov om folkekirkens økonomi.

Forslaget vil endvidere som noget nyt indebære, at reserven i løbet af budgetåret kan udmøntes i form af tillægsbevillinger efter ansøgning fra menighedsrådene. Hensigten er at muliggøre en mere fleksibel og løbende økonomistyring inden for provstiet, hvilket er en udvidelse i forhold til den gældende bestemmelse, hvor provstiudvalget alene har mulighed for at udmønte midler, hvis udgifterne som menighedsrådet søger midler til, er uforudsete og uopsættelige.

Det foreslås i *stk. 4., 2. pkt.*, at provstiudvalget af reserven kan yde et likviditetslån til menighedsråd med en løbetid på maksimalt 12 måneder.

Forslaget vil indebære, at provstiudvalget som hidtil kan yde et likviditetslån af reserven til menig-

hedsrådene med en løbetid på maksimalt 12 måneder. Det enkelte menighedsråd bør ikke bevilges likviditetslån til driftsformål og må for eksempel ikke oprette en kassekredit, da det vil være i modstrid med rammestyringen. I tilfælde af en akut likviditetskrise viderefører bestemmelsen dog den eksisterende mulighed for, at provstiudvalget efter ansøgning fra menighedsrådet kan yde et midlertidigt, kortvarigt likviditetslån af reserven. Det bør indgå i provstiudvalgets vurdering af bevillingen af et likviditetslån, at menighedsrådet inden for de kommende 12 måneder skal være i stand til at tilbagebetale hele lånet.

Muligheden gælder alene for menighedsråd og ikke for selvstændige juridiske enheder. Menighedsråd, som etablerer et samarbejde som en selvstændig juridisk enhed med eget regnskab, jf. den foreslåede § 1, stk. 2 og 3, overlader dermed ansvaret for økonomi og drift til bestyrelsen for samarbejdet. Hvis samarbejdet ikke har likviditet til at afholde udgifter til løn m.v., vil de samarbejdende menighedsråd, som samarbejdets parter, dog være ansvarlige for at sikre løsning af de opståede problemer. Det er således også de samarbejdende menighedsråd, og ikke bestyrelsen, som må etablere lån i reserven, hvis der er et behov.

Det foreslås i stk. 4, 3. pkt., at provstiudvalget fastsætter betingelserne for likviditetslånet.

Forslaget vil indebære, at provstiudvalget ved bevilling af likviditetslån som hidtil skal fastsætte betingelserne for lånet. Betingelserne kan evt. omfatte rente, tilbagebetalingstidspunkt og dokumentation for lånets anvendelse, idet løbetiden dog altid maksimalt må være 12 måneder.

Det foreslås i stk. 5, at provstiudvalget efter høring af menighedsrådene kan anvende reserven til dækning af de i § 17 g i lov om folkekirkens økonomi anførte formål, herunder til uforudsete udgifter.

Forslaget fastsætter anvendelsesområdet for reserven til at omfatte de formål, som provstiudvalgskassen kan dække, dog således at menighedsrådene i givet fald høres først.

Forslaget vil indebære, at provstiudvalget skal sikre høring af menighedsrådene, hvis reserven skal udmøntes til aktiviteter, som henhører under eller er delegeret til provstiudvalget. Det er en forudsætning, at provstiudvalget sikrer, at menighedsrådene får tid nok til at behandle anmodningen og give et hørings-svar. Alternativt kan det besluttes af provstiudvalget, at høringen kan foregå i forbindelse med et møde i budgetsamrådet. Her er det dog ligeledes en forudsætning, at menighedsrådenes repræsentanter har haft mulighed for forudgående drøftelse af anmodningen med deres menighedsråd.

Det foreslås i stk. 6, 1. pkt., at kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler om fastsættelse og udmelding af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger, jf. stk. 1, og om fastsættelse og udmøntning af en reserve, jf. stk. 3-5.

Den gældende bemyndigelsesbestemmelse i § 7, stk. 5, i lov om folkekirkens økonomi, videreføres i forslaget som § 7, stk. 6, idet bestemmelsen udvides med mulighed for at fastsætte nærmere regler om fastsættelse og udmøntning af en reserve.

Forslaget vil indebære, at kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler om proceduren for fastsættelse af rammer og bevillinger for kirkekassen og for præsteembedets faste ejendomme, hvor der er flere menighedsråd, idet det tydeliggøres, at bestemmelsen vedrører fastsættelse og udmelding af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger, og idet dette også omfatter fastsættelse og udmelding af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger for selvstændige juridiske enheder, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen hertil til provstiudvalget.

Forslaget skal ses i lyset af forslaget om ophævelse af § 4 i lov om folkekirkens økonomi, jf. lovforslagets § 2 nr. 2, samt af forslaget om nyaffatning af § 7 a, jf. lovforslagets § 2, nr. 11. Det er således hensigten at anvende bemyndigelsesbestemmelserne i de foreslåede §§ 7, stk. 6, og 7 a, stk. 5, til at fastsætte nærmere regler om budgetprocessen, herunder for at muliggøre større fleksibilitet. Bemyndigelsesbestemmelserne skal anvendes til at fastlægge mere detaljerede frister i form af en standard budgetproces, som menighedsråd og selvstændige juridiske enheder skal benytte, hvis ikke provstiudvalget, efter høring af menighedsrådene, har fastsat en lokalt tilpasset proces.

Forslaget vil som noget nyt omfatte mulighed for, at kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler om fastsættelse og udmøntning af en reserve.

Forslaget vil indebære, at der kan fastsættes bestemmelser vedrørende fastsættelse og udmøntning af en reserve. Fastsættelse og udmøntning skal ske efter lokal vurdering inden for rammerne af den foreslåede § 7, stk. 3-5. I lyset af det udvidede anvendelsesområde og muligheden for at fastsætte en reserve, der overstiger 5 % af ligningsmidlerne, vurderes det dog hensigtsmæssigt, at kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler vedrørende ansøgning til reserven, beslutningsprocesser og regnskabsmæssig håndtering.

Det foreslås i stk. 6, 2. pkt., at kirkeministeren ikke kan fastsætte regler om størrelsen af kirkekassernes udgifter eller om kirkeskattens størrelse.

Forslaget vil indebære, at kirkeministeren som hidtil ikke kan anvende bemyndigelsesbestemmelsen i stk. 6, 1. pkt., til at fastsætte regler om størrelsen af kirkekassernes udgifter eller om kirkeskattens størrelse.

Eftersom det udelukkende er provstiudvalget, der kan fastsætte ligningsbeløb, og kirkeministeren ikke kan fastsætte regler om størrelsen af de lokale udgifter eller af den lokale ligning eller kirkeskatteprocent, har menighedsråd og selvstændige juridiske enheder således heller ikke adgang til at klage til kirkeministeren over det fastsatte ligningsbeløb eller de økonomiske rammer, som provstiudvalget har fastsat.

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende § 7, stk. 5, 2. pkt., i lov om folkekirkens økonomi.

Der henvises i øvrigt til punkt 3.4.3. og 3.5.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 11

Det følger af § 4, stk. 1, at provstiudvalget fastsætter foreløbige driftsrammer for kirkekasserne i provstiet og meddeler disse til menighedsrådene. Provstiudvalget kan ved den foreløbige ramme fastsættelse reservere et beløb til prioritering i forbindelse med fastlæggelse af de endelige driftsrammer og anlægsbevillinger.

Det følger af § 4 stk. 2, at menighedsrådene på baggrund af de foreløbige driftsrammer udarbejder budgetbidrag vedrørende driftsrammen samt eventuelle ønsker om yderligere driftsudgifter og bevillinger til anlæg. Budgetbidraget skal indeholde angivelse af de stillinger, som budgettet omfatter.

Herudover følger det af § 4, stk. 3, at hvor der er flere menighedsråd i et pastorat, udarbejdes budgetbidraget og eventuelle ønsker om yderligere driftsudgifter og bevillinger til anlæg for præsteembedets faste ejendomme på et fællesmøde mellem menighedsrådene. Menighedsrådene indhenter til brug for fællesmødet en udtalelse fra præstegårdsudvalget. På fællesmødet træffes beslutning om budgetbidraget for præsteembedets faste ejendomme ved stemmeflertal.

Endelig følger det af § 4, stk. 4, at budgetbidrag m.v. som nævnt i stk. 2 og 3 indsendes til provstiudvalget inden en af provstiudvalget fastsat frist.

Det følger af § 7, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi, at efter budgetsamrådet fastsætter provstiudvalget rammebevilling for kirkekassens driftsudgifter og bevilling for kirkekassens anlægsudgifter.

Det følger af § 7, stk. 2, at provstiudvalget fastsætter rammebevillingen for driftsudgifter og bevilling til anlægsudgifter for præsteembedets faste ejendomme, hvor der er flere menighedsråd.

Det følger af § 7, stk. 3, at menighedsrådet fastsætter budgettet for det kommende regnskabsår inden for den af provstiudvalget fastsatte rammebevilling og bevilling til anlægsudgifter og, jf. stk. 1 og 2.

Det følger af § 7, stk. 4, at menighedsrådene fastsætter budgettet inden for den rammebevilling og bevilling til anlægsudgifter for præsteembedets faste ejendomme, som provstiudvalget har fastsat, jf. stk. 2. Menighedsrådene indhenter til brug for fællesmødet en udtalelse fra præstegårdsudvalget. På fællesmødet træffes beslutning om budgetbidraget for præsteembedets faste ejendomme ved stemmeflertal.

Det følger af § 7, stk. 5, at kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler om proceduren for fastsættelse

af rammer som nævnt i stk. 1 og 2 og om fastsættelse og indsendelse til provstiudvalget af budgetter for kirkekasserne. Kirkeministeren kan ikke fastsætte regler om størrelsen af kirkekassernes udgifter eller om kirkeskattens størrelse.

Det følger endvidere af § 7 a, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi, at ligningsbeløbet til kommunens kirkekasser fastsættes af provstiudvalget, jf. dog § 5, stk. 4, og §§ 17 c-17 d.

Det følger af § 7 a, stk. 2, at provstiudvalget ved ligningsbeløbets fastsættelse har adgang til at afsætte midler til en reserve på op til 5 % af ligningsbeløbet. Ved forbrug af reserven har provstiudvalget det følgende år mulighed for at forhøje ligningen med henblik på reservens reetablering. Reserven kan anvendes til dækning af uforudsete udgifter i ligningsområdet. Provstiudvalget kan af reserven yde et likviditetslån med en løbetid på maksimalt 12 måneder. Provstiudvalget fastsætter betingelserne for likviditetslånet.

Det foreslås at nyaffatte § 7 a med henblik på at samle og opdatere bestemmelserne om menighedsrådenes ansvar i budgetprocessen for at fastsætte og disponere budgetterne inden for den økonomiske ramme, som provstiudvalget har fastsat. Nyaffatningen skal ses i sammenhæng med den foreslåede § 7, jf. lovforslagets § 2, nr. 10, hvor bestemmelserne om provstiudvalgets ansvar for at fastsætte ligningsbeløbet i stedet indarbejdes.

Bestemmelsen viderefører grundlæggende menighedsrådenes ansvar for at fastsætte budgettet for kirkekassen og for at fastsætte budgettet for præsteembedets faste ejendomme, hvor flere menighedsråd er fælles om præsteembedernes faste ejendomme, herunder for afholdelse af fællesmøde og indhentelse af udtalelse fra præstegårdsudvalget.

Det foreslås som noget nyt, at der indføres et krav om, at menighedsrådet skal udarbejde målsætninger og indarbejde disse i menighedsrådets budget.

Bestemmelsen indfører desuden som noget nyt, at bestyrelsen for selvstændige juridiske enheder, jf. lovforslagets § 2, nr. 1, skal udarbejde et særskilt budget, uanset om de økonomiske rammer for den selvstændige juridiske enhed er fastsat af de deltagende menighedsråd, eller af provstiudvalget.

Det foreslås i *stk. 1*, at menighedsrådet fastsætter og disponerer sit budget inden for den driftsramme og de anlægsbevillinger og projektbevillinger, som provstiudvalget har fastsat, jf. § 7, stk. 1, nr. 1.

Forslaget vil indebære, at menighedsrådet fastsætter og disponerer sit budget inden for den driftsramme og de anlægsbevillinger og projektbevillinger, som provstiudvalget har fastsat. Der er tale om en videreførelse af det eksisterende rammestyringsprincip, som har været gældende siden 2003, idet det eksisterende forudsatte krav om, at menighedsrådet disponerer budgettet inden for de fastsatte rammer tydeliggøres, og idet provstiudvalgets nye mulighed for at fastsætte projektbevillinger tilføjes, jf. lovforslagets § 2, nr. 10.

Forslaget vil indebære, at projektbevillinger kun må anvendes til det formål, som projektbevillingen specificerer. I lighed med, hvad der gælder for anlægsbevillinger, skal der aflægges særskilt regnskab for projektbevillinger, og eventuelt ubrugte midler vil kunne tilbageføres til provstiudvalgskassen.

I overensstemmelse med rammestyringsprincippet er det efter provstiudvalgets fastsættelse af driftsramme, anlægs- og projektbevillinger ikke muligt for menighedsråd at bruge yderligere midler ud over de rammer, som provstiudvalget har fastsat. Menighedsråd har dog fortsat adgang til at benytte et eventuelt overskud, som henstår som menighedsrådets frie midler.

Det foreslås i *stk. 2*, at menighedsrådet udarbejder målsætninger, som indarbejdes i budgettet, jf. stk. 1.

Forslaget vil indebære, at menighedsrådene årligt skal udarbejde målsætninger, og at disse skal indarbejdes i budgettet. Hensigten er at bidrage til oplyste, ansvarlige, transparente og inddragende økonomiske beslutninger i den lokale økonomi.

Målsætningerne opdateres af menighedsrådet efter behov som led i den årlige budgetproces. En uændret videreførelse af tidligere målsætninger forudsætter således en aktiv stillingtagen.

Forslaget skal ses i sammenhæng med den gældende § 6 i lov om folkekirkens økonomi, hvor der er

fastsat et tilsvarende krav om, at provstiudvalget skal udarbejde målsætninger for udgifter og ligning set i et flerårigt perspektiv. En aktiv formulering af målsætninger også fra menighedsrådenes side vurderes i den forbindelse at være hensigtsmæssig for samarbejdet og relationerne mellem menighedsråd og provstiudvalg.

Det foreslås i *stk. 3*, at bestyrelsen for selvstændige juridiske enheder fastsætter og disponerer sit budget inden for den driftsramme og de anlægsbevillinger og projektbevillinger, som provstiudvalget har fastsat, jf. den foreslåede § 7, stk. 1, nr. 2, eller som er fastsat af menighedsrådene i henhold til samarbejdsvedtægten, jf. §§ 42 a, stk. 2 og 43, stk. 2, i lov om menighedsråd.

Forslaget vil indebære, at det rammestyringsprincip, som allerede gælder for menighedsrådene, udstrækkes til også at gælde for selvstændige juridiske enheder, uanset om de økonomiske rammer for den selvstændige juridiske enhed er fastsat af de deltagende menighedsråd, eller af provstiudvalget.

Som udgangspunkt vil driftsramme, anlægsbevillinger og projektbevillinger for en selvstændig juridisk enhed således skulle fastsættes af de deltagende menighedsråd i henhold til samarbejdsvedtægten, jf. §§ 42 a, stk. 2, og 43, stk. 2, i lov om menighedsråd. De deltagende menighedsråd har dog også mulighed for at beslutte at flytte kompetencen til at fastsætte driftsramme, anlægsbevillinger og projektbevillinger for en selvstændig juridisk enhed til provstiudvalget.

Det foreslås i *stk. 4, 1. pkt.*, at menighedsråd, som er fælles om præsteembeders faste ejendomme, fastsætter budgettet for de faste ejendomme inden for den driftsramme og de anlægsbevillinger og projektbevillinger, som provstiudvalget har fastsat, jf. den foreslåede § 7, stk. 1, nr. 3.

Forslaget vil indebære, at der fortsat vil gælde et krav om, at menighedsråd, som er fælles om præsteembeders faste ejendomme, fastsætter et budget for de faste ejendomme, og at det sker inden for den økonomiske ramme, som provstiudvalget har fastsat, idet provstiudvalgets nye mulighed for at fastsætte projektbevillinger, jf. lovforslagets § 2, nr. 10.

Det foreslås i *stk. 4, 2. pkt.*, at menighedsrådene træffer beslutning om budgettet ved stemmeflertal på et fællesmøde.

Forslaget vil indebære, at menighedsråd, som er fælles om præsteembedernes faste ejendomme, skal afholde et fællesmøde, hvor der træffes beslutning om budgettet for præsteembedets faste ejendomme. Beslutninger træffes på fællesmødet ved stemmeflertal. Fællesmødet indkaldes i henhold til bestemmelserne i § 22 i lov om menighedsråd.

Menighedsrådene er som ejere af de fælles ejendomme ansvarlige for den løbende drift og er derfor også ansvarlige for budgettet for drift og vedligehold af disse. Hvis der ikke er enighed om budgettet, træffes der beslutning om budgettet ved stemmeflertal på fællesmødet.

Det foreslås i *stk. 4, 3. pkt.*, at menighedsrådene til brug for fællesmødet indhenter en udtalelse fra præstegårdsudvalget.

Forslaget vil indebære, at menighedsrådene til brug for fællesmødet skal indhente en udtalelse fra præstegårdsudvalget. Præstegårdsudvalget har ansvaret for administrationen af ejendommene og skal derfor bidrage til udarbejdelsen af budgettet.

Præstegårdsudvalget består af menighedsrådsmedlemmer fra de menighedsråd, som i fællesskab ejer de pågældende ejendomme, jf. § 18 i lov om menighedsråd.

Det foreslås i *stk. 4, 4. pkt.*, at budgettet disponeres af det menighedsråd, som administrerer budgettet på vegne af præstegårdsudvalget.

Forslaget vil indebære, at det tydeliggøres, hvem der disponerer budgettet for præsteembedernes faste ejendomme, hvor flere menighedsråd er fælles om ejendommene. Præstegårdsudvalget har ansvaret for administrationen af de fælles ejendomme, men de økonomiske midler administreres i det daglige af et af menighedsrådene på vegne af præstegårdsudvalget. Dette menighedsråd har ansvaret for, at budgettet

disponeres efter præstegårdsudvalgets beslutninger og i overensstemmelse med de nærmere fastsatte regler om disponeringsmuligheder m.v., jf. den foreslåede bestemmelses stk. 6.

Det foreslås i *stk. 5*, at kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler om budgettets fastsættelse, herunder opbygning, udarbejdelse, indsendelse til provstiudvalget og offentliggørelse, samt tilsyn og forhold vedrørende præsteembedets faste ejendomme.

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslaget om ophævelse af § 4 i lov om folkekirkens økonomi, jf. lovforslagets § 2, nr. 2, samt forslaget om nyaffatning af § 7, jf. lovforslagets § 2, nr. 10. Forslaget skal endvidere ses i sammenhæng med forslaget om indførelse af en tilsvarende bemyndigelse til kirkeministeren i § 17 h, stk. 6, til at fastsætte nærmere regler om provstiudvalgenes disponeringsmuligheder inden for rammerne, jf. lovforslagets § 2, nr. 26.

Forslaget vil indebære, at kirkeministeren kan fastsætte regler om de i bestemmelsens nævnte budgetters fastsættelse, opbygning, udarbejdelse, indsendelse til provstiudvalget og offentliggørelse, samt tilsyn med budgetprocessen og forhold vedrørende præsteembedets faste ejendomme.

Det er således hensigten at anvende bemyndigelsesbestemmelserne i de foreslåede §§ 7, stk. 6, og 7 a, stk. 5, til at fastsætte nærmere regler om budgetprocessen, herunder for at muliggøre større fleksibilitet i budgetprocessen, da kun få centrale frister og procestrin forventes at blive fastholdt som obligatoriske for alle. Bemyndigelsesbestemmelserne vil dog også blive anvendt til at fastlægge mere detaljerede frister i form af en standard budgetproces, som menighedsråd og selvstændige juridiske enheder skal benytte, hvis ikke provstiudvalget, efter høring af menighedsrådene, har fastsat en lokalt tilpasset proces.

Forslaget vil indebære, at der som hidtil kan fastsættes nærmere regler om såvel budgetprocessen som om opbygningen af budgetterne og systemunderstøttelse af den lokale budgetproces. De nærmere bestemmelser vil som hidtil bl.a. indebære, at Kirkeministeriet autoriserer kontoplaner og fastsætter oversigter til budgettet.

Forslaget vil desuden som noget nyt indebære, at der kan fastsættes nærmere regler om tilsynet med budgetprocessen. Tilsynet med menighedsrådenes økonomiske forvaltning varetages i henhold til § 45 i lov om menighedsråd af provstiudvalget og stiftsøvrigheden efter de bestemmelser, der er fastsat herom. I dag er der i cirkulære om kirke- og provstiudvalgskassernes budget, regnskab og revision m.v. fastsat regler om tilsyn med budgetprocessen. Det vurderes hensigtsmæssigt, at der også fremadrettet i administrative forskrifter vil kunne fastsættes nærmere regler om tilsynet med de lokale kassers budgetproces, herunder i lyset af den foreslåede udvidelse af muligheden for at samarbejde mellem folkekirkelige myndigheder på tværs af niveauer, jf. lovforslagets § 1.

Forslaget vil endvidere indebære en tydeliggørelse af, at der kan fastsættes nærmere regler om budgetprocessen vedrørende præsteembedernes faste ejendomme. Udgifter til præsteembedernes faste ejendomme er en del af kirkekassen. Bestemmelsen skal anvendes til at fastsætte nærmere regler om forhold vedrørende præsteembedernes faste ejendomme som led i budgetprocessen. Det gælder særligt vedrørende beslutningsprocesserne for budgetlægning for faste ejendomme, hvor flere menighedsråd er fælles om de faste ejendomme.

Det foreslås i *stk. 6*, at kirkeministeren kan fastsætte regler om disponering af budgettet, herunder omdisponering inden for budgettet og i forhold til provstiudvalgskassen.

Forslaget vil indebære, at der kan fastsættes nærmere regler om disponering af budgetterne, herunder omdisponering inden for budgetterne og i forhold til provstiudvalgskassen.

Bemyndigelsen skal bl.a. anvendes til at fastsætte nærmere regler i en administrativ forskrift som skal regulere budget, regnskab og revision m.v. og skal bl.a. omfatte mulighederne for løbende at omdisponere i forhold til de oprindelige budgetter. Der kan således for eksempel omdisponeres fra drift og anlæg i løbet af regnskabsåret. Disponeringsmulighederne omfatter ligeledes disponering vedrørende mindreforbrug, herunder som følge af anlægsarbejde, der er afsluttet eller aflyst.

Bemyndigelsen skal endvidere anvendes til at fastsætte nærmere regler, der skal sikre muligheden for at tilbageføre ikke anvendte anlægs- og projektbevillinger til provstiets reserve med henblik på anvendelse til nye formål. Tilbageføring vil forudsætte en aktiv beslutning af provstiudvalget og kan først ske efter, at anlægs- hhv. driftsprojektet er afsluttet, og der er aflagt regnskab. Muligheden for at tilbageføre midler vil også gælde ved aflyste anlægs- og driftsprojekter, men beslutningen kan i givet fald kun ske med de berørtes tilslutning.

Bemyndigelsen skal herudover anvendes til at fastsætte regler om muligheden for at samle opsparinger fra flere eller alle menighedsråd i provstiudvalgskassen. Selv om midlerne er placeret i provstiudvalgskassen, kan opsparring kun ske til navngivne projekter. Der vil således ikke kunne ske opsparring af anlægsmidler i provstiudvalgskassen uden nærmere angivne, konkrete formål. Når anlægsprojekter skal sættes i gang, kan pengene overføres til menighedsrådene, som herefter bestyrer midlerne inden for samme regler som i dag.

Endelig skal bemyndigelsen anvendes til at fastsætte regler om delegering af ansvar for beslutninger m.v., herunder for udarbejdelse af regnskabsinstruksernes bilag, hvori bl.a. præstens, øvrige ansattes og menighedsrådsmedlemmernes mulighed for at disponere over midlerne fastsættes.

Der henvises i øvrigt til punkt 3.4.3., 3.5.3. og 3.6.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 12

Det følger af § 7 b i lov om folkekirkens økonomi, at provstiudvalget påser, at kirkekassernes budget for det kommende regnskabsår er i overensstemmelse med de af provstiudvalget fastsatte rammer og bevillinger, jf. § 7, stk. 1 og 2, ligesom provstiudvalget foretager legalitetskontrol af budgetterne.

Det foreslås at ændre § 7 b således, at henvisningen til »§ 7, stk. 1 og 2« ændres til »§ 7, stk. 1«.

Forslaget er en tilpasning som følge af de foreslåede ændringer i § 7 i lov om folkekirkens økonomi, jf. lovforslagets § 2, nr. 10.

Til nr. 13

Det følger af § 7 b i lov om folkekirkens økonomi, at provstiudvalget påser, at kirkekassernes budget for det kommende regnskabsår er i overensstemmelse med de af provstiudvalget fastsatte rammer og bevillinger, jf. § 7, stk. 1 og 2, ligesom provstiudvalget foretager legalitetskontrol af budgetterne.

Det foreslås, at der i § 7 b indsættes som *stk. 2*, hvoraf det følger, at *stk. 1* tilsvarende finder anvendelse for selvstændige juridiske enheder efter § 1, stk. 2 og 3, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger til provstiudvalget.

Forslaget vil indebære, at provstiudvalget skal påse, at budgettet for selvstændige juridiske enheder, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger til provstiudvalget, er i overensstemmelse med de af provstiudvalget fastsatte rammer og bevillinger. Forslaget vil endvidere indebære, at provstiudvalget skal foretage legalitetskontrol med budgetterne i de pågældende selvstændige juridiske enheder.

Forslaget skal ses i sammenhæng med den eksisterende kontrol med kirkekassernes budget, jf. § 7 b, stk. 1. Provstiudvalgets kontrol indgår som en del af den almindelige budgetproces for de lokale kasser. Kontrollerne med budgettet for selvstændige juridiske enheder, hvor de deltagende menighedsråd ikke har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger til provstiudvalget, varetages af de deltagende menighedsråd. Provstiudvalget fastsætter ikke de økonomiske rammer for disse selvstændige juridiske enheder, og har derfor heller ikke den nødvendige indsigt til at foretage kontrollen.

Provstiudvalget vil i henhold til den foreslåede § 9, stk. 1, jf. lovforslaget § 2, nr. 16, skulle føre

tilsyn med alle selvstændige juridiske enheders aktiviteter samt tilsyn med budgetopfølgninger og årsregnskab. Denne tilsynsopgave svarer til det tilsyn, som provstiudvalget fører med menighedsrådene.

Til nr. 14

Det følger af § 8, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi, at regnskabsåret for kirkekassen er kalenderåret.

Det foreslås, at der i § 8 indsættes et *stk. 2*, hvoraf det fremgår, at *stk. 1* tilsvarende finder anvendelse for selvstændige juridiske enheder, jf. § 1, stk. 2 og 3.

Forslaget vil indebære, at selvstændige juridiske enheder, jf. den foreslåede § 1, stk. 2 og 3, uanset om de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger til provstiudvalget eller har fastholdt den hos menighedsrådene selv, benytter kalenderåret som regnskabsår. Det er således ikke muligt for menighedsrådene at beslutte alternative regnskabsperioder.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med de øvrige regnskabsprocesser for menighedsråd og provstiudvalg, som følger kalenderåret, hvilket også er hensigtsmæssigt i forhold til den fælles revisionsordning, som benyttes i folkekirken.

Til nr. 15

Det følger af § 9, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi, at menighedsrådet årligt aflægger regnskab for kirkekassen. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler om regnskabet, aflæggelse, om revision og om provstiudvalgets godkendelse af regnskabet.

Det foreslås, at der i § 9, *stk. 1*, indsættes et nyt *2. pkt.*, hvoraf det følger, at selvstændige juridiske enheder, jf. § 1, stk. 2 og 3, tilsvarende årligt aflægger særskilt regnskab for enheden.

Forslaget skal ses i sammenhæng med den gældende § 9, stk. 1, 1. pkt., i lov om folkekirkens økonomi og vil indebære, at selvstændige juridiske enheder, jf. den foreslåede § 1, stk. 2 og 3, årligt skal aflægge særskilt regnskab i lighed med menighedsrådene. De selvstændige juridiske enheder skal således aflægge særskilt regnskab, og vil følge det samme årshjul i forhold til regnskabet, som menighedsrådene følger for kirkekassen. Heraf følger også, at provstiudvalget skal føre tilsyn med regnskabet svarende til det tilsyn, som føres med kirkekassernes regnskab.

Til nr. 16

Det følger af § 9, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi, at menighedsrådet årligt aflægger regnskab for kirkekassen. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler om regnskabet, aflæggelse, om revision og om provstiudvalgets godkendelse af regnskabet.

Det foreslås i § 9, *stk. 1, 2. pkt.*, der bliver til *3. pkt.*, at formuleringen ændres til, at kirkeministeren fastsætter nærmere regler om regnskabet, aflæggelse og frister herfor, om revision og om offentliggørelse.

Forslaget indebærer, at bemyndigelsen til kirkeministeren ændres til at også at omfatte frister for menighedsrådets aflæggelse af regnskaber og offentliggørelse af disse, mens kravet om provstiudvalgets godkendelse af regnskaberne udgår. Med en præcisering af bestemmelsen til også at omfatte frister, bliver kirkeministerens bemyndigelse mere tydelig i forhold til fastsættelsen af afleverings- og revisionsfrister, som i dag er reguleret i cirkulære om kirke- og provstiudvalgskassernes budget, regnskab og revision m.v. og i vejledning om kirke- og provstiudvalgskassernes budget, regnskab og revision m.v.

Forslaget om at ændre kirkeministerens mulighed for at fastsætte regler for regnskabet, godkendelse forventes ikke at få betydning for kvaliteten af menighedsrådenes regnskaber. Provstiudvalget skal fortsat gennemføre et tilsyn, hvor gennemgang af regnskab, revisors erklæring samt revisors protokol skal indgå. Det er således alene den formelle godkendelse, som udgår. Hvis provstiudvalget observerer

uhensigtsmæssigheder i regnskabet, vil der fortsat være pligt til at indlede dialog med menighedsrådet, uanset at provstiudvalget ikke formelt skal godkende regnskabet.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger punkt 3.8.3.

Til nr. 17

Det følger af § 9, stk. 2, at provstiudvalget kan tillade og under særlige omstændigheder bestemme, at der skal benyttes regnskabskyndig bistand til tilrettelæggelse og aflæggelse af kirkekassens regnskab samt til foretagelse af kasseeftersyn.

Med den foreslåede ændring i § 9, *stk. 2*, ændres formuleringen således, at provstiudvalget kan tillade og under særlige omstændigheder bestemme, at der skal benyttes regnskabskyndig bistand til tilrettelæggelse og aflæggelse af regnskaber efter stk. 1 samt til foretagelse af eftersyn.

Med ændringen af § 9, stk. 2, foretages en tilpasning, af bestemmelsen, således at ordet »kirkekassens« ændres til »regnskaber efter stk. 1«, så det fremgår, at provstiudvalgets adgang til at tillade og under særlige omstændigheder bestemme, at der skal benyttes regnskabskyndig bistand til regnskabsaflæggelse og kasseeftersyn ikke kun gælder for kirkekasserne, men også for selvstændige juridiske enheder.

Forslaget vil indebære, at såvel menighedsråd som bestyrelser for selvstændige juridiske enheder, jf. den foreslåede § 1, stk. 2 og 3, kan få tilladelse til eller modtage påbud om at benytte regnskabskyndig bistand til regnskabsaflæggelse og kasseeftersyn, hvis provstiudvalget finder det nødvendigt.

Til nr. 18

Det følger af § 17 c, stk. 8, at budgetudvalget fastsætter det samlede ligningsbeløb til kommunens kirkekasser og til provstiudvalgskasserne samt ligningsbeløbets fordeling mellem provstierne.

Det foreslås at nyaffatte § 17, *c, stk. 8*, således at budgetudvalget fastsætter det samlede ligningsbeløb, som skal opkræves af kommunen, samt fordelingen mellem provstierne for kommunens kirkekasser, selvstændige juridiske enheder, jf. § 1, stk. 2 og 3, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger til provstiudvalget, præsteembedernes faste ejendomme, hvor flere menighedsråd er fælles om de faste ejendomme, og provstiudvalgskasserne.

Forslaget vil indebære, at det med bestemmelsen fastsættes, at et budgetudvalg, i de tilfælde hvor den strukturelle opbygning af provstier og kommuner tilsiger, at der skal oprettes et sådant, jf. § 17 c, stk. 1, skal fastsætte det samlede ligningsbeløb og efterfølgende beløbets fordeling mellem provstierne. I fastsættelsen af ligningsbeløbet skal budgetudvalget tage stilling til beløb til både kommunens kirkekasser, selvstændige juridiske enheder, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger til provstiudvalget, præsteembedernes faste ejendomme, hvor flere menighedsråd er fælles om de faste ejendomme, samt provstiudvalgskasserne.

Til nr. 19

Det følger af § 17 d, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi, at i kommuner, der omfatter flere provstier eller dele af flere provstier, og hvor der ikke skal nedsættes budgetudvalg i medfør af § 17 c, fastsættes det samlede ligningsbeløb til kommunens kirkekasser og fordelingen mellem de enkelte kirkelige kasser af provstiudvalget for det provsti, hvor flest af kommunens folkekirkemedlemmer bor. Dette provsti benævnes ligningsprovstiet. Budgetsamrådet i ligningsprovstiet kan i medfør af § 5, stk. 4, beslutte at overtage den i 1. pkt. nævnte kompetence fra ligningsprovstiet.

Det foreslås, at nyaffatte § 17 d, *stk. 1*, således at i kommuner, der omfatter flere provstier, og hvor der ikke skal nedsættes budgetudvalg i medfør af § 17 c, fastsætter provstiudvalget for det provsti, hvor flest af kommunens folkekirkemedlemmer bor, det samlede ligningsbeløb som skal opkræves af kommunen,

samt fordelingen mellem kasserne for kommunens kirkekasser, jf. § 1, stk. 1, selvstændige juridiske enheder, jf. § 1, stk. 2 og 3, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger, og projektbevillinger til provstiudvalget, og præsteembeders faste ejendomme, hvor flere menighedsråd er fælles om de faste ejendomme.

Den foreslåede bestemmelse er en delvis videreførelse af den gældende § 17 d, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi.

I bestemmelsen videreføres det, at det provstiudvalg, hvor flest af kommunens folkekirkemedlemmer bor, fastsætter kirkeskatten samt fordelingen af ligningsbeløbet mellem kirkekasserne i kommunen.

Som noget nyt tilføjes det, at provstiudvalget ligeledes har ansvar for at fastsætte ligningsbeløb samt fordeling til selvstændige juridiske enheder, jf. den foreslåede § 1, stk. 2 og 3, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger, og for præsteembeders faste ejendomme, hvor flere menighedsråd er fælles om de faste ejendomme.

Forslaget vil indebære, at i kommuner, der omfatter flere provstier eller dele af flere provstier, og hvor der ikke skal nedsættes budgetudvalg i medfør af § 17 c, er kompetencen til at fastsætte det samlede ligningsbeløb til kommunens kirkekasser, selvstændige juridiske enheder, jf. den foreslåede § 1, stk. 2 og 3, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger, og projektbevillinger til provstiudvalget og præsteembeders faste ejendomme, hvor flere menighedsråd er fælles om de faste ejendomme, samt fordelingen af ligningsbeløbet mellem kasserne placeret hos provstiudvalget i det provsti, hvor flest af kommunens folkekirkemedlemmer bor.

Det gælder fortsat, at budgetsamrådet i det provsti, hvor flest af kommunens folkekirkemedlemmer bor, suppleret med repræsentanter for de menighedsråd i kommunen, som ikke ligger i provstiet jf. bestemmelsens stk. 2, kan vælge at organisere sig som besluttende budgetsamråd, jf. den foreslåede § 5, stk. 4, herunder beslutte at overtage kompetencen til at fastsætte ligningsbeløb og fordeling mellem kommunens kirkelige kasser.

Til nr. 20

Det følger af § 17 d, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi, at i kommuner, der omfatter flere provstier eller dele af flere provstier, og hvor der ikke skal nedsættes budgetudvalg i medfør af § 17 c, fastsættes det samlede ligningsbeløb til kommunens kirkekasser og fordelingen mellem de enkelte kirkelige kasser af provstiudvalget for det provsti, hvor flest af kommunens folkekirkemedlemmer bor. Dette provsti benævnes ligningsprovstiet. Budgetsamrådet i ligningsprovstiet kan i medfør af § 5, stk. 4, beslutte at overtage den i 1. pkt. nævnte kompetence fra ligningsprovstiet.

Det følger af § 17 d, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi, at de menighedsråd i kommunen, som ikke ligger i ligningsprovstiet, har ret til at deltage i budgetsamrådet i ligningsprovstiet. Disse menighedsråd har samme rettigheder og pligter ved budgetsamrådets drøftelser og eventuelle beslutninger om målsætninger for udgifter og ligning, fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og ligningsbeløb i ligningsområdet som ligningsprovstiets menighedsråd.

Det foreslås i § 17 d, stk. 2, 1. pkt., at »ligger i ligningsprovstiet« ændres til »provstiet, hvor flest af kommunens folkekirkemedlemmer bor«, og »budgetsamrådet i ligningsprovstiet« ændres til »budgetsamrådet i dette provsti«.

Forslaget indebærer en tilpasning, idet definitionen af et ligningsprovsti udgår i nyaffatningen af § 17 d, stk. 1, jf. lovforslagets § 2, nr. 19.

Til nr. 21

Det følger af § 17 d, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi, at de menighedsråd i kommunen, som ikke ligger i ligningsprovstiet, har ret til at deltage i budgetsamrådet i ligningsprovstiet. Disse menighedsråd har samme rettigheder og pligter ved budgetsamrådets drøftelser og eventuelle beslutninger om

målsætninger for udgifter og ligning, fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og ligningsbeløb i ligningsområdet som ligningsprovstiets menighedsråd.

Det foreslås i § 17 d, stk. 2, 2. pkt., at »projektbevillinger« tilføjes til opremsningen af de emner for budgetsamrådets drøftelser og eventuelle beslutninger, som menighedsråd i kommunen, som ikke ligger i ligningsprovstiet, har samme rettigheder og pligter i forhold til som menighedsråd, der ligger i ligningsprovstiet, og at »ligningsprovstiets« menighedsråd ændres til »provstiets« menighedsråd.

Forslaget vil indebære en tilpasning idet projektbevillinger tilføjes til bestemmelsen og skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 2, nr. 10, hvorved kompetencefordelingen svarer til kompetencefordelingen mellem menighedsråd og provstiudvalg i øvrige tilfælde.

Forslaget vedrørende ændringen af ligningsprovstiet til provstiet er en tilpasning, idet definitionen af et ligningsprovsti udgår i nyaffatningen af § 17 d, stk. 1, jf. lovforslagets § 2, nr. 19.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 19 og 20.

Til nr. 22

Det følger af § 17 f i lov om folkekirkens økonomi, at kirkeministeren kan fastsætte regler om valg til provstiudvalg, budgetudvalgets sammensætning samt om provstiudvalgets og budgetudvalgets virksomhed.

Det foreslås at udvide bemyndigelsen i § 17 f til, at kirkeministeren også kan fastsætte regler om beslutningsprotokol og offentliggørelse m.v.

Forslaget vil indebære, at kirkeministeren også kan fastsætte regler om beslutningsprotokol og offentliggørelse m.v. Bemyndigelsen skal anvendes til at fastsætte regler, der stiller krav om, at dagsorden, beslutningsprotokol m.v. fra provstiudvalgenes og budgetudvalgenes møder skal offentliggøres og hvordan. Det kan for eksempel ske på provstiernes hjemmesider, provsti.dk eller på folkekirkens intranet. Hensigten er at sikre åbenhed og gennemsigtighed om beslutninger, der vedrører folkekirkens lokale kassers økonomi, uanset om beslutningen træffes på budgetudvalgsmøder, provstiudvalgsmøder eller på menighedsrådsmøder. Der er allerede i dag et krav om offentlighed om materialer fra menighedsrådsmøder. Ændringen skal således ses som et ønske om at sidestille budgetudvalg og provstiudvalg med menighedsråd i forhold til offentlighedens mulighed for indsigt.

Til nr. 23

Det følger af § 17 g, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi, at udgifterne til valg af provstiudvalgene og til disses møder, herunder honorar til formanden, befordringsgodtgørelse og diæter til de valgte medlemmer samt udvalgenes udgifter til medhjælp, kontorartikler m.v., udredes af provstiudvalgskassen efter kirkeministerens nærmere bestemmelse.

Det foreslås at ændre § 17 g, stk. 2, således at »disses« ændres til »udvalgenes og provstens« ligesom »kontorartikler m.v.« ændres til: »kontorhold«.

Forslaget vil indebære, at der af provstiudvalgskassen kan afholdes udgifter til provstens møder, herunder møder med provstiets præster. Hertil tydeliggøres det, at provstiudvalgskassen kan afholde udgifter til kontorhold. Med denne ændring tydeliggøres det, at provstiudvalgskassen ikke blot kan afholde udgifter til kontorartikler, men følger den praksis som allerede er gældende på området, hvor driften af provstikontoret, som for eksempel husleje, varme, indretning m.v. også kan dækkes.

Til nr. 24

Det følger af § 17 g, stk. 4, at udgifter til samarbejde, jf. § 43 a i lov om menighedsråd, udredes af provstiudvalgskassen.

Det foreslås at ændre i § 17 g, stk. 4, således at udgifter til samarbejder, jf. § 42 c i lov om menighedsråd, tilføjes til udgifter, som udredes af provstiudvalgskassen.

Forslaget vil indebære, at udgifter til samarbejde, jf. § 43 a i lov om menighedsråd, fortsat udredes af provstiudvalgskassen, og at udgifter til samarbejde, jf. den foreslåede § 42 c, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, som noget nyt ligeledes udredes af provstiudvalgskassen.

Ved indgåelse af samarbejder mellem menighedsråd og provstiudvalg om at delegere kompetence, opgaver og finansiering til provstiudvalget, jf. den foreslåede § 42 c i lov om menighedsråd, overgår ansvaret for samarbejdets udgifter til provstiudvalgskassen. En beslutning om at flytte opgaver og kompetence til provstiudvalget indebærer således også flytning af ansvaret for finansiering og udgiftsafholdelse til provstiudvalget. Provstiudvalget fastsætter selv driftsrammer, projektbevillinger og anlægsbevillinger til provstiudvalgskassen som led i den årlige budgetproces, men den forventede økonomiske ramme bør indgå i drøftelsen ved indgåelse af samarbejder, jf. den foreslåede § 42 c i lov om menighedsråd. Provstiudvalgskassens budget bør også indgå i drøftelserne på budgetsamrådet som en del af den samlede drøftelse af udgiftsudviklingen i provstiet.

Til nr. 25

Det følger af § 17 g, stk. 4, at udgifter til samarbejde, jf. § 43 a i lov om menighedsråd, udredes af provstiudvalgskassen.

Det foreslås, at der i § 17 g, stk. 4, indsættes et 2. pkt., således at udgifter til samarbejde, jf. § 42 b i lov om menighedsråd, kan udredes af provstiudvalgskassen.

Forslaget vil indebære, at udgifter til samarbejde, jf. den foreslåede § 42 b i lov om menighedsråd, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, kan udredes af provstiudvalgskassen.

Ved indgåelse af samarbejder mellem menighedsråd og provstiudvalg, jf. den foreslåede § 42 b i lov om menighedsråd, skal samarbejdsparterne – i form af menighedsråd og provstiudvalg – træffe beslutning om, hvordan samarbejdets udgifter skal udredes. Finansieringen og ansvaret for at afholde udgifter kan enten placeres hos et af de deltagende menighedsråd eller hos provstiudvalget. Den forventede økonomiske ramme bør indgå i drøftelsen ved indgåelse af samarbejder, jf. den foreslåede § 42 b i lov om menighedsråd. I det omfang det besluttet at udrede udgifterne provstiudvalgskassen, bør provstiudvalgskassens budget også indgå i drøftelserne på budgetsamrådet som en del af den samlede drøftelse af udgiftsudviklingen i provstiet.

Til nr. 26

Det følger af § 17 h, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi, at provstiudvalgskassens udgifter dækkes gennem ligning på folkekirkens medlemmer i kommunen. Omfatter provstiet flere kommuner eller dele af flere kommuner, dækkes udgifter til provstiudvalgskassen gennem ligning på folkekirkens medlemmer i kommunerne.

Det følger videre af § 17 h, stk. 2, at provstiudvalget udarbejder årligt budget over provstiudvalgskassens indtægter og udgifter for det kommende regnskabsår.

Det foreslås at nyaffatte § 17 h, stk. 2, således at provstiudvalget som led i den årlige budgetproces fastsætter driftsramme, anlægsbevillinger og projektbevillinger for provstiudvalgskassen og udarbejder budgettet på baggrund heraf.

Forslaget vil indebære, at provstiudvalget som hidtil, fastsætter driftsramme, anlægsbevillinger og projektbevillinger for provstiudvalgskassen, idet den nye mulighed for at fastsætte projektbevillinger tilføjes, jf. også bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 10.

Projektbevillinger må kun anvendes til det formål, som projektbevillingen specificerer. I lighed med, hvad der gælder for anlægsbevillinger, skal der aflægges særskilt regnskab for projektbevillinger, og eventuelt ubrugte midler vil kunne tilbageføres til provstiudvalgskassen.

Det er provstiudvalget selv, der som hidtil udarbejder budgettet for provstiudvalgskassen. Driftsrammen

samt anlægs- og projektbevillingerne bør drøftes med menighedsrådene på budgetsamrådet, således at menighedsrådene kan give deres holdninger til omfanget af økonomien i provstiudvalgskassen til kende.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger punkt 3.4.3.

Til nr. 27

Det følger af § 17 h, stk. 4, at kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler om udarbejdelse af budget for provstiudvalgskassen.

Det foreslås at nyaffatte § 17 h, stk. 4, således at kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler om budgettets fastsættelse, herunder opbygning, udarbejdelse og offentliggørelse, samt tilsyn.

Forslaget skal ses i sammenhæng med den foreslåede § 7 a, stk. 5, jf. lovforslagets § 2, nr. 11, og indebærer, at kirkeministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om budgettets fastsættelse, herunder opbygning, udarbejdelse og offentliggørelse, samt tilsyn for provstiudvalgene på samme måde som for menighedsrådene. Bemyndigelsen skal anvendes til at fastsætte nærmere regler herom i et cirkulære vedrørende bl.a. budget, regnskab og revision, hvor processen for provstiudvalgets fastsættelse af budgettet kommer til at svare til den proces, som menighedsrådene skal gennemføre.

Til nr. 28

Det følger af § 17 h, stk. 5, i lov om folkekirkens økonomi, at regnskabsåret for provstiudvalgskassen er kalenderåret.

Det følger endvidere af § 17 h, stk. 6, at provstiudvalget aflægger årligt regnskab for provstiudvalgskassen. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler om regnskaberne aflæggelse, om revision og om stiftsøvrighedens godkendelse af regnskaberne.

Det foreslås i § 17 h, at der indsættes et nyt stk. 5, hvoraf det følger, at provstiudvalget i løbet af året disponerer budgettet inden for den driftsramme og de anlægsbevillinger og projektbevillinger, som er fastsat som led i den årlige budgetproces, jf. stk. 2.

Forslaget vil indebære, at provstiudvalget kan disponere sit budget inden for den driftsramme og de anlægsbevillinger og projektbevillinger, som er fastsat i budgetprocessen, jf. lovforslagets § 2, nr. 26. Princippet er i overensstemmelse med rammestyringsprincippet, som har været gældende siden 2003, hvorefter provstiudvalgets fastsættelse af driftsramme, anlægs- og projektbevillinger ikke kan overskrides uden fornyet stillingtagen i provstiudvalget. Kompetencen svarer til provstiudvalgets kompetence ved menighedsrådenes overførsel mellem rammerne.

Det foreslås endvidere, at der i § 17 h indsættes et nyt stk. 6, hvorefter kirkeministeren fastsætter nærmere regler om provstiudvalgenes disponeringsmuligheder inden for de fastsatte rammer og bevillinger, jf. stk. 5.

Forslaget vil indebære, at kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler om provstiudvalgenes mulighed for at disponere og omdisponere midlerne i budgettet. Bemyndigelsen svarer til bestemmelsen for så vidt angår menighedsråds disponeringsmuligheder i den foreslåede § 7 a, stk. 6, jf. lovforslagets § 2, nr. 11.

Bemyndigelsen skal bl.a. anvendes til at mulighederne for løbende at omdisponere i forhold til de oprindelige budgetter. Der kan således for eksempel omdisponeres fra drift til anlæg i løbet af regnskabsåret. Disponeringsmulighederne omfatter ligeledes disponering vedrørende mindreforbrug, herunder som følge af anlægsarbejde, der er afsluttet eller aflyst. Bemyndigelsen skal desuden anvendes til at fastsætte nærmere regler om provstiets menighedsråds mulighed for at foretage fælles opsparring af midler til anlæg i provstiudvalgskassen. Bemyndigelsen skal endvidere anvendes til at fastsætte nærmere regler om muligheden for at tilbageføre ikke anvendte anlægsmidler til den fælles reserve i provstiudvalgskassen med henblik på anvendelse til nye formål, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 11.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger punkt 3.6.3. om anvendelsesområdet for bemyndigelsen.

Til nr. 29

Det følger af § 17 h, stk. 6, at provstiudvalget årligt aflægger regnskab for provstiudvalgskassen. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler om regnskabernes aflæggelse, om revision og om stiftsøvrighedens godkendelse af regnskaberne.

Det foreslås at ændre i § 17 h, stk. 6, 2. pkt., der bliver til stk. 8, 2. pkt., således at kirkeministeren fastsætter nærmere regler om regnskabets aflæggelse, om frister herfor, om revision og om offentliggørelse af regnskaberne.

Det foreslås med ændringen, at kirkeministeren fastsætter nærmere regler om regnskabets aflæggelse, om frister herfor, om revision og om offentliggørelse af regnskaberne.

Forslaget vil indebære, at den gældende bemyndigelse i § 17 h, stk. 6, 2. pkt. udvides til også at omfatte frister for provstiudvalgets aflæggelse af regnskaber og offentliggørelse af disse, mens kravet om stiftsøvrighedens godkendelse af regnskaberne udgår.

Forslaget skal ses i sammenhæng med den foreslåede ændring i § 9, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi, jf. lovforslagets § 2, nr. 15, hvor der sker en tilsvarende opdatering af bemyndigelsesbestemmelsen til at fastsætte nærmere regler vedrørende menighedsrådenes regnskaber. Med præciseringen af bestemmelsen til også at omfatte frister, bliver kirkeministerens bemyndigelse mere tydelig i forhold til fastsættelsen af afleverings- og revisionsfrister, som i dag er reguleret både i cirkulære nr. 10204 af 30. november 2016 om kirke- og provstiudvalgskassernes budget, regnskab og revision m.v. og i vejledning om kirke- og provstiudvalgskassernes budget, regnskab og revision m.v.

Forslaget om at ændre kirkeministerens mulighed for at fastsætte regler for regnskabets godkendelse vurderes ikke at få betydning for kvaliteten af provstiudvalgskassens regnskab. Det er således forventningen at de eksisterende bestemmelser i cirkulære om kirke- og provstiudvalgskassernes budget, regnskab og revision mv. om stiftsøvrighedens forvaltningstilsyn med provstiudvalgskasserne i løbet af året videreføres. En gennemgang af provstiudvalgskassernes regnskab, revisors erklæring samt revisors protokol vil naturligt indgå heri. Det er således alene den formelle godkendelse af provstiudvalgskassernes regnskab, som udgår. Hvis stiftsøvrigheden observerer uhensigtsmæssigheder i regnskabet, vil der fortsat være pligt til at indlede dialog med provstiudvalget, uanset at stiftsøvrigheden ikke godkender regnskabet.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger punkt 3.8.3.

Til nr. 30

Det følger af § 19, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi, at landskirkeskatten udbetales til det i § 10 nævnte administrative fællesskab og udbetales herfra til biskopperne og de institutioner, der helt eller delvist finansieres af fællesfonden. Ligningsbeløb til kirkekasserne bortset fra beløb til imødegåelse af uforudsete udgifter, jf. § 7 a, stk. 2, udbetales til vedkommende menighedsråd. Ligningsbeløb til provstiudvalgskassen og beløb til imødegåelse af uforudsete udgifter, jf. § 7 a, stk. 2, udbetales til vedkommende provstiudvalg.

Det foreslås at ændre § 19, stk. 1, 2. pkt., således at »bortset fra beløb til imødegåelse af uforudsete udgifter, jf. § 7 a, stk. 2,« udgår.

Den foreslåede ændring er en tilpasning som følge af den ændrede anvendelsesmulighed af reserven i den foreslåede § 7, stk. 3, i lov om folkekirkens økonomi, jf. lovforslagets § 2, nr. 10.

Det foreslås endvidere med ændringen, at det præciseres, at ligningsbeløb til kirkekasserne udbetales til menighedsrådet.

Forslaget vil indebære en mindre justering, som tager højde for, at der ikke længere afsættes midler til

en reserve alene til uforudsete udgifter, men i stedet kan afsættes midler til en reserve med et bredere anvendelsesområde, jf. lovforslagets § 2, nr. 10. Ligningsbeløbet hertil udbetales som hidtil ikke til menighedsrådene, men til provstiudvalget. Dette tydeliggøres i den foreslåede § 19, stk. 1, 3. pkt., i lov om folkekirkens økonomi, jf. lovforslagets § 2, nr. 31.

Til nr. 31

Det følger af § 19, stk. 1, 3. pkt., at ligningsbeløb til provstiudvalgskassen og beløb til imødegåelse af uforudsete udgifter, jf. § 7 a, stk. 2, udbetales til vedkommende provstiudvalg.

Det foreslås at ændre § 19, stk. 1, 3. pkt., således at ligningsbeløb til provstiudvalgskassen og beløb afsat til reserven, jf. § 7, stk. 3, udbetales til provstiudvalget.

Forslaget er en tilpasning som følge af den foreslåede § 7, stk. 4 og 5, jf. lovforslagets § 2, nr. 10, hvorefter provstiudvalget beslutter anvendelsen af provstiets reserve.

Forslaget vil indebære en mindre tilpasning, som tager højde for, at der ikke længere afsættes midler til en reserve alene til uforudsete udgifter, men i stedet kan afsættes midler til en reserve med et bredere anvendelsesområde, jf. lovforslagets § 2, nr. 10. Ligningsbeløbet vedrørende reserven udbetales til provstiudvalgskassen, og provstiudvalget træffer beslutning om reservens anvendelse, jf. dog muligheden for at flytte kompetence til budgetsamrådet jf. den foreslåede ændring i § 5, stk. 4, i lov om folkekirkens økonomi, jf. lovforslagets § 2, nr. 5.

Til nr. 32

Det foreslås med det nye § 19, stk. 1, 4. pkt., at ligningsbeløb til selvstændige juridiske enheder, jf. § 1, stk. 2 og 3, udbetales direkte til enheden.

Forslaget vil indebære, at kommunen som noget nyt kan udbetale ligningsbeløb direkte til samarbejder mellem menighedsråd, der er oprettet som selvstændige juridiske enheder, jf. den foreslåede § 1, stk. 2 og 3, i lov om folkekirkens økonomi, jf. lovforslagets § 2, nr. 1.

Til nr. 33

Det følger af § 23 a, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi, at stiftsrådet af hensyn til det kirkelige liv kan træffe beslutning om at udskrive et bindende bidrag fra kirkekasserne til finansiering af aktiviteter i stiftet.

Det følger af § 23 a, stk. 2, at bidraget anvendes efter stiftsrådets beslutning og kan bruges til følgende aktiviteter: 1) Kommunikation mellem stiftet, menighedsråd og præster. 2) Formidling af kristendom. 3) Udviklingsprojekter inden for undervisning, diakoni, IT, medier, kirkemusik og lignende, herunder analyser til forberedelse af sådanne projekter.

Det foreslås, at der i § 23 a, stk. 2, indsættes et nyt *nr. 4*, der udvider anvendelsesområdet for stiftsbidraget til også at omfatte mødeudgifter.

Forslaget vil indebære, at deltagere i møder i stiftsrådet og dets formelt nedsatte underudvalg i henhold til § 23 a, stk. 6, kan få dækket deres udgifter til diæter og transport.

Bestemmelsen vil medføre øgede omkostninger for stiftsrådet til mødeafholdelse, idet udgifter til stiftsrådets møder hidtil har været afholdt af stiftets bevilling og idet udgifter til møder i underudvalg hidtil ikke har været dækket.

Der henvises i øvrigt til punkt 3.5.3. i de almindelige bemærkninger.

Til § 3

Menighedsrådenes muligheder for at afprøve nye organisationsformer er reguleret i lov nr. 460 af 15. maj 2017 om forsøg i folkekirken.

Det foreslås, at lov om forsøg i folkekirken ophæves den 1. januar 2024. Baggrunden for ophævelsen

er, at forsøgene er ved at blive udfaset og ophører ved udgangen af 2023. Herudover har Kirkeministeriet i forbindelse med udfasningen af forsøgene taget højde for, at evalueringen af disse har kunnet indgå i Arbejdsgruppen vedr. opdatering af bestemmelserne om de lokale kasser i lov om folkekirkens økonomi.

Med udgangspunkt i evalueringen indgår erfaringerne fra fem af de i alt 11 udbudte forsøgsrammer som baggrund for lovforslagets §§ 1 og 2, mens erfaringerne fra forsøgsrammen "Ny organisering af menighedsrådets arbejde – fra roller til ansvar og opgaver" (forsøg 7) kan indgå i et evt. fremtidigt arbejde med opdatering af andre kapitler i lov om menighedsråd end kapitel 8 om samarbejde mellem menighedsråd m.v. Der er ikke gennemført forsøg under de resterende fem udbudte forsøgsrammer.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger punkt 3.1., 3.3. og 3.5.

Til § 4

Det foreslås i *stk. 1*, at loven skal træde i kraft den 1. maj 2023, jf. dog *stk. 2*.

Det foreslås i *stk. 2*, at § 2, nr. 33, vedrørende stiftsrådenes mulighed for at finansiere mødeomkostninger af det bindende stiftsbidrag først implementeres den 1. januar 2024, da stiftsrådene ikke har haft lejlighed til at indarbejde omkostningen i budgetterne for 2023. Eventuelle udgifter til mødeafholdelse vil således fortsat blive afholdt af stiftsadministrationernes bevilling i 2023. Samarbejder oprettet som selvstændige juridiske enheder i medfør af lov om forsøg i folkekirken, følger fortsat lovens regler indtil dennes ophævelse den 1. januar 2024.

Det foreslås i *stk. 3*, at samarbejder oprettet som selvstændige juridiske enheder i medfør af lov om forsøg i folkekirken, fortsat følger lovens regler indtil dennes ophævelse den 1. januar 2024. Den foreslåede bestemmelse skal sikre, at der frem til ophævelse af lov om forsøg i folkekirken, ikke opstår modstridende regulering i forhold til de igangværende forsøg.

Det foreslås i *stk. 4*, at regler fastsat i medfør af §§ 7, stk. 5, og 17 h, stk. 4, i lov om folkekirkens økonomi, jf. lovbekendtgørelse nr. 95 af 29. januar 2020, som ændret ved lov nr. 2068 af 21. december 2020, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af §§ 7, stk. 6, 7 a, stk. 5 og 6, og 17 h, stk. 4 og 6, i lov om folkekirkens økonomi, som affattet ved denne lovs § 2, nr. 10, 11, 27 og 28.

Det foreslås, at loven ikke omfatter Færøerne og Grønland.

Loven gælder ikke for Grønland, fordi de love, der foreslås ændret, ikke gælder for Grønland og ikke indeholder en hjemmel til at sætte lovene i kraft for Grønland.

Færøerne har i 2007 overtaget samtlige opgaver vedrørende sagsområdet »Folkekirken« og har dermed også overtaget kompetencen til at fastsætte regler for menighedsråd og om folkekirkens økonomi.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om menighedsråd, jf. lovbekendtgørelse nr. 771 af 24. juni 2013, foretages følgende ændringer:

§ 42 a. To eller flere menighedsråd kan indgå aftale om samarbejde om løsning af de opgaver, der finansieres af kirkekassen i medfør af § 2 i lov om folkekirkens økonomi.

1. I § 42 a, stk. 1, indsættes som 2. og 3. pkt.:

»Samarbejderne kan oprettes som en selvstændig juridisk enhed, hvis de opfylder betingelserne i § 1, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi. Selvstændige juridiske enheder kan ikke benytte en fællesbestyrelse, jf. kapitel 8 a.«

2. Efter § 42 a indsættes:

»§ 42 b. Et eller flere menighedsråd og provstiudvalg i samme provsti kan indgå aftale om samarbejde om løsning af opgaver vedrørende følgende:

- 1) Fælles administration, herunder personregistrering og regnskabsopgaver.
- 2) Fælles personaleadministration, herunder rekrutterings-tiltag og HR-rådgivning.
- 3) Bygningsvedligeholdelse og drift, herunder præsteboliger.
- 4) Bygningsteknisk rådgivning.
- 5) Skole-kirke-samarbejde.
- 6) Kommunikation.

Stk. 2. Samarbejdet organiseres ved en bestyrelse med repræsentanter fra både menighedsråd og provstiudvalg.

Stk. 3. De nærmere bestemmelser om samarbejdet optages i en vedtægt, der offentliggøres på stiftets hjemmeside.

Stk. 4. Vedtægten skal indeholde oplysninger om, hvilke menighedsråd og hvilket provstiudvalg der deltager i samarbejdet, hvad samarbejdet vedrører, finansieringen af samarbejdet, tilsyn, vilkår for andre menighedsråds optagelse i samarbejdet, afgørelse om uenighed om vedtægtens fortolkning, vilkår for ophævelse af samarbejdet og om, hvor vedtægten er offentliggjort, og hvorfra den kan rekvireres.

§ 42 c. Et eller flere menighedsråd og provstiudvalg i samme provsti kan indgå aftale om samarbejde om at delegere kompetence, opgaver og finansiering til provstiudvalget, når samarbejdet omfatter følgende:

- 1) Fælles personaleadministration, herunder rekrutterings-tiltag og HR-rådgivning.
- 2) Bygningsvedligeholdelse og drift, herunder præsteboliger.
- 3) Bygningsteknisk rådgivning.
- 4) Skole-kirke-samarbejde.
- 5) Kommunikation.

§ 43. Udover de i § 42 a nævnte tilfælde kan to eller flere menighedsråd indgå aftale om samarbejde, der kræver dispensation fra reglerne i kapitel 1-7 og kapitel 9 i denne lov samt regler i lov om valg til menighedsråd, lov om folkekirkens økonomi, lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde og lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m. Samarbejdet skal vedrøre løsning af folkekirkelige anliggender.

§ 43 a. Flere menighedsråd i ét provsti kan beslutte at etablere de i § 42 a og § 43 nævnte former for samarbejde med provstiet som ramme. Beslutning derom skal træffes på budgetsamråd, og udgifterne til samarbejdet finansieres af provstiudvalgskassen, jf. § 5, stk. 6-7, og § 17 g, stk. 4, i lov om folkekirkens økonomi.

§ 43 b. De i § 43, stk. 1-5, nævnte regler om samarbejde mellem menighedsråd finder tilsvarende anvendelse på samarbejde mellem stiftsøvrighed og provstiudvalg, mellem to eller flere stiftsøvrigheder, mellem to eller flere provstiudvalg og mellem menighedsråd og en eller flere stiftsøvrigheder eller provstiudvalg.

§ 43 b. ---

Stk. 2. Den i § 43, stk. 6, nævnte regel om dispensation fra dele af den kirkelige lovgivning til et menighedsråd finder tilsvarende anvendelse på et provstiudvalg eller en stiftsøvrighed, hvis det er ønskeligt af hensyn til løsningen af folkekirkelige opgaver i henholdsvis provstiet eller stiftet.

Stk. 2. De nærmere bestemmelser om samarbejdet optages i en vedtægt, der offentliggøres på stiftets hjemmeside.

Stk. 3. Vedtægten skal indeholde oplysninger om, hvilke menighedsråd og hvilket provstiudvalg der deltager i samarbejdet, hvad samarbejdet vedrører, finansieringen af samarbejdet, tilsyn, vilkår for andre menighedsråds optagelse i samarbejdet, afgørelse om uenighed om vedtægtens fortolkning, vilkår for ophævelse af samarbejdet og om, hvor vedtægten er offentliggjort, og hvorfra den kan rekvireres.«

3. I § 43, *stk. 1*, indsættes efter 1. pkt. som nye punktummer:

»Samarbejderne kan oprettes som selvstændige juridiske enheder, hvis de opfylder betingelserne i § 1, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi. Selvstændige juridiske enheder kan ikke benytte en fællesbestyrelse, jf. kapitel 8 a.«

4. I § 43 a, *1. pkt.* ændres »etablere« til: »oprette« og i 2. *pkt.* ændres »§ 5, stk. 6-7« til: »§ 5, stk. 7 og 9«.

5. I § 43 b, *stk. 1*, indsættes efter »stiftsøvrighed«: », stiftsråd«, efter »mellem to eller flere stiftsøvrigheder« indsættes: », mellem to eller flere stiftsråd« og efter »en eller flere stiftsøvrigheder« indsættes: », stiftsråd«.

6. I § 43 b, *stk. 2*, indsættes efter »provstiudvalg«: », et stiftsråd«.

7. Efter § 43 b indsættes:

»§ 43 c. Kravet om godkendelse efter § 43 b gælder ikke, hvis der anvendes standardmodeller for samarbejdskonstruktioner, som er godkendt af kirkeministeren og offentliggjort som en standardmodel på Kirkeministeriets hjemmeside.«

8. Efter kapitel 8 indsættes:

»Kapitel 8 a

Fællesbestyrelse

§ 44 a. Menighedsrådene i et provsti kan nedsætte en fællesbestyrelse. Hvis provstiet dækker flere ligningsområder, kan der nedsættes en fællesbestyrelse for hvert ligningsom-

råde. Hvis der i ligningsområdet er flere provstier, kan der nedsættes en fællesbestyrelse for ligningsområdet.

Stk. 2. Fællesbestyrelsen kan tildeles kompetence til at træffe beslutninger og administrere alle samarbejder inden for provsti eller ligningsområde, som anført i stk. 1.

Stk. 3. Fællesbestyrelsen skal varetage de opgaver, som er optaget i vedtægten for et samarbejde.

Stk. 4. Fællesbestyrelsen fastsætter selv sin forretningsorden.

§ 44 b. Samarbejder mellem menighedsråd eller mellem menighedsråd og provstiudvalg efter §§ 42 a, 42 b, 43 eller 43 b kan tilslutte sig fællesbestyrelsen. Hvis et samarbejde tilslutter sig en fællesbestyrelse, skal der ikke være en særskilt bestyrelse for samarbejdet.

Stk. 2. Tilslutning til fællesbestyrelsen skal fremgå af vedtægten for samarbejdet. Er der oprettet flere fællesbestyrelser, jf. § 44 a, stk. 1, skal tilslutningen ske til en fællesbestyrelse ud fra følgende prioriterede rækkefølge:

1) En fællesbestyrelse, som dækker et ligningsområde i et provsti.

2) En fællesbestyrelse som dækker et provsti.

3) En fællesbestyrelse som dækker et ligningsområde med flere provstier.

Stk. 3. Det skal fremgå af vedtægten for samarbejdet, at samarbejdet til enhver tid kan udtræde af fællesbestyrelsen. En beslutning herom skal træffes af de samarbejdende parter og meddeles fællesbestyrelsen.

Stk. 4. Udtræder et samarbejde af fællesbestyrelsen, jf. stk. 3, skal der nedsættes en selvstændig bestyrelse for det pågældende samarbejde, som skal fremgå af en revideret vedtægt for samarbejdet.

§ 44 c. Provstiudvalget skal sikre, at der afholdes valg til fællesbestyrelsen. Valget afholdes i forbindelse med et budgetsamråd, jf. § 5, stk. 8, 1. pkt., i lov om folkekirkens økonomi.

Stk. 2. Er der nedsat en fællesbestyrelse, der dækker flere provstier inden for et ligningsområde, skal budgetudvalgets forretningsførende provst sikre, at der afholdes valg til fællesbestyrelsen. Valget afholdes i forbindelse med et budgetudvalgsmøde, jf. § 5, stk. 8, 2. pkt., i lov om folkekirkens økonomi.

Stk. 3. Valg til fællesbestyrelsen sker ved simpelt flertal blandt de fremmødte til de i stk. 1 og 2 nævnte møder. Repræsentanterne på budgetsamrådet eller budgetudvalgsmødet har hver én stemme.

§ 44 d. Fællesbestyrelsen skal bestå af mindst 5 medlemmer, som er valgbare til et menighedsråd og ikke undtaget fra valgbarhed i nogen menighedsråd i det område, som fællesbestyrelsen dækker, jf. § 3 i lov om valg til menighedsråd,

eller som er født medlem af et menighedsråd i samme område, jf. § 2 i lov om menighedsråd.

Stk. 2. Flertallet i fællesbestyrelsen skal være læge medlemmer.

Stk. 3. Fællesbestyrelsens medlemmer vælges for to år og således, at halvdelen af fællesbestyrelsens medlemmer er på valg hvert år.«

§ 2

I lov om folkekirkens økonomi, jf. lovbekendtgørelse nr. 95 af 29. januar 2020, som ændret ved lov nr. 2068 af 21. december 2020, foretages følgende ændringer:

§ 1. ---

1. I § 1 indsættes som *stk. 2* og *3*:

»*Stk. 2.* Et samarbejde mellem flere menighedsråd efter §§ 42 a og 43 i lov om menighedsråd kan oprettes som en selvstændig juridisk enhed med eget regnskab, såfremt samarbejdets omfang udgør

1) minimum 3 årsværk eller

2) en omsætning på mindst 2 millioner kr. om året.

Stk. 3. *Stk. 2* finder tilsvarende anvendelse for en kirkegård, som bestyres efter § 1, stk. 4, eller § 3 i lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m.«

2. § 4 ophæves.

§ 4. Provstiudvalget fastsætter foreløbige driftsrammer for kirkekasserne i provstiet og meddeler disse til menighedsrådene. Provstiudvalget kan ved den foreløbige rammefastsættelse reservere et beløb til prioritering i forbindelse med fastlæggelse af de endelige driftsrammer og anlægsbevillinger.

Stk. 2. Menighedsrådene udarbejder på baggrund af de foreløbige driftsrammer budgetbidrag vedrørende driftsrammen samt eventuelle ønsker om yderligere driftsudgifter og bevillinger til anlæg. Budgetbidraget skal indeholde angivelse af de stillinger, som budgettet omfatter.

Stk. 3. Hvor der er flere menighedsråd i et pastorat, udarbejdes budgetbidraget og eventuelle ønsker om yderligere driftsudgifter og bevillinger til anlæg for præsteembedets faste ejendomme på et fællesmøde mellem menighedsrådene. Menighedsrådene indhenter til brug for fællesmødet en udtalelse fra præstegårdsudvalget. På fællesmødet træffes beslutning om budgetbidraget for præsteembedets faste ejendomme ved stemmeflertal.

Stk. 4. Budgetbidrag m.v. som nævnt i stk. 2 og 3 indsendes til provstiudvalget inden en af provstiudvalget fastsat frist.

§ 5. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Menighedsrådene kan på det første budgetsamrådsmøde efter nyvalg til menighedsråd beslutte at flytte kompetence fra provstiudvalget til budgetsamrådet. Beslutningen er bindende for menighedsrådenes funktionsperiode. Provstiudvalgets og budgetsamrådets kompetencer fastlægges i

en vedtægt. Budgetsamrådet kan overtage provstiudvalgets kompetence til at:

1) ---

2) Fastsætte de i § 7, stk. 1-2, nævnte rammer og bevillinger.

3) Fastsætte det i § 7 a, stk. 1-2, nævnte ligningsbeløb til kommunens kirkekasser, medmindre dette fastsættes af et budgetudvalg, jf. § 17 c. Ved det besluttende budgetsamråds fastsættelse af ligningsbeløbet finder § 7, stk. 5, 2. pkt., tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Budgetsamrådet kan beslutte, at personalenormeringen fastlægges af provstiudvalget og i så fald fastlægge retningslinier for personalenormering. Beslutningen træffes på det første budgetsamrådsmøde efter nyvalg til menighedsråd og er bindende for menighedsrådenes funktionsperiode.

Stk. 6. Budgetsamrådet kan beslutte at iværksætte samarbejde efter § 43 a, stk. 1, i lov om menighedsråd.

Stk. 7. Når der på budgetsamrådet træffes beslutning om en ændret kompetencefordeling, jf. stk. 4-5, eller om etablering af samarbejde, jf. stk. 6, vægtes det enkelte menighedsråds stemme i forhold til antal af valgte medlemmer i det enkelte råd, og beslutningen træffes ved kvalificeret flertal på 2/3. Et samarbejde med provstiet som ramme, jf. stk. 6, ophører, hvis der på et efterfølgende budgetsamråd ikke er et kvalificeret flertal som nævnt i 1. pkt. for at fortsætte samarbejdet. Ved øvrige beslutninger vægtes stemmerne også som nævnt i 1. pkt., og beslutninger træffes ved stemmeflertal.

Stk. 8. Kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler om afholdelse af budgetsamråd.

§ 6. På budgetsamrådet belyses de økonomiske forhold i provstiet, ligesom målsætninger for udgifter og ligning set i et flerårigt perspektiv skal drøftes. Endvidere skal menighedsrådenes ønsker om nye større udgiftskrævende opgaver drøftes. Den i 2. pkt. nævnte drøftelse skal ske med udgangspunkt i de fremsendte budgetbidrag, jf. § 4, stk. 2-3.

Stk. 2. ---

§ 7. Efter budgetsamrådet fastsætter provstiudvalget rammebevilling for kirkekassens driftsudgifter og bevilling for kirkekassens anlægsudgifter.

Stk. 2. Provstiudvalget fastsætter rammebevillingen for driftsudgifter og bevilling for anlægsudgifter for præsteembedets faste ejendomme, hvor der er flere menighedsråd.

Stk. 3. Menighedsrådet fastsætter inden for den af provstiudvalget fastsatte rammebevilling og bevilling til anlægsudgifter, jf. stk. 1 og 2, budgettet for det kommende regnskabsår.

3. I § 5, stk. 4, nr. 2, ændres »§ 7, stk. 1-2« til: »§ 7, stk. 1«.

4. I § 5, stk. 4, nr. 3, ændres »§ 7 a, stk. 1-2« til: »§ 7, stk. 2«, og »stk. 5, 2. pkt.« ændres til: »stk. 7, 2. pkt.« og » til kommunens kirkekasser« udgår.

5. I § 5, stk. 4, indsættes efter nr. 3 som nyt nummer:

»4) Fastsætte størrelse og udmøntning af reserven, jf. § 7, stk. 3 og 4.«

6. I § 5 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»Stk. 6. Budgetsamrådet kan hvert år beslutte, om der i forbindelse med budgetprocessen skal fastsættes en reserve, der overstiger 5 % af ligningsbeløbet, jf. § 7, stk. 3.«

Stk. 6 bliver herefter stk. 7.

7. I § 5 indsættes efter stk. 6, som bliver stk. 7, som nyt stykke:

»Stk. 8. Budgetsamrådet nedsætter på menighedsrådenes foranledning en fællesbestyrelse til administration af samarbejder, jf. § 44 c i lov om menighedsråd. Er der nedsat et budgetudvalg, jf. § 17 c, stk. 1, træffes beslutningen i budgetudvalget.«

Stk. 7 og 8 bliver herefter stk. 9 og 10.

8. To steder i § 5, stk. 7, som bliver stk. 9, ændres »stk. 6« til: »stk. 7«.

9. § 6, stk. 1, 3. pkt., ophæves.

10. § 7 affattes således:

»§ 7. Provstiudvalget fastsætter efter budgetsamrådet driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger for

1) kirkekasser, jf. § 1, stk. 1,

2) selvstændige juridiske enheder, jf. § 1, stk. 2 og 3, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger til provstiudvalget, og

3) præsteembedernes faste ejendomme, hvor flere menighedsråd er fælles om de faste ejendomme.

Stk. 4. Menighedsrådene fastsætter budgettet inden for den rammebevilling og bevillingen til anlægsudgifter for præsteembedets faste ejendomme, som provstiudvalget har fastsat, jf. stk. 2. Menighedsrådene indhenter til brug for fællesmødet en udtalelse fra præstegårdsudvalget. På fællesmødet træffes beslutning om budgetbidraget for præsteembedets faste ejendomme ved stemmeflertal.

Stk. 5. Kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler om proceduren for fastsættelse af rammer som nævnt i stk. 1 og 2 og om fastsættelse og indsendelse til provstiudvalget af budgetter for kirkekasserne. Kirkeministeren kan ikke fastsætte regler om størrelsen af kirkekassernes udgifter eller om kirkeskattens størrelse.

§ 7 a. Ligningsbeløbet til kommunens kirkekasser fastsættes af provstiudvalget, jf. dog § 5, stk. 4, og §§ 17 c-17 d.

Stk. 2. Provstiudvalget har ved ligningsbeløbets fastsættelse adgang til at afsætte midler til en reserve på op til 5 % af ligningsbeløbet. Ved forbrug af reserven har provstiudvalget det følgende år mulighed for at forhøje ligningen med henblik på reservens reetablering. Reserven kan anvendes til dækning af uforudsete udgifter i ligningsområdet. Provstiudvalget kan af reserven yde et likviditetslån med en løbetid på maksimalt 12 måneder. Provstiudvalget fastsætter betingelserne for likviditetslånet.

Stk. 2. Provstiudvalget fastsætter på baggrund af stk. 1 det ligningsbeløb, som skal opkræves af kommunen, jf. dog § 5, stk. 4, og §§ 17 c-17 d.

Stk. 3. Provstiudvalget har ved ligningsbeløbets fastsættelse adgang til at afsætte midler til en reserve på op til 5 % af ligningsbeløbet. Ved forbrug af reserven har provstiudvalget det følgende år mulighed for at forhøje ligningen med henblik på reservens reetablering. Provstiudvalget kan afsætte en reserve, der overstiger 5 % af ligningsbeløbet, hvis det besluttet af budgetsamrådet, jf. § 5, stk. 6.

Stk. 4. Provstiudvalget kan efter ansøgning fra menighedsrådene bevilge anvendelse af reserven til dækning af de i § 2 anførte formål, herunder til uforudsete udgifter. Provstiudvalget kan af reserven yde et likviditetslån til menighedsråd med en løbetid på maksimalt 12 måneder. Provstiudvalget fastsætter betingelserne for likviditetslånet.

Stk. 5. Provstiudvalget kan efter høring af menighedsrådene anvende reserven til dækning af de i § 17 g anførte formål, herunder til uforudsete udgifter.

Stk. 6. Kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler om fastsættelse og udmelding af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger, jf. stk. 1, og om fastsættelse og udmøntning af en reserve, jf. stk. 3-5. Kirkeministeren kan ikke fastsætte regler om størrelsen af kirkekassernes udgifter eller om kirkeskattens størrelse.«

11. § 7 a affattes således:

»**§ 7 a.** Menighedsrådet fastsætter og disponerer sit budget inden for den driftsramme og de anlægsbevillinger og projektbevillinger, som provstiudvalget har fastsat, jf. § 7, stk. 1, nr. 1.

Stk. 2. Menighedsrådet udarbejder målsætninger, som indarbejdes i budgettet, jf. stk. 1.

Stk. 3. Bestyrelsen for selvstændige juridiske enheder fastsætter og disponerer sit budget inden for den driftsramme og de anlægsbevillinger og projektbevillinger, som provstiudvalget har fastsat, jf. § 7, stk. 1, nr. 2, eller som er fastsat af menighedsrådene i henhold til samarbejdsvedtægten, jf. §§ 42 a, stk. 2, og 43, stk. 2, i lov om menighedsråd.

Stk. 4. Menighedsråd, som er fælles om præsteembeders faste ejendomme, fastsætter budgettet for de faste ejendomme inden for den driftsramme og de anlægsbevillinger og projektbevillinger, som provstiudvalget har fastsat, jf. § 7, stk. 1, nr. 3. Menighedsrådene træffer beslutning om budgettet ved stemmeflertal på et fællesmøde. Til brug for fællesmødet indhentes en udtalelse fra præstegårdsudvalget. Budgettet disponeres af det menighedsråd, som administrerer budgettet på vegne af præstegårdsudvalget.

Stk. 5. Kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler om budgettets fastsættelse, herunder opbygning, udarbejdelse, indsendelse til provstiudvalget og offentliggørelse, samt tilsyn og forhold vedrørende præsteembedets faste ejendomme.

§ 7 b. Provstiudvalget påser, at kirkekassernes budget for det kommende regnskabsår er i overensstemmelse med de af provstiudvalget fastsatte rammer og bevillinger, jf. § 7, stk. 1 og 2, ligesom provstiudvalget foretager legalitetskontrol af budgetterne.

§ 8. ---

§ 9. Menighedsrådet aflægger årligt regnskab for kirkekassen. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler om regnskabsaflæggelse, om revision og om provstiudvalgets godkendelse af regnskabet.

Stk. 2. Provstiudvalget kan tillade og under særlige omstændigheder bestemme, at der skal benyttes regnskabskyn- dig bistand til tilrettelæggelse og aflæggelse af kirkekassens regnskab samt til foretagelse af kasseeftersyn.

§ 17 c. ---

Stk. 2-7. ---

Stk. 8. Budgetudvalget fastsætter det samlede ligningsbe- løb til kommunens kirkekasser og til provstiudvalgskasserne samt ligningsbeløbets fordeling mellem provstierne.

§ 17 d. I kommuner, der omfatter flere provstier eller dele af flere provstier, og hvor der ikke skal nedsættes budgetud- valg i medfør af § 17 c, fastsættes det samlede ligningsbeløb til kommunens kirkekasser og fordelingen mellem de enkel- te kirkelige kasser af provstiudvalget for det provsti, hvor flest af kommunens folkekirkemedlemmer bor. Dette prov- sti benævnes ligningsprovstiet. Budgetsamrådet i lignings- provstiet kan i medfør af § 5, stk. 4, beslutte at overtage den i 1. pkt. nævnte kompetence fra ligningsprovstiet.

Stk. 2. De menighedsråd i kommunen, som ikke ligger i ligningsprovstiet, har ret til at deltage i budgetsamrådet i ligningsprovstiet. Disse menighedsråd har samme rettighe- der og pligter ved budgetsamrådets drøftelser og eventuelle

Stk. 6. Kirkeministeren kan fastsætte regler om dispo- ning af budgettet, herunder omdisponering inden for budget- tet og til provstiudvalgskassen.«

12. I § 7 b, *stk. 1*, ændres »§ 7, stk. 1 og 2« til: »§ 7, stk. 1«.

13. I § 7 b indsættes som *stk. 2*:

»Stk. 2. Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse for selvstæn- dige juridiske enheder efter § 1, stk. 2 og 3, hvor de delta- gende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbe- villinger til provstiudvalget.«

14. I § 8, indsættes som *stk. 2*:

»Stk. 2. Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse for selvstæn- dige juridiske enheder, jf. § 1, stk. 2 og 3.«

15. I § 9, *stk. 1*, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Tilsvarende aflægger selvstændige juridiske enheder, jf. § 1, stk. 2 og 3, årligt særskilt regnskab for enheden.«

16. I § 9, *stk. 1, 2. pkt.*, der bliver 3. pkt., ændres », om revision og om provstiudvalgets godkendelse« til: »og frister herfor, om revision og om offentliggørelse«.

17. I § 9, *stk. 2*, ændres »kirkekassens regnskab« til: »regn- skaber efter stk. 1«.

18. § 17 c, *stk. 8*, affattes således:

»Stk. 8. Budgetudvalget fastsætter det samlede ligningsbe- løb, som skal opkræves af kommunen, samt fordelingen mellem provstierne for

- 1) kommunens kirkekasser,
- 2) selvstændige juridiske enheder, jf. § 1, stk. 2 og 3, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kom- petencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger til provstiudvalget,
- 3) præsteembedernes faste ejendomme, hvor flere menig- hedsråd er fælles om de faste ejendomme, og
- 4) provstiudvalgskasserne.«

19. § 17 d, *stk. 1*, affattes således:

»I kommuner, der omfatter flere provstier eller dele af flere provstier, og hvor der ikke skal nedsættes budgetudvalg i medfør af § 17 c, fastsætter provstiudvalget for det prov- sti, hvor flest af kommunens folkekirkemedlemmer bor, det samlede ligningsbeløb, som skal opkræves af kommunen, samt fordelingen mellem kasserne for

- 1) kommunens kirkekasser, jf. § 1, stk. 1,
- 2) selvstændige juridiske enheder, jf. § 1, stk. 2 og 3, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kom- petencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger til provstiudvalget, og

beslutninger om målsætninger for udgifter og ligning, fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og ligningsbeløb i ligningsområdet som ligningsprovstiets menighedsråd.

§ 17 f. Kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler om valg til provstiudvalg, budgetudvalgets sammensætning samt om provstiudvalgets og budgetudvalgets virksomhed.

§ 17 g. ---

Stk. 2. Udgifterne til valg af provstiudvalgene og til disses møder, herunder honorar til formanden, befordringsgodtgørelse og diæter til de valgte medlemmer samt udvalgenes udgifter til medhjælp, kontorartikler m.v., udredes af provstiudvalgskassen efter kirkeministerens nærmere bestemmelse.

Stk. 3. ---

Stk. 4. Udgifter til samarbejde, jf. § 43 a i lov om menighedsråd, udredes af provstiudvalgskassen.

§ 17 h. ---

Stk. 2. Provstiudvalget udarbejder årligt budget over provstiudvalgskassens indtægter og udgifter for det kommende regnskabsår.

Stk. 3. ---

Stk. 4. Kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler om udarbejdelse af budget for provstiudvalgskassen.

Stk. 5. ---

Stk. 6. Provstiudvalget aflægger årligt regnskab for provstiudvalgskassen. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler om regnskaberne aflæggelse, om revision og om stiftsøvrighedens godkendelse af regnskaberne.

3) præsteembedernes faste ejendomme, hvor flere menighedsråd er fælles om de faste ejendomme.«

20. I § 17 d, stk. 2., 1. pkt., ændres »ligger i ligningsprovstiet« til: »ligger i provstiet, hvor flest af kommunens folkekirkemedlemmer bor« og »budgetsamrådet i ligningsprovstiet« ændres til: »budgetsamrådet i dette provsti«.

21. I § 17 d, stk. 2, 2. pkt., indsættes efter »anlægsbevillinger«: », projektbevillinger«, og »ligningsprovstiets« ændres til: »provstiets«.

22. I § 17 f indsættes efter »virksomhed«: », herunder regler om beslutningsprotokol og offentliggørelse m.v.«.

23. I § 17 g, stk. 2, ændres »disses« til: »udvalgenes og provstens« og », kontorartikler m.v.« ændres til: » og kontorhold«.

24. I § 17 g, stk. 4, indsættes efter »samarbejde, jf.«: » § 42 c eller«.

25. I § 17 g, stk. 4, indsættes som 2. pkt.:

»Udgifter til samarbejde, jf. § 42 b i lov om menighedsråd, kan udredes af provstiudvalgskassen.«

26. § 17 h, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Provstiudvalget fastsætter som led i den årlige budgetproces driftsramme, anlægsbevillinger og projektbevillinger for provstiudvalgskassen og udarbejder budgettet på baggrund heraf.«

27. § 17 h, stk. 4 affattes således:

»Stk. 4. Kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler om budgettets fastsættelse, herunder opbygning, udarbejdelse og offentliggørelse, samt tilsyn.«

28. Efter § 17 h, stk. 4, indsættes som nyt stk. 5 og 6:

»Stk. 5. Provstiudvalget disponerer i løbet af året budgettet inden for den driftsramme og de anlægsbevillinger og projektbevillinger, som er fastsat som led i den årlige budgetproces, jf. stk. 2.

Stk. 6. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler om provstiudvalgenes disponeringsmuligheder inden for de fastsatte rammer og bevillinger, jf. stk. 5.«

Stk. 5 og 6 bliver herefter stk. 7 og 8.

§ 19. Landskirkeskatten udbetales til det i § 10 nævnte administrative fællesskab og udbetales herfra til biskopperne og de institutioner, der helt eller delvist finansieres af fællesfonden. Ligningsbeløb til kirkekasserne bortset fra beløb til imødegåelse af uforudsete udgifter, jf. § 7 a, stk. 2, udbetales til vedkommende menighedsråd. Ligningsbeløb til provstiudvalgskassen og beløb til imødegåelse af uforudsete udgifter, jf. § 7 a, stk. 2, udbetales til vedkommende provstiudvalg.

§ 23 a. ---

Stk. 2. Bidraget anvendes efter stiftsrådets beslutning og kan bruges til følgende aktiviteter:

1) Kommunikation mellem stiftet, menighedsråd og præster.

2) Formidling af kristendom.

3) Udviklingsprojekter inden for undervisning, diakoni, IT, medier, kirkemusik og lignende, herunder analyser til forberedelse af sådanne projekter.

Stk. 3-6. ---

29. I § 17 h, stk. 6, 2. pkt., der bliver til stk. 8, 2. pkt., ændres »om revision og om stiftsøvrighedens godkendelse af regnskaberne« til: »om frister herfor, om revision og om offentliggørelse af regnskaberne«.

30. I § 19, stk. 1, 2. pkt. udgår »bortset fra beløb til imødegåelse af uforudsete udgifter, jf. § 7 a, stk. 2,«.

31. I § 19, stk. 1, 3. pkt. ændres »til imødegåelse af uforudsete udgifter, jf. § 7 a, stk. 2« til: »afsat til reserven, jf. § 7, stk. 3«, og »vedkommende provstiudvalg« ændres til: »provstiudvalget«.

32. I § 19, stk. 1, indsættes efter 3. pkt. som nyt punktum:

»Ligningsbeløb til selvstændige juridiske enheder, jf. § 1, stk. 2 og 3, hvor de deltagende menighedsråd har besluttet at flytte kompetencen til fastsættelse af driftsrammer, anlægsbevillinger og projektbevillinger til provstiudvalget, udbetales direkte til enheden.«

33. I § 23 a, stk. 2, indsættes som nr. 4:

»4) Mødeudgifter.«